

30. บินสวนสนาม เป็นงานฉลองชัยชนะที่ได้รับจากสงครามอินโดจีน มีการสวนสนามทั้งทางบกและทางอากาศ สามเกลอของเราได้รับเหรียญกล้าหาญชัยสมรภูมิ และได้แสดงการบินผาดโผนให้ประชาชนชม ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี้เป็นคือ ความภาคภูมิใจและนิยมยกย่องของประชาชนที่มีต่อกองทัพอย่างมากมาย กระแสชาตินิยมกำลังขึ้นสมองประชาชนและกระแสผู้นำนิยมที่กำลังขึ้นสมองประชาชนตามมาติดๆ มีการประชดประชันในเรื่องนโยบายสร้างชาติของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับการแต่งกายดังนี้

“นายมัน-นายคง ดาราวิทยุกระจายเสียงผู้เรื่องนาม ได้สนทนากันถึงงานสวนสนามนี้มาหลายคืนแล้วและชักชวนพี่น้องร่วมชาติให้ไปชมด้วยการแต่งตัวสุภาพ คือผู้ชายแต่งสากล ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง กางเกงแพรจีนและผ้าโจงกระเบนไม่ควรนุ่ง ควรมีธงชาติถือติดมือไป วงการนักฟังวิทยุที่ล้นหัดในกรณีต่างเชื่อกันว่าผู้เขียนบทนายมัน-นายคงคงได้เงินเดือนขึ้นเป็นแน่ เพราะท่านมีเจตนาอย่างแรงกล้าในอันที่จะสร้างวัฒนธรรมให้กับชาติไทย สาธุ ฤกษ์ของท่านแล้ว ไทยเป็นอารยชาติ ไทยจะต้องแต่งตัวให้เหมือนกับชาติที่ศิวิไลซ์แล้ว ผู้ชายจะต้องแต่งสากล และอย่างน้อยต้องชุดปาล์มบีชหรือชาร์คลิน ชี๋หมูชี๋หมากี้ดินเหรียญทอง ส่วนท่านหญิงก็ควรสวมกระโปรง รองเท้าสั้นสูง สวมหมวก แต่งให้เหมือนแหม่ม ไม่มีอัฐก็ต่อพยายามชวนขวยขวามาแต่งให้ได้ การแต่งกายสำคัญมาก-มาก อีกหน่อยชานางคงแต่งสากลโถนา คนชี่สามล้อก็แต่งสากลชี่รถ คนลากรถถั่งวิทยาศาสตร์⁸⁴ ก็สากล ฝรั่งเห็นแล้วตกใจ”

31. นักประพันธ์เอก กิมหงวนฝันว่าเชลสเปียร์มาเข้าฝันให้เขาเป็นนักประพันธ์ จึงเกิดการคลั่งไคล้ออยากเป็นนักประพันธ์เอกเหมือนท่านเชลสเปียร์ ภาพสะท้อนการเมืองในตอนนี้เป็นคือ ความเกลียดชังฝรั่งเศษของประชาชนไทยยังคงมีอยู่มาก กระแสชาตินิยมยังคงเป็นหลักในสังคม

32. หมอวิเศษ ดิเรกสามารถคิดค้นวิธีการย่องส่วนมนุษย์และสัตว์ได้สำเร็จและได้ทำการย่องส่วนสามสหายเพื่อนเกลอของเขา ไม่ปรากฏภาพทางการเมืองในหัตถ์นิยายชุดสามเกลอตอนนี้เป็น

33. ดงเสือ เจ้าคุณปัจจนึกฯ ได้ปลุกห้องแถวให้คนเช่าอยู่ที่ถนนวรจักร แต่ไม่สามารถเก็บค่าเช่าได้ เพราะผู้เช่าล้วนแต่เป็นนักแสดงและอันธพาล จึงต้องขอร้องให้สามเกลอไปช่วยปราบ ภาพสะท้อนการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็นคือ ความคิดเรื่องชาตินิยมและการสร้างชาติโดยเห็นได้จากข้อความในหน้า 134 และ 136 ดังนี้ “พลกับช่วยสนทนากันอย่างสนธิสนม นายพัชราภรณ์ได้พูดเตือนสติที่ช่วยให้ได้คิดว่าการที่บำเพ็ญตัวเป็นนักแสดงโตมีอาชีพที่ผิดกฎหมายนั้น ในสมัยนี้ทำไม่ได้เสียแล้วเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังปราบปรามพวกอันธพาลอย่างขมกั้เข้มข้น พลสามารถพูดให้ช่วยได้สำนึกตนว่า เขาและพรรคพวกของเขาเป็นผู้ทำลายความก้าวหน้าของประเทศชาติ อันรัฐบาลไม่พึงปรารถนา” .....

⁸⁴ หมายถึงรถขนออกจระ อั้งอิงจาก : ดร. วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (ราชบัณฑิต), “วิวัฒนาการสังคมไทยกับหัตถ์นิยายชุด พล นิกร กิมหงวน ของ ป. อินทรปาลิต.”

พลพยักหน้าซ้ำๆ

“ได้-ฉันเต็มใจจะช่วยแกจริงๆ ฉันถือเสมอว่าแกเป็นพี่น้องร่วมชาติของฉัน ชาติไทยที่รักของเรา กำลังก้าวหน้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง พี่น้องร่วมชาติทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมมือ ร่วมใจกันสร้างชาติ คนที่ประพฤติดันในทางทุจริตก็เท่ากับว่าคอยถ่วงความเจริญของชาติ ด้วย-แกต้องได้งานสุจริตแน่ๆ แล้วก็พรรคพวกของแกถ้าเขาอยากจะทำกลับตัวเป็นพลเมืองดี ก็นึกยินดีจะช่วยเหลือเขาเช่นเดียวกันขอแต่อย่าให้เขาเลือกงานเท่านั้น”

34. **หมอดูแม่นๆ** สามเกลอรู้มาว่าท่านเจ้าคุณท่านหนึ่งบ้านอยู่ใกล้บ้านพัชราภรณ์มีธิดาสาวสวย จึงหวังลูกสาวมาก และชอบดูหมอเอามากๆ เช่นกัน สามเกลอจึงออกอุบายปลอมตัวเป็นหมอดูเข้าไปในบ้าน ท่าน เพราะหวังจะได้เห็นลูกสาวคนสวยของท่าน

35. **ประดาน้ำสามเกลอ** เจ้าสัวกิมไซ่ลุงของกิมหงวน ซึ่งเป็นมหาเศรษฐีอยู่ที่เมืองจีน ได้อพยพหนีสงครามมาเมืองไทยโดยขนส่งสมบัติลงเรือมาด้วยเป็นจำนวนมาก แต่เกิดอุบัติเหตุเรืออัปปาง เจ้าสัวเอาชีวิตรอดมาได้จึงมาหากิมหงวน สีสหายและเจ้าคุณปัจฉิมนี้ๆ เสียหายสมบัติของเจ้าสัวจึงตัดสินใจจะออกทะเลไปมสมบัติของเจ้าสัวขึ้นมา

36. **ศึกหม้ายสาว (ซุมนุมดารา)** คณะพรรคสี่สหายทั้งหมดได้จัดให้มีงานรื่นเริงและการแสดง เบ็ดเตล็ดในหมู่เครือญาติที่บ้านพัชราภรณ์ เนื่องในวันชาติทุกคนต่างเชิญญาติและเพื่อนสนิทของตนมาร่วมงานภาพสะท้อนการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้ก็คือ ภาพของยุคสร้างชาติตามนโยบายของท่านผู้นำ เช่น เรื่องการบังคับให้สวมหมวก เลิกกินหมาก การรณรงค์ให้ประชาชนมีลูกมากๆ เป็นการเพิ่มพลเมือง การพยายามจะสร้างชาติสู่การเป็นมหาอำนาจที่มีความเป็นอารยะในแบบของท่านผู้นำ ภาพสะท้อนอีกประการหนึ่งก็คือการเตรียมตัวรับภาวะสงครามที่กำลังจะมาถึงประเทศไทย เช่น การประกาศเขตทหาร การจำกัดเขตที่อยู่ของคนต่างด้าว ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าไปตั้งบ้านเรือนหรืออยู่อาศัยในเขตทหาร ซึ่งเป็นการป้องกันการทำการกรรมโดยคนต่างด้าวอีกวิธีหนึ่ง ส่วนนัยความหมายทางการเมืองของตอนนี้ก็มีย่น เช่นเดียวกับตอนสามเกลอจอมแก่นและคุณลุงไก่อ่น กล่าวคือ การสถาปนาให้วันที่ 24 มิถุนายน เป็นวันชาติ เป็นการให้ความสำคัญกับวันก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อันเป็นวันสำคัญของคณะราษฎรมาก ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญกับคณะราษฎรมากด้วย นัยอีกประการหนึ่งในการให้ความสำคัญกับวันชาติมาก คือการยกย่องชาติมาก อันเป็นการส่งเสริมและแสดงถึงความเป็นชาตินิยมนั่นเอง ส่วนนัยเช่นเดียวกับตอนที่ คุณลุงไก่อ่นก็คือการแสดงให้เห็นถึงประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในต่างจังหวัดยังขาดความรู้ความเข้าใจในระบอบการเมือง การปกครองใหม่ของประเทศ และหลักการประชาธิปไตย นอกจากนี้ย่นสองประการข้างต้นแล้ว การนำประวัติศาสตร์ ร.ศ. 112 มาปรับใช้การเมืองก็ยังคงปรากฏในตอนก็คือ การกล่าวถึงประวัติศาสตร์ ร.ศ. 112 และสงคราม

อินโดจีน ทำให้ประชาชนภาคภูมิใจในชาติ และความเป็นมหาอำนาจไทยที่สามารถช่วงชิงดินแดนคืนและระบบมหาอำนาจอย่างฝรั่งเศสเป็นการกระตุ้นกระแสชาตินิยมและความรักชาติของประชาชน

37. ชิงนาง ด้วยความเจ้าเล่ห์ของคุณนายล้นจี่มารดาของนวลละออง ทำให้ท่านผู้ใหญ่ทั้งสามของคณะพรรคสี่สหาย คือ เจ้าคุณวิจิตร ลุงเซย และเจ้าคุณบัจจณี ต่างตกหลุมรักคุณนายล้นจี่ ท่านผู้ใหญ่ทั้งสามจึงต้องแข่งขันกันในงานความรัก ภาพการเมืองที่เห็นในตอนนี้เป็นยุคสร้างชาติของท่านผู้นำ ในเรื่องมาลาน้ำไทย เรื่องการเพิ่มพลเมืองและเร่งพัฒนาประเทศ

38. โจรในแบกแดด สามสหายและเจ้าคุณบัจจณีได้ไปดูภาพยนตร์เรื่อง โจรในแบกแดดและกิมหงวนได้เก็บเอาเนื้อหาในภาพยนตร์มาฝัน กิมหงวนฝันว่าอาบุญจากจอภาพยนตร์ได้ขี่พรมวิเศษมาเที่ยวเมืองไทยและเขาได้ใช้อุบายยึดครองของวิเศษของอาบุญไว้ได้ อาบุญเรียกยักษ์มาแก้แค้นคณะพรรคสี่สหาย แต่พลใช้หมูแฮมปราบยักษ์เป็นผลสำเร็จ สามสหายและเจ้าคุณบัจจณีได้เกาะหลังยักษ์ไปแบกแดดและได้ช่วยอาบุญจากการถูกพวกกบฏประหารชีวิต อาบุญหายโกรธกิมหงวน พาสามสหายกับเจ้าคุณบัจจณีไปเผ่ากษัตริย์อาหะหมัด สามเกลอและเจ้าคุณบัจจณีได้อาสาช่วยกษัตริย์อาหะหมัดปราบกบฏ

39. ฮาเร็มสุลต่าน (ทหารเสือสุลต่าน) ฝ่ายกษัตริย์อาหะหมัดมีกำลังน้อยกว่ากบฏมากจึงถูกกบฏบุกเข้ามายึดวัง กษัตริย์อาหะหมัดได้พาสามสหายและเจ้าคุณบัจจณีฯ ไปซ่อนตัวอยู่ในห้องลับใต้ดินทั้งหมดได้วางอุบายปราบกบฏจนสำเร็จ สามเกลอและเจ้าคุณบัจจณีฯ ลากษัตริย์อาหะหมัดไปตามหาโคตรเพชรที่เขาตรึงตามคำชวนของเจ้ายักษ์ กิมหงวนพลาดท่าถูกจิ้งจกยักษ์ที่เผ่าเพชรเขมือบแต่แล้วกิมหงวนก็ตกใจตื่นขึ้น

ทั้งสองตอนของหัตถนิยายชุดสามเกลอในตอนโจรแบกแดดและฮาเร็มสุลต่านข้างต้นปรากฏภาพการเมืองในยุคสร้างชาติของท่านผู้นำ คือ การปฏิวัติวัฒนธรรม ทุกคนต้องแต่งสากลสวมหมวก เลิกกินหมาก ฯลฯ นัยความหมายทางการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็นคำพูดของอาบุญในหน้า 45 ความว่า “ท่านรู้ไหม ภาษาไทยเป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่วประเทศเราแล้ว ที่นครแบกแดดอันไกลโพ้น นักศึกษาทั้งหลายต่างรู้ภาษาไทยเป็นอย่างดี” แสดงถึงความต้องการเป็นมหาอำนาจของไทย ไทยต้องการเป็นมหาอำนาจเหมือนอังกฤษ และมีคนใช้ภาษาไทยทั่วโลกเหมือนภาษาอังกฤษ”

40. มนุษย์เหล็ก สี่สหายและเจ้าคุณบัจจณี ได้ร่วมกันตั้งห้างจำหน่ายเครื่องสำอางค์ขึ้นที่ถนนราชดำเนิน และดิเรกได้ประดิษฐ์หุ่นยนต์ขึ้นเพื่อใช้ต้อนรับและดึงดูดลูกค้า ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็นก็คือการปฏิวัติวัฒนธรรมด้วยการบังคับให้ประชาชนใส่หมวก แต่งสากล และกระแสผู้นำนิยมที่กำลังขึ้นสมองประชาชน

41. เทียวทางไกล สามสหายได้บนหลวงพ่อดีใจว่าขอให้ลูกชายของเขาหายเจ็บป่วย พวกเขาจะร่ำถวายหลวงพ่อดีใจ เมื่อพ่อบุญทั้งสามหายแล้ว สามสหายจึงต้องไปแก้บน และชวนคณะพรรคทั้งหมดไปด้วย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็น การเตรียมรับสงครามที่มีทำที่ว่าจะมาถึงประเทศไทย มีการจำกัดการ

ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นผลให้มีการลักลอบค่าน้ำมันเถื่อนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงการคอร์รัปชันของข้าราชการซึ่งรับสินบนจากพ่อค้าและผู้รับเหมา

42. อ้ายโม่่งแผลงฤทธิ์ เจ้าคุณบัจฉน์ก็ถูกอ้ายโม่่งวางอุบายล่อลวงไปปลดทรัพย์และลอกคราบ โดยมีสาวใช้ในบ้านพัชราภรณ์รู้เห็นเป็นใจกับคนร้ายด้วย ต่อมา อ้ายโม่่งอุกจากมาจี้ท่านถึงในห้องพัก สามสหายจึงวางอุบายจับอ้ายโม่่ง และสาวใช้ที่เกลือบเป็นหนอน

43. หนุมานแผลงฤทธิ์ (ชียินกั๊ย) กิมหงวนซ้อมมวยกับเพื่อเกลอของเขาแต่ถูกสองสหายคือพลและนิกรไล่ต้อน โดยเฉพาะนิกรชกเขาจนสลบ กิมหงวนเกิดความน้อยใจจึงขอให้ดิเรกคั้นคว้ายาที่ทำให้เขามีกำลังยิ่งกว่าช้างสาร ซึ่งดิเรกก็คั้นคั้นยามหากำลังได้สำเร็จ ภาพการเมืองในตอนนั้นสะท้อนยุคสร้างชาติและปฏิวัติวัฒนธรรมของจอมพล ป.พิบูลสงคราม

44. ปราบแซมเปี่ยนโลก (นักมวยปล้ำ) สามเกลอและเจ้าคุณบัจฉน์ก็ได้ติดตามไปเป็นพี่เลี้ยงและผู้จัดการมวยให้กับสมาน ดิลกวิลาศ ซึ่งเป็นครูมวยของสามเกลอ และจะขึ้นชกกับนักมวยมลายูที่บึงบังเอิญสามเกลอไปเกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกับนักมวยปล้ำแซมเปี่ยนโลก กิมหงวนจึงทำประลองกับแซมเปี่ยนมวยปล้ำอีกคู่หนึ่ง โดยใช้ยาฉีดยาแก้ปวดของดิเรกเข้าช่วย นัยความหมายทางการเมืองในสามเกลอตอนนั้นคือความคิดชาตินิยมที่ขึ้นสมองประชาชนไทย รวมทั้งกิมหงวนของเขาด้วย เพราะความรักชาติและความเป็นชาตินิยมทำให้กิมหงวนต้องสู้กับแซมเปี่ยนมวยปล้ำ เพื่อรักษาเกียรติยศและชื่อเสียงของคนไทยและชาติไทย

45. ผู้ดีตกยาก (สามเกลอพนजर) สามเกลอเที่ยวเตร่และใช้เงินสิ้นเปลือง จึงถูกแม่เลี้ยงทั้งสามปฏิวัติไม่จ่ายเงินให้ สามเกลอจึงประสพด้วยการออกไปเผชิญโชคทดลองทำตัวเป็นคนยากจน และได้ไปเช่าบ้านของเจ้าคุณท่านหนึ่งอยู่อาศัย สามเกลอได้ทราบที่ท่านเจ้าคุณและบุตรสาวกำลังตกอยู่ในฐานะลำบาก เพราะเสียรู้เล่ห์เหลี่ยมชายหนุ่มคนหนึ่ง เจ้าหนุ่มคนนั้นได้ยื่นข้อเสนอให้ท่านเจ้าคุณยกบุตรสาวให้แต่งงานกับเขาเพื่อล้างหนี้ สามเกลอจึงให้ความช่วยเหลือท่าน ภาพการเมืองของตอนนั้นสะท้อนภาพยุคสร้างชาติและปฏิวัติวัฒนธรรมเหมือนตอนอื่นๆ ที่ผ่านมา และมีการยืนยันความเป็นกลางของไทยในภาวะสงครามโลกครั้งที่สองอย่างหนักแน่นมากขึ้น เพราะสงครามมีที่ท่าว่าจะมาถึงไทย

46. นักสืบสามเกลอ สามเกลอได้รับคำสั่งให้เป็นนักสืบพิเศษของกองทัพ สืบหาจารชนต่างชาติที่เข้ามาสืบความลับต่างๆ ของเมืองไทย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้นนอกจากภาพของการสร้างชาติและการปฏิวัติวัฒนธรรมเหมือนกับตอนอื่นๆ แล้ว ยังปรากฏภาพของความเคร่งเครียดหวาดวิตกว่าไทยจะถูกรุกรานและต้องสูญเสียความเป็นกลาง โดยถูกดึงเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งกำลังมีที่ท่าว่าจะมาถึงไทย ดังนั้น แม้ว่าประเทศไทยจะประกาศตัวเป็นกลางอย่างหนักแน่นแต่ก็ยังคงถูกแทรกแซงจากต่างประเทศ โดยมีการส่งจารชนเข้ามาทำการจารกรรมสืบความลับต่างๆ ในประเทศไทย รัฐบาลได้ประกาศ

เ ตี อ น ไ

ประชาชนเตรียมรับสงครามและการถูกรุกรานจากต่างประเทศ รวมทั้งให้ระมัดระวังการพุดคุยกับชาวต่างชาติ เพราะอาจเป็นจารชนเข้ามาสืบความลับ ในสามเกลอตอนนั้นสะท้อนภาพว่าต่างชาติที่เข้ามาสืบความลับและจะ

รุกรานเราคือญี่ปุ่น โดยเห็นได้จากเนื้อความที่บรรยายว่าในที่ประชุมของเหล่าจารย์ชน บรรดาจารย์ชนทั้งหลายต่างใช้วิธีโฉบค้ำบับในการทำความเคารพ

47. นักหนังสือพิมพ์ (เฮงชวย) ลี้สหายและเจ้าคุณปัจฉิมนี้ได้ร่วมกันทำหนังสือพิมพ์รายวัน ออกมาฉบับหนึ่งแต่แล้วก็ไปไม่รอด ภาพการเมืองในสามเกลอตอนนี้ก็ยังเป็นภาพการสร้างชาติของท่านผู้นำ เช่นตอนอื่นๆ ที่ผ่านมา

48. นักละครสัตว์ คณะพรรคลี้สหายได้เข้าหุ้กันซื้อกิจการละครสัตว์ของชาวต่างประเทศผู้หนึ่งไว้และได้จัดแสดงละครสัตว์ขึ้น โดยลี้สหายและนวลละอองได้ร่วมกันแสดงโชว์ด้วย ภาพการเมืองในตอนนี้เป็นชาตินิยมและการสร้างชาติ

49. เลือดต่อเลือด ลี้สหายและเจ้าคุณปัจฉิมนี้ ได้ถูกเรียกเข้าประจำการเพื่อทำการรบร่วมกับกองทัพญี่ปุ่น โดยสามเกลอได้ประจำกองทัพอากาศที่ดอนเมืองและร่วมเดินทางไปโจมตีพม่า สามเกลอในตอนนี้เป็นตอนที่ประเทศไทยประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรแล้ว ภาพการเมืองในประเทศยังปรากฏภาพของชาตินิยม แต่สังเกตเห็นว่าไม่ได้แสดงความชิงชังต่อคู่สงครามเท่าที่ควร ต่างจากตอนสงครามอินโดจีนมาก นอกจากนี้ยังมีนับประชดประชันกล่าวคือ การกล่าวถึงมิตรภาพไทย-ญี่ปุ่นที่สนิทสนมกลมเกลียว ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ในขณะที่นั้นประชาชนไทยโกรธแค้นญี่ปุ่นมากที่ละเมิดอธิปไตยของไทย และบีบบังคับให้ไทยต้องเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้ประชาชนเกิดความลำบากเดือดร้อนไปทั่ว

50. เสือสมุทร สามสหายได้ย้ายไปเป็นนักบินขับเครื่องบินทะเลประจำเรือรบ และได้ออกปฏิบัติงานไกลถึงมหาสมุทรอินเดีย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็นเหตุการณ์โดยผู้นำ มีการตีมวยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและท่านผู้นำ เป็นการยกย่องจอมพล ป. เสมอกับองค์พระมหากษัตริย์ มีนโยบายประชดประชันทางการเมืองเช่นเดียวกับตอนเลือดต่อเลือด

51. สู้ตาย สามเกลอเตรียมตัวแข่งกีฬาทหารเรือ แต่ระหว่างนั้นมีเรือข้าศึกล่องลำนำหน้าไทยเข้ามา สามเกลอจึงต้องออกปฏิบัติการ ในครั้งนี้กิมหงวนพลาดท่าถูกกระสุน ปตอ. เสียชีวิต แต่ด้วยความสามารถของดิเรก กิมหงวนจึงฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้ ภาพการเมืองในตอนนี้เป็นชาตินิยมและการยกย่องผู้นำ แต่สังเกตได้ว่าเป็นนโยบายประชดประชันมากกว่า

52. สุภาพบุรุษสามเกลอ กองทัพญี่ปุ่นยึดพม่า และแหลมมลายูได้เกือบทั้งหมดทำให้สมรภูมิตเคลื่อนตัวผ่านออกไปจากประเทศไทย สามเกลอและเจ้าคุณปัจฉิมนี้ฯ จึงถูกปลดออกมาเป็นกองหนุน และตั้งหน้าตั้งตาประกอบกิจการค้าของตนเองตามเดิม ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็นเหตุการณ์โดยผู้นำ การสร้างชาติและการเร่งรีบปฏิวัติวัฒนธรรมของท่านผู้นำ การเวนคืนบรรดาคักดี ความลำบากขาดแคลนในสินค้าจำเป็นต่างๆ มีการกักตุนสินค้าเพื่อเก็งกำไรโดยพวกพ่อค้าที่ไร้คุณธรรมทำให้ประชาชนได้รับเดือดร้อนมากขึ้น นโยบายหมายประชดประชันทางการเมืองคือ กระแสชาตินิยมและผู้นำนิยมที่ขึ้นสมองคณะพรรคลี้สหายขนาดไม่ต้อนรับลูกค้าที่ไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรม และสั่งให้คนในปกครองทุกคนปฏิบัติตามวัฒนธรรมของท่านผู้นำอย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นจะถูกตัดเงินเดือน ซึ่งในความเป็นจริงขณะนั้นประชาชนต่างอดอดและ

ลำบากใจกับการปฏิวัติวัฒนธรรมของท่านผู้นำ เพราะถูกบังคับจนไม่เป็นตัวของตัวเอง การเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีมากจนประชาชนตามไม่ทัน ก่อให้เกิดความหวาดวิตก และไม่กล้าขยับจะทำอะไรเพราะกลัวผิดวัฒนธรรม ภาวะเช่นนี้ทำให้ประชาชนซึ่งเคร่งเครียดกับภาวะสงครามอยู่แล้วเคร่งเครียดมากขึ้นจนคลายความนิยมในตัวท่านผู้นำลงมาก แต่ไม่กล้าต่อต้านอำนาจเผด็จการและกฎอัยการศึก

53. งานวันเกิด คณะพรรคสี่สหายได้จัดงานวันแซยิดให้ท่านเจ้าคุณประสิทธิ์ เนื่องจากประเทศยังอยู่ในภาวะสงครามจึงไม่ได้จัดงานใหญ่โตอะไร ภาพการเมืองในตอนนั้นคือ ประเทศยังอยู่ในภาวะสงคราม ถึงสมรภูมิมรบจะเคลื่อนตัวผ่านไปยั้งพม่าและอินเดียแล้วก็ตาม สินค้าจำเป็นต่างๆ ขาดแคลนเป็นอันมาก เช่น น้ำตาลทราย การเมืองเป็นระบอบเผด็จการและอยู่ในยุคสร้างชาติโดยการปฏิวัติวัฒนธรรมของท่านผู้นำ มีการเวนคืนบรรดาคักดี มีการยื่นทำความเคารพท่านผู้นำก่อนเริ่มมหรสพต่างๆ มีการร้องเพลงสดุดีท่านผู้นำ และเพลงที่ร้องก็เป็นการรณรงค์ให้เชื่อผู้นำชาติพันธุ์

ช่วงที่สอง คือตั้งแต่กลางปี 2485 เป็นต้นมาจนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สองจบลง ไม่มีใครทราบแน่ชัดว่ามีทัศนียภาพสามเกลอออกมาในช่วงนี้กี่ตอน และเท่าที่ชมรมนักอ่านสามเกลอได้ทราบจากผู้ใหญ่บางท่านนั้นเมื่อตอนที่สามเกลอไปเป็นเสรีไทยด้วย แต่ยังไม่มีการแสวงหามาได้ อยากรู้ก็ตามในช่วงที่สองนี้ผู้เขียนก็สามารถรวบรวมบทประพันธ์มาเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ทั้งสิ้น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

1. พ่อแสนกล ในปี 2485 ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ คณะพรรคสี่สหายได้รับความเดือดร้อนกันทั่วหน้า ธุรกิจการค้าเสียหายไปตามกัน เว้นแต่เจ้าคุณปัจจนึกซึ่งไม่ว่าน้ำท่วมสูงแค่ไหนก็ยังมีคนมาขอกู้เงินท่านถึงบ้าน สามเกลอในตอนนี้เป็นที่บรรยายถึงอุทกภัยครั้งใหญ่ในปี 2485 ความลำบากของประชาชนจากการขาดแคลนสินค้าต่างๆ ในภาวะสงคราม ค่าครองชีพสูง และแสดงให้เห็นถึงการปฏิวัติการใช้ภาษาตามนโยบายสร้างชาติของท่านผู้นำ คือ ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์โดยหลักเกณฑ์การใช้ภาษาอย่างใหม่ สรรพนามและคำลงท้ายในการพูดคุยของตัวละครก็เป็นแบบถูกต้องรัฐนิยม รวมทั้งกิริยาวาจาของสี่สหายก็มีการปฏิวัติให้สุภาพเรียบร้อยตามนโยบายการสร้างชาติและสร้างวัฒนธรรมของท่านผู้นำ ภาพการเมืองที่ปรากฏในตอนนั้นคือ การเผด็จการโดยผู้นำ ในยุคเชื่อผู้นำชาติพันธุ์ ความพยายามจะสร้างความสมานฉันท์สามัคคีให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชาติ ให้ประชาชนเชื่อฟังท่านผู้นำ การสร้างชาติและปฏิวัติวัฒนธรรม การมีเพลงมาร์ชพิบูลสงครามและเพลงสดุดีพิบูลสงครามอันเป็นการแสดงถึงการยกย่องผู้นำเสมอด้วยองค์พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติทางด้านข่าวสารและจิตวิทยาของฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งได้มีการกระจายเสียงทางวิทยุเป็นภาษาไทย ซึ่งประชาชนไทยบางกลุ่มที่มีเครื่องรับวิทยุขนาดใหญ่สามารถรับถ่ายทอดเสียงจากสถานีวิทยุของฝ่ายสัมพันธมิตรได้ จึงมีการบอกเล่าข่าวสงครามต่อๆ กันไปในหมู่ประชาชน ซึ่งข่าวที่ได้รับจากฝ่ายสัมพันธมิตรนี้มักจะให้ข้อมูลที่ตรงกันข้ามกับข่าวที่รัฐบาลออกแถลงการณ์ให้ประชาชนทราบ รัฐบาลจึงขอให้ประชาชนเชื่อรัฐบาลและไม่เชื่อในข่าวที่สัมพันธมิตรเผยแพร่ โดยได้ขบวนการนามข่าวจากฝ่ายสัมพันธมิตรว่า “ข่าวอุกฤษ”

นัยที่ซ่อนอยู่ในสามเกลอตอนนี้ก็คือเรื่องอำนาจของวาทกรรม กล่าวคือ หลักเกณฑ์การใช้ภาษาแบบใหม่ที่ท่านผู้นำประกาศใช้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนเป็นอย่างมากว่าผิดหลักไวยากรณ์ ผิดแบบแผนต่างๆ นาๆ ซึ่งหากมองในแง่ของวาทกรรมแล้วประชาชนต่างตกอยู่ใต้อำนาจของวาทกรรมการใช้ภาษาแบบเก่าจึงมองว่าหลักการใช้ภาษาแบบใหม่นั้นผิด ซึ่งหากประชาชนใช้ภาษาไทยตามหลักการใช้ใหม่มาตั้งแต่ครั้งพ่อขุนรามคำแหง และท่านผู้นำมาเปลี่ยนให้ใช้แบบเก่าแทน ประชาชนก็คงมองหลักเกณฑ์การใช้ภาษาแบบเก่าว่าผิดเช่นกัน เพราะประชาชนตกอยู่ใต้วาทกรรมการใช้ภาษาของหลักการใช้ภาษาแบบใหม่ ดังนั้น หากพิจารณาตามกรอบแนวคิดเรื่องวาทกรรมแล้ว หลักการใช้ภาษาแบบใหม่ของท่านผู้นำนั้นไม่ได้ผิดแต่ถูกมองว่าผิด เนื่องจากประชาชนตกอยู่ใต้วาทกรรมการใช้ภาษาแบบเก่าจึงปฏิเสธที่จะยอมรับหลักการใช้ภาษาแบบใหม่ นัยทางการเมืองอีกประการหนึ่งคือ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้รับการยกย่องจากเหล่าบริวารและขบวนการประจบสอพลอทั้งหลายถึงขนาดมีตราประจำตัว สีประจำตัว มีเพลงมาร์ชพิบูลสงคราม เพลงสดุดีพิบูลสงครามเปิดต้อนรับเวลาเดินทางไปไหนๆ และเปิดกระจายเสียงในวิทยุ และการมีอำนาจเผด็จการเบ็ดเสร็จ ทำให้ท่านผู้นำไม่ต่างจากกษัตริย์ในระบบสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อมีการสร้างชาติสร้าง

วัฒนธรรมแล้ว ก็ต้องมีการสร้างภาษาให้เหมือนบุรพกษัตริย์ไทยที่ได้สร้างชาติ สร้างวัฒนธรรม และภาษาให้ประชาชนใช้มาจนถึงปัจจุบัน ท่านผู้นำจึงต้องสร้างการใช้ภาษาแบบใหม่ให้สืบทอดแก่นุชนรุ่นหลังตามแบบอย่างพ่อขุนรามคำแหงมหาราช นอกจากนี้การก่อสร้างภาษาและวัฒนธรรม การเวนคืนบรรดาศักดิ์ ยังเป็นการแสดงถึงการล้มล้างและปฏิเสธสิ่งที่สถาบันกษัตริย์ได้สร้างสมมา ปฏิเสธความผูกพันที่สถาบันกษัตริย์มีต่อขุนนาง ข้าราชการและประชาชนอีกด้วย นอกจากนี้เรื่องวาทกรรมแล้ว สามเกลอในตอนนี้ยังปรากฏนัยของการประชดประชันรัฐบาล ซึ่งอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงการพูดจาภิรยามารยาทต่างๆ ของสี่สหาย กล่าวคือ ในความเป็นจริงนั้น ป.อินทรปาลิตได้กำหนดให้บุคลิกลักษณะของสี่สหายโดยเฉพาะกิมหงวนและนิกรเป็นคนหมิ่นทะเล้นและทะเล่สิ่งตั้งขนาดหนัก แต่แล้วก็ได้เปลี่ยนแปลงสี่สหายให้กลายเป็นคนสุภาพเรียบร้อยตามประกาศิตของท่านผู้นำ เป็นการประชดประชันระบอบเผด็จการและการปฏิวัติวัฒนธรรมของท่านผู้นำอีก

รูปแบบหนึ่ง

2. หัตถ์สนตรีสามเกลอ (สามเกลอฮาโดว์) สี่สหายและลุงเชยได้ไปชมหัตถ์สนตรีสุนทราภรณ์และเกิดคลั่งไคล้จัดแสดงดนตรีบรรดาศักดิ์เพื่อหาเงินบำรุงกองทัพไทยขึ้นบ้าง ประเทศไทยในขณะนี้เป็นช่วงที่สัมพันธมิตรได้ส่งเครื่องบินมาโจมตีประเทศไทยแทบไม่เว้นวัน ญี่ปุ่นไม่สามารถต้านสัมพันธมิตรได้ และการเมืองไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลใหม่ รัฐบาลนายควง อภัยวงศ์ ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญของท่านผู้นำหลายๆ อย่าง ทั้งเรื่องภาษา การแต่งกาย ฯลฯ คินเสรีภาพให้กับสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป คินบรรดาศักดิ์แก่ขุนนางและข้าราชการ ทำให้ความแค้นแค้นและอึดอัดของประชาชนลดลงเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงคอร์รัปชันที่กำลังแพร่หลายเป็นอย่างมาก ราคาราคาอุปโภคบริโภคต่างๆ ถิปตัวขึ้น

สูง ทั้งยังขาดแคลนเป็นอย่างมาก ทำให้ค่าครองชีพสูงและเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นในประเทศ พวกพ่อค้า ลักลอบกักตุนสินค้าจำเป็น เช่น ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ

3. วันคาลิโน สามเกลอได้ออกไปหาอาหารกลางวันรับประทานและไปเล่นคาลิโนซึ่งรัฐบาลจัดให้ มีขึ้น ภาพสะท้อนในขณะนั้นก็คือเงินเฟ้อมากจนรัฐบาลต้องมีการให้สัมปทานเปิดคาลิโนขึ้นเพื่อดึงเงินกลับเข้าคลัง การขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนการเมืองนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการเมืองหลังยุคจอมพล ป. ประชาชน คลายความอึดอัดลงมาก มีการกล่าวถึงการรับสินบนของข้าราชการด้วย ด้านสถานการณ์สงครามสัมพันธมิตรได้ส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดที่กรุงเทพฯ แทบไม่เว้นแต่ละวัน

ช่วงที่สาม คือระยะตั้งแต่สงครามสิ้นสุดจนกระทั่งถึงปี 2490 ก่อนเกิดการรัฐประหารซึ่งมีผล ให้จอมพล ป. หวนคืนสู่อำนาจในเวลาต่อมา สามเกลอในระยะนี้ส่วนใหญ่เป็นตอนสั้นๆ เนื้อหาแยกจากกัน โดยเด็ดขาดผู้เขียนรวบรวมมาทำการศึกษาได้ทั้งสิ้น 45 ตอน ดังต่อไปนี้

1. คนดู ดิเรกได้คิดค้นยาขึ้นสองขนาน ขนานหนึ่งทำให้กลายเป็นคนสุภาพอ่อนโยน อีกขนานหนึ่งทำให้กลายเป็นคนโหดเหี้ยมอำมหิต ดิเรกได้ทดลองฉีดยาให้กิมหงวนกลายเป็นคนอำมหิต และกิมหงวน ได้อาละวาดที่บ้านพัชราภรณ์

2. คนละพรรค คณะพรรคสี่สหายได้เกิดแบ่งแยกกัน เนื่องจากสนับสนุนพรรคการเมืองต่าง พรรคกัน ในที่สุดคุณหญิงวาดและสีนางก็ทำให้สี่สหายและทุกคนในบ้านหันมาสนับสนุนพรรคเดียวกับตนเอง ได้ ภาพการเมืองในตอนนั้นสะท้อนบรรยากาศของการเมืองไทยในขณะนั้นว่ามีนักการเมืองใดบ้าง และมีการ พูดถึงว่านักการเมืองกับคุณเป็นของคู่กัน สะท้อนภาพการกำจัดคู่แข่งและฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองของ จอมพล ป. สมัยแรก ซึ่งมีการกวาดล้างจับกุมจำคุกจนถึงประหารชีวิต เริ่มมีการพูดถึงการซื้อตัว ส.ส. และนักการเมือง การปิดแข่งปิดขากันทางการเมือง และได้พูดถึงอุดมการณ์ของพรรคประชาธิปไตย และ พรรคสหชีพซึ่งเป็นพรรคการเมืองสำคัญในขณะนั้น นอกจากนี้ ก็มีการพูดถึงการโกงกินของนักการเมือง

3. ฉลองสันติภาพ คณะพรรคสี่สหายได้จัดให้มีงานรื่นเริงที่บ้านพัชราภรณ์ เนื่องในวันฉลอง สันติภาพ และลุงเซยได้มาร่วมงานด้วย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้นก็คือ มีการกล่าวถึงการเลือกตั้ง ครั้งที่ผ่านมาโดยรัฐบาลชุดปัจจุบันคือรัฐบาลนายควงครั้งที่ 2 ประชาชนทั่วไปต่างยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งเป็นผู้ประสานงานและหัวหน้าเสรีไทยในประเทศ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้มีการทำสัญญาพันธ ไมตรีกับจีนอย่างเป็นทางการ และมีฉลองสัมพันธไมตรีไทย-จีนด้วย

4. จอมเจ้าเล่ห์ นิกรอยากได้รถยนต์คันใหม่ที่เพิ่งเข้ามาหลังสงคราม แต่เจ้าคุณวิจิตรฯ ไม่ซื้อ ให้ นิกรจึงต้องทำอุบายอดอาหารเพื่อให้เจ้าคุณวิจิตรฯ ยอมซื้อรถให้เขา ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้น คือ สภาพการขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่างๆ โดยเฉพาะสินค้าที่จะต้องมีการนำเข้าจาก ต่างประเทศ ในระยะนี้รถยนต์จากยุโรปและอเมริการุ่นหลังสงครามยังไม่มีมีการนำเข้ามาจำหน่าย

5. จี๊เอ๋ กิมหงวนและนิกรได้เห็นรูปของผู้หญิงคนหนึ่งที่บ้านถ่ายรูปเกิดความพึงพอใจจึง พยายามสืบถามจนรู้ว่า เป็นบุตรสาวเจ้าคุณท่านหนึ่ง และสองเกลอได้ปลอมตัวเข้าไปสมัครเป็นคนสวนของ

ท่าน ในขณะที่พลได้มีโอกาสรู้จักกับหญิงสาวโดยบังเอิญก่อนหน้าสองสหาย วันหนึ่งพลมาที่บ้านของหล่อน สามสหายจึงได้จะเอ่อกันขึ้น

6. สามเกลอเล่นว่าว กรุงเทพมหานครได้รื้อฟื้นกีฬาว่าวพ่นขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่ต้องหยุดชะงักไปเนื่องจากภาวะสงคราม สีสหายและเจ้าคุณปัจจนึกได้มาเที่ยวสนามหลวงดูการแข่งขันว่าวและเกิดติดใจทำว่าวส่งมาแข่งขันกับเขาบ้าง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้น คือ สภาพสังคมไทยหลังสงครามที่ประชาชนต่างต้องประสบกับความยากลำบากเดือดร้อนในการครองชีพที่เป็นผลมาจากภาวะสงคราม และทางราชการได้พยายามที่จะฟื้นฟูประเทศบำรุงขวัญประชาชน เช่น การรื้อฟื้นการแข่งขันกีฬาว่าวพ่นที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี้เป็นต้น

7. ล่องฟ้า ดิเรกได้ประดิษฐ์เครื่องร่อนสีสหายเป็นผลสำเร็จและนำไปทำการทดลองบินที่สนามหลวง จากนั้นก็ทำการทดลองบินไกลไปเชียงใหม่ แต่เครื่องร่อนเผชิญกับพายุตกลงกลางป่าสูงสีสหายกับเจ้าแห้วจึงต้องผจญภัยในป่ากันอีกครั้ง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนั้น คือ การขาดแคลนสิ่งของอุปโภคบริโภคและยังต้องมีการสงวนน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ใช้ในยามจำเป็น ซึ่งเป็นผลกระทบมาตั้งแต่สงคราม

8. นิคมโรคจิต (จอมกษัตริย์) ดิเรกได้คิดค้นยาที่ทำให้คนเป็นบ้าขึ้น โดยให้มีสีและกลิ่นเหมือนกับวิสกี้ที่ทุกประการสามเกลอได้เข้ามาหาดิเรกและกิมหงวนและนิกรได้กินยานี้เข้าไปเพราะเข้าใจผิดว่าเป็นเหล้า กิมหงวนและนิกรจึงกลายเป็นคนบ้าต้องนำส่งโรงพยาบาลโรคจิต ภาพการเมืองในตอนนั้นปรากฏภาพการเมืองต่างประเทศนั้นมีการพูดถึงสงครามโลกครั้งที่สองที่ผ่านมา และการที่ญี่ปุ่นชักชวนประเทศไทยเข้าร่วมการสถาปนาวงไพบูลย์แห่งเอเชียบูรพา

9. ระบายขาดฟ้า คนรับใช้เก่าแก่ของท่านเจ้าคุณและคุณหญิงประสิทธิ์ ซึ่งบัดนี้มีฐานะเป็นเศรษฐี เนื่องจากไปประกอบอาชีพเป็นนักแข่งลิขี่ของให้กองทัพญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองได้มาพบสีสหายและเชิญสีสหายไปชมกิจการระบายขาดฟ้าของเขา การเมืองของตอนนี้เล่าถึงสมัยสงครามโลกครั้งที่สองว่าคนไทยบางกลุ่มมีอาชีพใหม่จากสงครามนั้นคือ เป็นนักแข่งลิขี่หรือพ่อค้าสงคราม กล่าวคือ เป็นนายหน้าซื้อของให้กองทัพญี่ปุ่น หรือทำการกว้านซื้อสินค้าจำเป็นหรือสินค้าหายากมากักตุนไว้และขายต่อไปในราคาแพงๆ ได้กำไรมากๆ

10. วันตรุษจีน เนื่องจากเป็นวันตรุษจีนสามสหายจึงไปรับลูกๆ จากโรงเรียนประจำกลับมาที่พ่อหนุ่มน้อยทั้งสี่ได้ร่วมกันเซตสังโต ภาพการเมืองในยุคนี้สะท้อนการคอร์รัปชันการรับและเรียกสินบนของข้าราชการ นักการเมืองและยังสะท้อนภาพความสัมพันธ์ไทย-จีนที่กำลังขึ้นมึน เป็นยุคที่คนไทยกำลังโปรจีน หลังจากที่ต้องดำเนินกันอย่างหนักในช่วงที่กระแสนิยมกำลังขึ้นสมอง คนส่วนใหญ่พยายามสืบค้นความเป็นจีนของตัวเองมาอวดอ้างกัน บางคนไม่มีเชื้อจีนก็พยายามแอบอ้างให้มีจีนได้ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงภาพของผู้มีอำนาจใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน โดยเอื้ออำนาจความสะดวกให้กับพ่อค้าและนักธุรกิจ และรับสินบนตอบแทนมีจะเห็นได้จากหน้า 103-104 ดังนี้

“เสียงกลองสิงโต และล่อโก๊” ซึ่งตั้งอยู่ในเรือนต้นไม้หน้าบ้านพัชราภรณ์ ปลุกให้คนในบ้านลุกขึ้น จากที่นอนก่อนย่ำรุ่ง สิงโตน้อยๆ คณะนี้เป็นสิงโตบรรดาศักดิ์ที่มีความน่ารักน่าเอ็นดูยิ่ง ไม่ได้ขออนุญาต ทางการตำรวจเพราะไม่ได้ไปเซดที่อื่นนอกจากในบ้านพัชราภรณ์ เนื่องจากเทศกาลตรุษจีน ลีสหายจึงให้ เมียๆ ของเขาไปรับบุตรชายสุดที่รักมาจากโรงเรียนอนุบาลชอลาโรงเรียน 3 วัน ทั้งนี้เพราะคุณหญิงวาดมีกั เป็นเงิน และกิมหงวนของเราก็เป็นเงินเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ เจ้าคุณป๋อจนี้ก็ก็เป็นเงินกัของกัทำงานอยู่ชั่ว เถา และเมื่อคิดลำดับญาติแล้วยายทวดของยายเจ้าคุณประสิทธิ์ ก็เป็นเงินเช่นเดียวกัน ทุกปีเมื่อถึงตรุษจีน อาเสี่ยกิมหงวนได้เป็นเจ้าก็เจ้าการทำพิธีเช่นไหว้ผีปู่ย่าตายายที่ล่วงลับไปแล้ว จัดทำกันอย่างมโหฬารทีเดียว ลีนคำใช้จ่ายหลายพันบาท เมื่อก่อนนี่คือวันจ่ายอาเสี่ยกิมหงวนได้ให้คนนำเครื่องเช่นไปส่งเว่ยท่านผู้มีบุญ หนักศักดิ์ใหญ่หลายคนซึ่งท่านเหล่านี้ได้ช่วยเหลือทำประโยชน์ในกิจการค้าให้กิมหงวนมากต่อมาก และเมื่อ วานนี้ตอนเย็นบ้านพัชราภรณ์ ได้จัดการเลี้ยงดูอย่างมโหฬาร มีเพื่อนข้าราชการของกิมหงวนซึ่งอยู่กรม ศุลกากร กรมรถไฟและกระทรวงพาณิชย์มาร่วมรับประทานอาหารหลายคน เมื่อกินกันอิ่มหน้าสำราญแล้ว กิมหงวนก็แจกซองให้คนละซอง แต่ในซองจะมีจดหมายหรืออะไรบรรจ้อยู่ในนั้น ไม่มีใครทราบได้”

นัยอีกประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่ คือ ความเป็นเงินของกิมหงวนซึ่งเขาจำเป็นต้องเก็บกั ปิดกัแก้อกัลักษณะตัวตนที่แท้จริงของเขา เมื่อประเทศไทยกำลังปลุกเร้ากระแสความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้นใน หมู่คนไทย และความเป็นเงินได้กลายเป็นความอับอายเป็นปมด้อยอย่างร้ายแรงของเขา ต่อมาเมื่อกระแส ทางการเมืองและสังคมเปลี่ยนแปลงประเทศไทยกำลังไปรจีนหลังจากที่ต่อต้านจีนอย่างหนักในช่วงที่กระแส ชาตินิยมกำลังขึ้นสมอง กิมหงวนจึงสามารถเปิดเผยเอกลักษณ์ตัวตนของเขาออกมาได้ เขาจึงออกหน้าออก ตาเป็นเจ้าก็เจ้าการทำพิธีเช่นไหว้ผีปู่ย่าตายายที่ล่วงลับไปแล้ว จัดทำกันอย่างมโหฬารลีนคำใช้จ่ายเป็นจำนวน มาก ก็เพื่อระบายความเก็บกัที่ต้องปิดกัแก้อกัลักษณะตัวตนของตนเองมาเป็นระยะเวลาช้านาน และลบล้าง ความรู้สึกผิดที่ต้องปกปิดความเป็นเงินกระทำตนเสมือนเป็นคนลึกลับกักำเนิดที่แท้จริงของตนเอง

11. อ้ายเสื่อมือขาว สามเกลอได้ออกไปมอหนึ่งวอรัลคัในเช้าวันหยุดและเลยไปดูหนังกัน กิมหงวน ถูกลัวงกระเป่าและรู้ตัวจึงบอกกล่าวแก่นิกร นิกรได้แสดงฝีมือการเป็นอ้ายเสื่อมือขาวของเขาโดยการ ลัวงกระเป่ากิมหงวนคืนจากนักลัวงและลัวงกระเป่าของเจ้านักลัวงติดมาด้วยเป็นการสั่งสอน ภาพสะท้อน ทางการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี่ คือ เมืองไทยยุคหลังสงครามที่สภาพสังคมเสื่อมโทรม สังคมเต็มไปด้วย มิฉฉฉฉฉ ประชาชนทั่วไปต่างได้รับความเดือดร้อนจากมิฉฉฉฉเหล่านี้

12. สวรรค์ทะเลใต้ ลีสหายเดินทางไปชวาและออสเตรเลีย เพื่อหาซื้อสินค้าต่างๆ มาขายและ จะซื้อเครื่องจักรมาตั้งโรงงานผลิตสินค้าต่างๆ เพื่อลดการขาดแคลนสินค้าและช่วยเหลือประชาชนที่ยากจน ภาพการเมืองในตอนนี่สะท้อนภาพความทุกข์ยากของประชาชนที่ดำเนินมาตั้งแต่ระหว่างสงครามจนหลัง สงครามเล็ก นับตั้งแต่การขาดแคลนสิ่งของจำเป็นในการดำรงชีพ จนต้องมีการใช้ระบบปันส่วนสินค้าและ อาหาร ภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรงในประเทศ รัฐบาลพยายามช่วยเหลือประชาชนด้วยการควบคุมราคาสินค้า ตลอดจนควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้า แต่เมื่อมีการควบคุมราคาสินค้า สินค้าก็หายไปจากท้องตลาด

พ่อค้าต่างเก็บสินค้าของตนไม่ยอมนำออกมาจำหน่าย นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีปัญหาเรื่องคอร์ปชั่นที่ระบาดไปทั่ว ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ โดยจะเห็นได้จากคำบรรยายในหน้า 1 ดังนี้

“การครองชีพอันสูง เพราะเครื่องอุปโภคบริโภคไม่ยอมมถอยหลังในเรื่องราคาของมัน ทำให้ประชาชนในประเทศไทย และโดยเฉพาะคนไทยอกใหม่ไล่ขมไปตามกัน เราต้องทนทุกข์ทรมานมานานหนักหนาแล้ว ตั้งแต่สงครามจนกระทั่งสงครามเล็ก เราต้องเผชิญกับปัญหาชีวิตทุกด้านทุกมุม ความหวังทำให้คนเราลืมนึกถึงศีลธรรมและหมดความเกรงกลัวกฎหมาย เราไม่มีเสื้อผ้าจะพนักายที่มีอยู่ที่ขาดวัน ผ้าขี้ริ้วของที่
ผู้นำมาอำนาจวาสนายังดีกว่ากางเกงของเรา ซึ่งปะเสี้ยนจนไม่ทราบว่าเป็นเนื้อเดิมของมันเป็นผ้าชนิดใดและสีอะไรแน่ บางคนถึงกับโผล่แต่ส่วนไบหน้าออกมารับแขกเพราะไม่มีผ้าจะนุ่ง ความเดือดร้อนเหล่านี้มันเป็นความผิดของรัฐบาลหรือ เปล่าเลย มันเป็นความผิดของท่านต่างหาก ท่านอยากเกิดมาเป็นคนจนทำไมละ ไม่มีผ้าจะนุ่งก็แก้ผ้าซี้ ใครเขาไปว่าอะไร แต่อย่าออกมาพนักายบ้านท่านก็แล้วกัน เพราะถ้าท่านไม่ถูกหมาพัด ท่านก็ต้องถูกไปลิดจับ ท่านที่รักเอ๋ย ท่านจะคร่ำครวญร้องแรกแหกคะเผลอไปทำไมกัน หนึ่งเสียดีกว่า ข้าวสารแพงหนักหรือ กิโลละ 1 บาท 10 สตางค์ เท่านั้นเอง แพงก็ต้องกิโลละ 100 บาทที่ท่าน เมื่อท่านไม่มีสตางค์ซื้อ ก็ควรกินแกลบหรือรำไปพลางๆ ท่านปรารถนาหามูและเนื้อแพงเพราะองค์การสรรพาหาร ไม่จริง-ไม่จริงแน่ๆ องค์การสรรพาหารมีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือคนจนให้ได้ซื้ออาหารในราคาถูก ท่านซื้อไม่ได้หรือต้องซื้อราคาแพงๆ มันก็เป็นความผิดของท่านอีกนั่นแหละ ท่านจะบ่นให้ปากจิกก็ไม่มีใครช่วยท่าน ท่านควรจะอดทน อดทนให้ถึงที่สุดจนกว่าท่านจะอดตาย

บัดนี้ในที่สุด รัฐบาลก็เปิดโอกาสให้บรรดาพ่อค้าพานิชทั้งหลายได้สั่งซื้อสินค้าต่างประเทศโดยเสรี ข้าวของอาจจะถูกลงในไม่ช้าอย่างมากอีก 100 ปีเท่านั้นเอง ท่านคอยไม่ได้เซียวหรือ ท่านจะทุกข์โศกไปทำไม ให้ความสดชื่นแก่ตัวท่านเองด้วยนิยายชุดสามเกลอดีกว่า”

เนื้อความข้างต้นนอกจากสะท้อนภาพปัญหาต่างๆ อันเป็นผลกระทบจากภาวะสงครามที่ผ่านมาแล้วยังมีนัยความหมายในการประชดประชันรัฐบาลที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ลุล่วงไปได้ นอกจากนี้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังทำการคอร์ปชั่นสร้างความลำบากเดือดร้อนให้ประชาชนมากขึ้นไปอีก รัฐบาลบอกว่าแก้ไขปัญหาเพื่อประชาชน แต่ผู้ที่ได้รับผลอันนั้นกลับเป็นคนกลุ่มเล็กๆ เพียงกลุ่มเดียว ไม่ใช่ประชาชนทั่วไป เช่น กรณีองค์การสรรพาหารที่รัฐบาลตั้งขึ้นมาเพื่อให้มีการกระจายสินค้าสู่มือผู้บริโภค โดยทั่วถึงและควบคุมราคาการจำหน่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยากจนนั้น กลับเป็นช่องทางในการทุจริตของข้าราชการและนักการเมืองผู้รับผิดชอบดูแลการดำเนินการขององค์การดังกล่าว เช่น การรับสินบนจากพ่อค้าเนื้อสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ให้แก่พ่อค้าเนื้อสัตว์โดยไม่จำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไป หรือแบ่งมาจำหน่ายเพียงส่วนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนทำให้ประชาชนต้องไปซื้อเนื้อสัตว์จากพ่อค้าเนื้อสัตว์ ซึ่งมีจำหน่ายในราคาสูงเพื่อเอากำไรอีกต่อหนึ่ง เป็นต้น

13. สาว พ.ศ. 90 สีสหายปั่นจักรยานออกกำลังกายในยามเช้า และได้เกิดอุบัติเหตุ จักรยานชนกันกับหญิงสาวสีนาง สีสหายพอกพอใจสีสาวมากจึงปั่นจักรยานออกตาม และได้ทำความรู้จักกับสีนางจึงอาสาไปส่งสีนางถึงบ้าน ผลปรากฏว่าสีนางเป็นอนุของขุนนางผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง

14. สามเกลอกับเศรษฐีแขก กิมหงวนได้พบว่าพนักงานขายของห้างเขากำลังโต้เถียงกับลูกค้า จึงเข้าไปไต่ถามและไกล่เกลี่ยพูดไปพูดมากลายเป็นว่ากิมหงวนโต้เถียงกับเศรษฐีแขกอวดมั่งอวดมีแข่งกัน ถึงกับเกิดการฉีกเบงค์แข่งกันขึ้น ภาพสะท้อนที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือ ภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรงหลัง สงครามซึ่งจะเห็นได้จากประโยคที่ดิเรกพูดว่า “ดีเหมือนกัน ปลอ่ยให้เขาบ้ากันไปตามเรื่อง การที่มหาเศรษฐี ทำลายธนบัตรฉีกทิ้งเสียย่อยยับ ย่อมช่วยให้เงินหายเพื่อไปได้บ้าง”

15. นักสืบเอก เจ้าคุณป๋จจนี้ๆ ถูกอ้ายโมงจี้ชิงทรัพย์ท่านถึงในห้องนอน พล กิมหงวนและ ดิเรก จึงช่วยกันสืบหาคนร้ายให้ท่าน

16. ผู้ดีผู้ร้าย เงินของคุณหญิงวาดหายไปจากตู้เซฟ 20,000 บาท ทุกคนคิดว่านิกรเอาไป แต่เขาไม่ได้เอาไปจึงต้องสืบหาคนร้ายเพื่อพิสูจน์ตัวเอง

17. เมืองนักสู้ นิกรไปดูภาพยนตร์และเก็บเอามาฝันเป็นเรื่องเป็นราวว่าสีสหายและเจ้าแก้วได้ เดินทางไปชูดทองในดินแดนคาบอຍแห่งหนึ่งและเกิดการต่อสู้กับนักเลงเจ้าถิ่น

18. สามเกลอไปอเมริกา สีสหายและลุงเซยได้เดินทางไปท่องเที่ยวและติดต่อการค้าที่อเมริกา ต่างเพลิดเพลินจนลืมเวลากลับบ้าน คณะพรรคที่กรุงเทพฯ จึงต้องวางอุบายเรียกตัวกลับประเทศ ภาพ สะท้อนในเรื่องนี่คือ ความทุกข์ยากของประชาชนอันเป็นผลมาจากสงครามที่เพิ่งผ่านพ้นไปไม่นาน การ คอร์รัปชันการกินสินบนอย่างรุนแรงของข้าราชการและนักการเมืองไทย มีการกล่าวย้อนไปถึงถึงเหตุการณ์ที่ เรายุติการต่อต้านปลอ่ยให้ญี่ปุ่นเข้ามาตั้งฐานทัพและเดินทัพผ่านประเทศไทยแต่โดยดี ซึ่งเป็นการกระทำอันทำให้ชาวต่างชาติติมองว่าไทยซี้ชลาด

19. เกี้ยวแม่หม้าย สีสหายได้ไปรู้จักแม่หม้ายสาวสวยพริ้งเข้าคนหนึ่งและต่างก็ชอบพอหล่อน สีสหายต้องแข่งขันกันเพื่อทำให้หล่อนปลงใจกับตนให้ได้

20. นักเลง เจ้าคุณป๋จจนี้ๆ ไปถูกวัยรุ่นคนหนึ่งลื้อหัวล้านท่าน ท่านโกรธแค้นมาก นิกรจึง อาสาล้างแค้นแทนท่าน

21. ละครลิง ดิเรกและคณะพรรคสีสหายได้ให้ความช่วยเหลือชายหญิงวัยกลางคนคู่หนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของคณะละครลิง โดยฝ่ายชายป่วยเป็นไส้ติ่งอักเสบอย่างร้ายแรง เมื่อหายดีแล้วทั้งสองจึงนำละคร ลิงมาแสดงให้ดูเพื่อตอบแทนบุญคุณ ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี้เป็นภาพที่สะท้อนยุคจอม พล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี จากข้อความในหน้า 7 ความว่า “ละ เรือดิฉันจอดอยู่ในคลอง
เ ป ร ม ษ์ า ง
พระราชวังนายกเก่า ที่บังคับให้เราสวมหมวก เลิกกินหมากนั่นแหละค่ะ...” และในหน้า 10 ความว่า “ใน

ชั่วโมงเดียวกันนั้นเองบู๊คเก็งก็แล่นมาหยุดริมคลองเปรมฝั่งเดียวกับอดีตทำเนียบสามัคคีชัยซึ่งสมัยนั้น
ยวดยานพาหนะและประชาชนไม่สามารถจะเดินผ่านถนนนี้ได้.....”

จากข้อความข้างต้นแสดงถึงความอึดอัดและการเสื่อมความนิยมต่อจอมพล ป. ของประชาชน
 และการเรียกทำเนียบสามัคคีชัยว่าพระราชวัง สะท้อนให้เห็นถึงการประชดประชันจอมพล ป. ว่าวางตัว
 เสมือนเป็นกษัตริย์ แต่อีกนัยหนึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจบารมีของจอมพล ป. ด้วย อีกประการหนึ่งก็คือ
 ขณะที่จอมพล ป. ยังอยู่ในอำนาจนั้น ยวดยานพาหนะและประชาชนไม่อาจใช้ถนนสายนี้ได้ แสดงถึงการ
 ลุ่มหลงในอำนาจอย่างมากส่วนหนึ่ง กับอีกส่วนหนึ่งก็คือการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด ซึ่งสะท้อน
 ให้เห็นถึงการมีศัตรูมากมายจึงต้องป้องกันการปองร้ายอย่างเข้มงวดเช่นนี้

22. ตามนาง กิมหงวนถูกหญิงสาวคนหนึ่งหลอกลวงไปปลดทรัพย์และลอกคราบ สีสหายจึง
 ไปตามคืนและแก้แค้น

23. ผู้หญิงนักจี ดิเรกถูกล่อลวงให้ไปรักษาคณปวยในตรอกแห่งหนึ่ง แต่เมื่อไปถึงกลับถูก
 ผู้หญิงสี่คนฉ้อชิงทรัพย์ สีสหายจึงตามไปแก้มือเอาคืน

24. ลูกสาวแม่เอี้ย (ชายลูกสาว) นิกรได้พบประกาศขายลูกสาวของนายทหารนอกราชการผู้
 หนึ่งในหน้าหนังสือพิมพ์ สีสหายจึงลองไปติดต่อดูเพราะเห็นเป็นเรื่องแปลกประหลาด ภาพที่ปรากฏอยู่
 ในตอนนั้นคือ สังคมหลังสงครามโลกครั้งที่สอง คนบางกลุ่มปรับเปลี่ยนสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอย่าง
 รวดเร็ว โดยอาศัยช่องทางการเป็นพ่อค้าสงคราม ความยากลำบาก ค่าครองชีพสูง ทำให้คนเห็นแก่ตัว เอาแต่
 ได้ เงินกลายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และเป็นเครื่องชี้วัดสถานภาพของผู้คนในสังคมด้วย

25. ปีศาจคะนอง กิมหงวนและนิกร นอนไม่หลับจึงแก้มปลอมเป็นฝือออกมาเดินหลอกหลอน
 พวกคนใช้ แต่ฝือปลอมสองเกลอกลับได้เจอกับผีจริงเข้า

26. พ่อค้าเพชร กิมหงวนเกิดคลังค้าเพชรตามความนิยมในยุโรปและอเมริกา จึงเห็นห้างเพื่อน
 ผูกออกไป สามสหายเพื่อนเกลอจึงวางอุบายหลอกต้มกิมหงวน ภาพการเมืองในตอนนั้นคือการคอร์รัปชันการ
 ติดลिनบนข้าราชการและนักการเมืองตามที่เจ้าแห้วกล่าวว่า “รับประทานสมัยนี้เป็นสมัยหยอดน้ำมันนี้ครับ”

27. สไตรค์ คนรับใช้ชายหญิงในบ้านพัชรภรณ์ได้รวมตัวกันขอขึ้นเงินเดือน เมื่อท่านเจ้าคุณ
 และคุณหญิงไม่ให้ ทั้งหมดจึงรวมกันสไตรค์ ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้อยู่ในหน้า **98** ตามคำพูด
 ข อ ง

เจ้าแห้วที่ว่า “ครับผม รับประทานสมัยนี้เป็นสมัยเสรีภาพ รับประทานทุกคนต้องมีเสรีภาพในการเขียน
 รับประทานพวกกระผมปรึกษากันแล้ว คราวแรกตั้งใจจะเดินขบวนแห่รอบๆ บ้าน” ซึ่งเป็นการประชดประชัน
 ให้เห็นถึงฐานะของสื่อมวลชนในสมัย จอมพล ป. ที่ไม่มีเสรีภาพต้องถูกตรวจสอบข้อความก่อนพิมพ์จำหน่าย
 แต่ในขณะนั้นรัฐบาลคณะหลังสงครามได้คืนเสรีภาพให้แก่สื่อมวลชนแล้ว นอกจากนี้คำพูดของดิเรกในหน้า

101 ความว่า “อย่าไปโกรธเจ้าแห้วมันเลยครับคุณอา เท่าที่มันขอร้องให้ขึ้นเงินเดือนให้ คุณอาน่าจะ
 พิจารณาคำของเจ้าแห้ว เวลานี้อะไรๆ มันก็แพง คนใช้ของเราไม่มีเงินเพิ่ม ยามสงครามทุกคนต้องเสียภาษี

เงินได้ ขึ้นรถไฟก็เสียเต็มราคา ไม่มีสิทธิพิเศษเหมือนพวกข้าราชการ เพราะพวกนี้เป็นราษฎรไม่ใช่ข้าราชการ” สะท้อนให้เห็นถึงอภิสิทธิ์ของข้าราชการและสภาพข้าวยากหมากแพงในภาวะสงคราม และยังมีนัยความหมายของความไม่เสมอภาคระหว่างข้าราชการและกับประชาชน ทั้งๆ ที่ต่างก็เป็นประชาชนของประเทศไทยเหมือนกัน ส่วนข้อความในหน้า 108 ได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพสภาพผู้แทนราษฎรในยุคเผด็จการโดยผู้นำของจอมพล ป. ที่สมาชิกสภาได้แต่พยักหน้าเห็นชอบจะมีผู้ถูกอภิปรายบ้างคือพวกที่อยากเด่น ตามคำบรรยายที่ว่า ที่ประชุมตบมือกราว นายเดชซึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่าเพื่อนยกมือขวาชูขึ้น และยังไม่ทันที่ท่านประธานแห้วอนุญาตให้พูดเขาก็พูดขึ้น

“ข้าข้องใจ นายแห้ว”

เจ้าแห้วจู้จี้ปาก “ผิดระเบียบพีเดซ ฉันทอนุญาตเสียก่อนซีค่อยพูด”

“อูวะ” นายเดชดู “ข้าอยากเด่นนี่หว่า นั่งเฉยๆ คอยแต่พยักหน้าหงิกๆ มันจะใช้ได้รี เท่าที่เอ็งเสนอต่อที่ประชุมให้สะไตรค์เจ้านายนะ ข้าเห็นชอบด้วยละ ที่นี้ปัญหามันอยู่ที่ว่า ถ้าเจ้านายท่านเดือดดาลขึ้นมาตะเพิดพวกเราไปจากบ้าน เราจะทำยังไง”

28. หมัดดินระเบิด นวลละออและประไพถูกชายหนุ่มคนหนึ่งตามจับ สองสหายจึงออกมาพบหมอนั้นเมื่อได้ทราบว่าเขาเป็นนักมวยกิมหงวนจึงทำชกกับเขาบนเวทีมวย

29. แอนนากับลุงเซย ลีสหายและลุงเซยได้ไปดูภาพยนตร์เรื่องแอนนากับพระเจ้ากรุงสยาม ลุงเซยเกิดติดใจหลงใหลแหม่มแอนนาในภาพยนตร์ ลีสหายจึงวางอุบายหลอกลุงเซยอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏภาพการเมืองและสังคมในสามเกลอตอนนี้ คือ ลินค้าต่างๆ จากต่างประเทศมีการนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยแล้ว รวมทั้ง ภาพยนตร์จากต่างประเทศ เช่น แอนนากับพระเจ้ากรุงสยามที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี้ เป็นต้น

30. เค็มต่อเค็ม เจ้าแห้วได้พบแม่ม่ายทรงเครื่องเข้าคนหนึ่ง ด้วยความอยากเป็นหนูตักถึงข้าวสารจึงวางอุบายและขอร้องให้ลีสหายช่วยเหลือ ภาพการเมืองในตอนนี้มีนัยในการล้อเลียนและเหน็บแนมจอมพล ป. โดยในหน้า 73 เพลงศักดิ์แห้วสงคราม เป็นการล้อเลียนเพลงมาร์ชพิบูลสงครามหรือเพลงสดุดีพิบูลสงคราม และในหน้า 74 คำพูดของ กิมหงวนที่ว่า ผม-ผมเห็นรัศมีเปลือบออกมาจากศีรษะของท่านครับ” เป็นการเหน็บแนมหลวงวิจิตรวาทการ และจอมพล ป. โดยเรื่องมีอยู่ว่า เมื่อครั้งจอมพล ป. เป็นนายกรัฐมนตรี และหลวงวิจิตรวาทการเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น วันหนึ่งจอมพล ป. ไปตรวจเยี่ยมกระทรวงมหาดไทยมีข้าราชการตั้งแถวต้อนรับ เมื่อจอมพล ป. เดินผ่านต่างก็โค้งคำนับยกเว้นหลวงวิจิตรฯ ที่ก้มลงกราบแทบเท้าแล้วพูดว่า ที่ก้มลงกราบเพราะเห็นแสงเป็นประกายออกมาจากตัวจอมพล ป. เรื่องนี้เป็นเรื่องที่แตกตื่นฮือฮากันมากในยุคนั้น หนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวกราวและขนานนามแสงรัศมีที่หลวงวิจิตรฯ เห็นจากตัวจอมพล ป. ว่าแสงเข้ากวง ป. อินทราปาลิตจึงเก็บเอามาล้อเลียนในสามเกลอนี้เอง

31. ล่องอาฟริกา ดิเรกได้ประดิษฐ์พาหนะภาคและพาเพื่อนเกลอทั้งสามกับเจ้าคุณปัจฉิมนี้กับ และเจ้าแห้วไปล่องอาฟริกา ทั้งหมดได้เจอลำธารที่เต็มไปด้วยทองคำ จึงพยายามจะขนทองคำกลับแต่ได้พบ คนป่าจึงต้องรีบหลบหนี

32. ทาร์ซานเข้ากรุงเทพฯ สีสหายกับเจ้าคุณปัจฉิมนี้กับและเจ้าแห้วได้เดินทางไปเที่ยวอยุธยา ใน เทียวจากกลับได้พบทาร์ซานบนรถไฟ ซึ่งมีอดีตเป็นนักประพันธ์มาก่อน และเป็นลูกผู้ดีตักยาก คณะพรรคสี่ สหายจึงชักชวนให้มาทำงานด้วย ภาพการเมืองในตอนนั้นคือ ความยากลำบากของประชาชนซึ่งเป็นผลกระทบ ตั้งแต่ภาวะสงครามยังไม่หมดสิ้น อภิลิทธิของนักการเมืองในสภาและความแตกต่างระหว่างชนชั้น จะเห็นได้ จากข้อความในหน้า 126 ดังนี้ ความว่า “เงินไม่มาหรือครับ ค่ารถไฟมันแพง และผมคิดว่ารถไฟ เมืองไทยเก็บค่าโดยสารแพงที่สุดในโลก ไม่เห็นว่าผู้แทนราษฎรคนไหนจะนึกถึง เพราะทำขึ้นรถไฟฟรี พวกคนจนแยครับ ดีตัวชั้น 3 ต้องขึ้นรถบรรทุกสัตว์ คนจนใกล้จะเป็นสัตว์เข้าไปแล้ว”

นอกจากนี้ข้อความในหน้า 129 ยังได้แสดงถึงภัยคอมมิวนิสต์และสงครามเย็นที่เริ่มแพร่ขยาย มาถึงเมืองไทย โดยมีข้อความดังนี้ “เจ้าประคุณเอ๋ย ถ้าคนมึงมีสมเพชเวทนาคนจนอย่างพวกคุณแล้ว ผม เชื่อเหลือเกินว่าประชาชนพลเมืองที่ยากจนจะแซ่ซ้องสาธุการ และอย่างไรเสียลัทธิคอมมิวนิสต์จะไม่ รุ่งเรืองอยู่ได้ในประเทศเรา คนมีเงินน้อยคนนักที่เขาคิดว่าคนจนเป็นพี่น้องร่วมโลกร่วมชาติของเขา โดยมากมีแต่จะเหยียดหยาม เห็นคนจนเป็นสัตว์ที่น่าเกลียด อันที่จริงคนจนมันก็ใกล้สภาพของสัตว์เต็มทน ดูง่าย ๆ บนรถไฟนี่แหละครับนั่งกันย้วยเยี้ยในรถบรรทุกสัตว์ เพราะค่าโดยสารรถไฟมันแพงเท่าๆ กับค่า โดยสารเครื่องบินที่เมืองนอก”

และในหน้า 32 ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเบื่อหน่ายชิงชังของประชาชนที่มีต่อจอมพล ป. ใน ยุคเผด็จการโดยผู้นำซึ่งมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงและเปลี่ยนแปลงหลักการใช้ภาษาดังนี้

“คราวนี้ทาร์ซานหัวเราะแค้นๆ

“ด้วยเหตุผล 2 ประการครับ ข้อ 1 คำลัทธิที่ที่ได้รับตอบแทนนั้นมันถูกเกินไป ไม่คุ้มกับ มันสมองของผมที่ได้เล่าเรียนมา ข้อ 2 สมัยนั้นเป็นสมัยเผด็จการ รัฐบาลซึ่งมีผู้นำและต้องว่าอะไรว่าตาม กัน ได้สั่งเซ็นเซอร์บทประพันธ์ทุกชนิด เรื่องใดที่ผิดจากความประสงค์ของเขา เขาก็ไม่อนุมัติให้พิมพ์ ถ้า พิมพ์ได้ก็หมายความว่า เรื่องนั้นจะต้องมีการสตูดิโอผู้นำ ยิ่งไปกว่านั้น ภาษาศาสตร์ของไทยเราก็ถูกแก้ไขไปน บ่อยยับยิบ ทั้งๆ ที่ผู้เปลี่ยนแปลงแก้ไขไม่มีความรู้ในทางภาษาไทย”

4 สหายหัวเราะครืน

พลว่า “ในที่สุดภาษาของเราก็กลับสู่สภาพเดิม เมื่อลัทธิผู้นำได้สิ้นสุดลงด้วยการสาปแช่งของ พลเมือง เธอเดินทางกลับกรุงเทพฯ หมายความว่าเธอจะเริ่มต้นจับปากกาของเธออีกใช้ไหม”

33. ลูกล็อตเตอรี่ สีสหายได้หุ้กันซื้อล็อตเตอรี่ และโชคดีถูกรางวัลที่สอง ภาพที่ปรากฏอยู่ใน ตอนนั้นคือการขาดแคลนข้าวสาร เนื่องจากรัฐบาลควบคุมราคาทำให้พ่อค้าไม่ยอมนำข้าวออกมาจำหน่าย และการที่รัฐบาลต้องสงฆ์ข้าวให้กับสหประชาชาติตามข้อตกลงที่ได้กระทำไว้

34. **สาวน้อยเล่นไฟ** สีนางกับเจ้าคุณปัจจนึกฯ และคุณหญิงวาดเล่นไฟกันทุกวันจนสี่สหาย เป็นห่วงสุขภาพจึงไปตามตำรวจมาจับ

35. **เที่ยวสวนอัมพร** สี่สหายไปเที่ยวงานออกร้านที่สวนอัมพร ซึ่งจัดขึ้นเพื่อหารายได้บำรุง โรงพยาบาลกลาง

36. **ผีกระสือ** ท่านเจ้าคุณและคุณหญิงประสิทธิ์ฯ ต่างป่วยไข้ไม่สบายขึ้นมาพร้อมกัน ทำให้ลุงเซยและเจ้าคุณวิจิตรต่างเข้าใจผิด โดยลุงเซยเข้าใจว่าคุณหญิงวาดเป็นกระสือ ส่วนเจ้าคุณวิจิตรฯ ก็เข้าใจว่าเจ้าคุณประสิทธิ์ฯ เป็นกระหัง

37. **ไปดูผี** สี่สหายและเจ้าแห้วได้พบอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางไสยศาสตร์และอาจารย์ได้เรียกผีมาให้สี่สหายดู

38. **ดูดาว** นิกรวางอุบายต้มพ่อตาของเขาด้วยการทำกล้องดูดาวแสงสวยขึ้นมากกล้องหนึ่งและบอกว่าเป็นกล้องดูดาวพิเศษ

39. **ผีดู** ดิเรกต้องการมันสมองของอาชญากรระดับเล็กร้ายคนหนึ่งเพื่อมาทำการทดลอง จึงขอให้เพื่อนเกลอทั้งสามช่วยเหลือ คินนั้นสี่สหายและเจ้าแห้วก็ไปที่วัดและต้องผจญกับฤทธิ์เดชของปีศาจ

40. **ตุ๊กตาผี** เมื่อเจ้าคุณนพรัตน์เสียชีวิต ดิเรกก็ได้รับมรดกจากบิดาเป็นจำนวนมากในจำนวนนั้นมีหุ่นตุ๊กตาขนาดเท่าคนจริงจำนวนหนึ่ง ซึ่งหุ่นตุ๊กตานั้นมีวิญญาณสิงสู้อยู่

41. **ผู้พิชิตความตาย** กิมหงวนถูกคนร้ายลอบยิงจนเสียชีวิตที่ถนนเยาวราช แต่ดิเรกได้ช่วยชุบชีวิตไว้ได้

42. **เผชิญเสือใบ** กิมหงวนได้รับจดหมายขู่กรรโชกทรัพย์จากเสือใบ สี่สหายจึงวางแผนที่จะจับกุมเสือใบ

43. **เกชาสมัย** สามสหายได้เข้าหุ้กันตั้งร้านตัดผมขึ้นที่ตึกแถวหน้าบ้านพัชราภรณ์ แต่ยังไม่ มีช่างตัดผมประจำร้าน บังเอิญมีลูกค้าเข้ามาติดต่อขอตัดผมและเข้าใจผิดว่าเจ้าแห้วเป็นช่างตัดผม ภาพที่สะท้อนในสามเกลอตอนนี้คือ ภาพของประเทศไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง คนไทยมีอาชีพเพิ่มขึ้นเป็น นักเชิงสี่และหลังจากญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ก็มีทหารฝ่ายสัมพันธมิตรจำนวนหนึ่งเข้ามาปลดอาวุธกองทัพญี่ปุ่น ในไทย มีการสร้างค่ายกักกันเชลยชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ข้อความในหน้า 15 ยังแสดงถึงการดูหมิ่นทหาร ญี่ปุ่นว่านิยมอำนาจและความรุนแรงโหดเหี้ยมทำร้ายคนไม่มีอาวุธและคนไทยซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ ดังข้อความว่า “ฝรั่งทำปากยื่นยื่นตาถลน มีอากัปกริยาโกรธแค้นเหลือที่จะกล่าว กระชากผ้าคลุมตัวออกแผ่น พรวดลงจากเก้าอี้ ยกมือชี้หน้าเจ้าแห้วกับนิกร

“ท่านเปนแก๊งจัน **ฮะ ฮ้า ท่านต้องตาย เดียวนี้จันกลายเป็นทหารญี่ปุ่นไปแล้ว** แด้มเก๊าเจ็ง” พุดจบเขาก็ล้วงกระเป๋ากางเกงหยิบปืนพกกระบอกหนึ่งออกมา

นิกรอกลิ้นขวัญแขวน ย่อตัวลงต่ำแล้วกระโดดตัวลอย

“เปิดไว้ แห้ว”

ทันได้นั้นทั้งป่าวทั้งนายพาทันวิ่งพรวดพราดออกไปจากร้าน “เกษาสมัย” ฝรั่งโมโหจนตัวสั่น เก็บปืนพกไว้ในกระเป๋าแล้วอาละวาด ทูบข้าวของแตกหักเสียหาย เสียงตึงตังโครมคราม”

ภาพที่ปรากฏในสามเกลอตอนนี้อีกประการหนึ่งก็คือมีการใช้ภาษาตามหลักการใช้ภาษาแบบใหม่ ของจอมพล ป. อยู่บ้าง เช่น คำว่าหน้า เขียนว่า หน้า , เป็น เขียนว่า เปน , ขึ้น เขียนว่า คั้น เป็นต้น อนึ่ง สามเกลอในตอนนี้อิมพ์จำหน่ายครั้งแรกในปี พ.ศ. 2493 แต่จากเนื้อความที่ปรากฏน่าจะประพันธ์ขึ้นในช่วงรัฐบาลพลเรือนหลังสงคราม ที่มีทหารสัมพันธมิตรเข้ามาปลดอาวุธกองทัพญี่ปุ่นมากกว่า และจะต้องเป็นช่วงก่อนหน้ารัฐบาลจะประกาศยกเลิกหลักการใช้ภาษาไทยแบบใหม่ของจอมพล ป. โดยเด็ดขาด

44. เสือหลายใจ กิมหงวนได้เดินทางไปหาดีใหญ่กับเจ้าแห้ว เพื่อกว้านซื้อทองมาจำหน่ายเอากำไรที่กรุงเทพฯ เพราะราคาทองที่หาดีใหญ่ถูกกว่ากรุงเทพฯ มาก แต่กิมหงวนถูกโจรปล้นรถโดยสารจับตัวไปเรียกค่าไถ่เสียก่อน , เพื่อนเกลอของเขาจึงต้องรีบเดินทางมาหาดีใหญ่เพื่อช่วยเหลือกิมหงวน ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือสภาพสังคมที่เสื่อมโทรมของหาดีใหญ่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งไม่ต่างไปจากเมืองใหญ่เมืองอื่นๆ ของประเทศไทย ดังข้อความในหน้า 82-84 ความว่า

“เสียงแจ้วอังกฤษปนไทยจางหายไปใบบรรยากาศอันแห้งแล้ง หาดีใหญ่ปิดการเชิงลิแล้ว เสียงรถมหาภัยคือรถจี๊ปเพียงแต่แว่วอยู่ในความรู้สึกที่ผู้เคยกินน้ำร้อนน้ำชาหน้าดำคร่ำเครียดไปตามกัน เงินทองที่สะสมเอาไว้หมดไปกลับเข้าสู่สภาพเดิมสวมเลื้อยขาดวินเดินย่ำต้อกลุ้มเสียงที่เคยอาจหาญกลายเป็นเสียงแผ่วเบา รอยยิ้มอันกว้างขวางและสดชื่นกลายเป็นยิ้มหะแมงๆ หรือยิ้มอย่างมีสปริง คือยิ้มแล้วหยุดยิ้มทันทีทันควัน สตางค์และสตางค์เท่านั้นที่ทำให้คนใหญ่ยิงหรือคนจ๋องๆ และคนจำพวกก๊วย และคนที่ไม่มีความรู้อะไรให้กลายเป็นเศรษฐีคนหน้าหน้าถือตา แต่แล้วสันติภาพก็จุดบุคคลเหล่านั้นตกต่ำลงไปอีก พวกผู้ดีพวกคนมีวิชาความรู้ระดับตนและคนที่มีความทุจริตธรรมตลอดจนข้าราชการที่ไม่คดโกงกำลังรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับความลำบากยากแค้นเริ่มคุกคามหาดีใหญ่และดินแดนต่างๆ ทางปักซีได้อย่างไม่ปราณี พลเมืองไม่มีข้าวจะบริโภค กรรมกรว่างงานคือนักเชิงลิที่ไม่มีอะไรจะเชิงลิเพิ่มจำนวนขึ้นแล้ว หาดีใหญ่ก็กลายเป็นเท็กซัสไป พวกเคาบอยหลังไหลมาจากทิศทางต่างๆ การจี๊ระบาดไปจากกรุงเทพฯ คุกคามไปทั่วหาดีใหญ่ไม่มีใครจะมีใครออกจากบ้านในเวลาค่ำคืน เพราะอาจจะต้องนุ่งลมหม่มฟ้าเดินอมยิ้มกลับบ้าน ผู้หญิงสาวและไม่สาวหลายคนกลายเป็นระบำจำบ๊ะ เพราะถูกนักเลงตีสลอกคราบเอาเสื้อผ้าไป การจี๊ การชู้กรรโชกเล็กเล็กขโมยน้อยเกิดอยู่พักหนึ่ง และการจี๊ ชู้กรรโชกก็หายไป แต่การลักเล็กขโมยน้อยได้เขยิบฐานะขึ้นเป็นปล้น ปล้นและยิงกันอย่างมหาวินาศ พวกเศรษฐีคหบดีต้องเฟ้นมากรุงเทพฯ ส่วนพ่อค้าสำคัญๆ พอ 16.00 น. รีบปิดร้านไปนอนตามสวนยางหรือหรือในกองทัพบทหารที่คอหงส์เพราะหวั่นเกรงพวกโจรซึ่งนอกจากปล้นสะดมแล้ว ยังจับตัวเอาไปเพื่อเรียกค่าไถ่ โจรม้าเหาะยาตราเข้าหาดีใหญ่เป็นคณะแรก โจรม้าแดง ช้างดำ และโจรทำร้ายอื่นๆ ตามมาอีก รถประจำทางหาดีใหญ่สงขลาถูกปล้นเนื่องๆ ตำรวจถือคาไบน์และสะเตนเดินพลาเนแต่ไม่ได้ยิงพวกโจรเพราะไม่รู้ว่าเป็นใคร”

45. จอมตลก กิมหงวนและนวลละออดี้อัยยออกจากบ้านพัชราภรณ์ออกมาอยู่ที่บางกะปิ และ กิมหงวนได้ตั้งตัวเองเป็นจอมเผด็จการ ภาพที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนี้ก็คือ ภาพของเมืองไทยหลัง สงครามโลกครั้งที่สอง ที่ผู้คนกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตัวเอง ดยฉวยโอกาส จากภาวะสงครามตั้งข้อความในหน้า 1-2 ความว่า “ผลสะท้อนแห่งสงคราม ทำให้โชคชะตาของมนุษย์ต้อง เปลี่ยนแปลงไปอย่างที่เราเรียกว่า กลับหน้ามือเป็นหลังมือ ซึ่งทำนองก็คงจะได้พบเห็นมามากต่อมาก เจ้าก๊วย อะไรคนหนึ่งเคยขอสตางค์ท่าน สวมเสื้อผ้าชาดกีน กลายเป็นนักแข่งลิ้ต้วง เลื่อนฐานะตัวเองขึ้นสู่ระดับ เศรษฐี หลังจากเป็นนายหน้าซื้อสินค้าขายให้แก่กองทัพญี่ปุ่นหรือเป็นนายหน้าซื้อขายสินค้าในตลาดมืด คือ สินค้าที่ทางการประกาศควบคุม 4 ปีของสงครามมหาเอเซียบูรพาได้ทำให้คนที่ไม่มีความรู้คนที่หยาบซ้าสา มานคนที่สังคมเคยรังเกียจเป็นเศรษฐีมีเงินนับจำนวนหมื่นแสน และ 4 ปีของสงครามบริษัทห้างร้านที่เคยมี ความเป็นปึกแผ่นต้องเลิกล้มกิจการค้าไปมากต่อมาก เศรษฐีกลายเป็นคนจน คนจนกลายเป็นเศรษฐี เมื่อก่อนสงครามเราเคยเห็นท่านผู้ดีมียศศักดิ์ นั่งรับประทานอาหารตามราชวงศ์ นั่งดูละครชั้นพิเศษหน้าเวที สำรวมจรรยา มารยาทให้สมกับความเป็นผู้ดีของเขา เดียวนี้ตรงกันข้ามเสียแล้วราชวงศ์เป็นที่สุขสำราญของ คนชั้นต่ำที่มีเงิน ท่านจะได้ยินเสียงด่ากันอย่างหยาบคายเสียงตะโกนสั่งอาหารอย่างไรมารยาท ท่านจะเห็น คนเลวๆ ที่มีเงินนั่งดูภาพยนตร์หรือละครชั้นพิเศษ แต่ยกเท้าพาดไปที่พนักเก้าอี้ข้างหน้าพนักวันบุหรี กระดิก เท้า คุยกันอะอะเอ็ดตะโร ถึงเรื่องเซ็งลิ้ พวกผู้ดีจริงๆ หายหน้าหายตาไปหมด คือธรรมเสื่อมทราวมลง และ วัฒนธรรมนั้นหาไม่ได้เลย” นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว ข้อความในหน้า 54-55 ยังมีการล้อเลียนจอมพล ป. และหลวงวิจิตรวาทการในเรื่องแสงเข้ากวง ความว่า “ก่อนที่เจ้าแห้วจะพูดอะไรต่ออะไร นายจ๋องก็คิดหึกหน้า เจ้าแห้ว เขาแกล้งจ๋องมองดูหน้ากิมหงวนแล้วทำกิริยาตื่นตื่นตระหนกตกใจ

“อะไรวะ จ๋อง” กิมหงวนถามยิ้มๆ “ทำไมเอ็งจ๋องมองดูข้าอย่างนี้ ราวกับว่าไม่เคยเห็นข้า”

จ๋องทรุดตัวนั่ง หมอบกราบกิมหงวน

“ควรมีควรแล้วแต่จะโปรดเออะครับเกล้ากระผม โอ ตะกั้นเกล้ากระผมเห็นพระเดชพระคุณ สวมมงกุฎเพชรมีรัศมีรุ่งโรจน์ บุญบารมีกำลังเกิดขึ้นแก่ใต้เท้าเหลือที่จะคุณนานับแล้วขอรับกระผม”

ข้อความในหน้า 66 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการใช้จ่ายตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ของ นักการเมืองตั้งความว่า “แก่กระทรวงเกษตราธิการ กันจะให้เงินเดือนพวกแก่คนละ 3,000 บาท และถ้า ไม่พอใช้แกอาจจะใช้อำนาจหน้าที่ของแกเซ็งลิ้อะไรๆ ก็ได้” สุดท้ายข้อความในหน้า 91 เป็นการล้อเลียน และเหน็บแนมยุคเชื้อผู้นำชาติพันธุ์ ความว่า “การจะควรประการใด แล้วแต่ท่านพื่อเรเออะครับ ข้าพเจ้า เป็นผู้ตาม ท่านเป็นผู้นำท่านจะไปทางไหน ข้าพเจ้าก็ต้องตามไปด้วย”

ยุคที่สาม ยุคเผด็จการ

หลังจากที่รัฐบาลของพลเรือตรีหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ เข้ามาผู้บริหารประเทศได้เพียงปีเศษก็เกิดการรัฐประหารขึ้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 คณะรัฐประหารนำโดยพันเอกหลวงกาจสงคราม พลโท ผิน ชุณหะวัณ พันเอกเผ่า ศรียานนท์ ลูกเขยของพลโทผิน และพันเอกสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หลังการปฏิวัติในระยะแรกนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับการคัดเลือกจากคณะรัฐประหารให้มาเป็น

รัฐมนตรีชั่วคราวที่ตามมาประเพณีการรัฐประหารที่ดี หลังจากนั้นคณะรัฐประหาร 2490 ได้ดำเนินการกวาดล้างจับกุมปฏิปักษ์ทางการเมืองโดยเฉพาะฝ่ายเสรีนิยมอย่างกว้างขวาง และเมื่อถึงเวลาอันสมควรนายควง อภัยวงศ์ก็ถูกบีบบังคับให้ออกจากตำแหน่ง ทั้งที่ยังอยู่ในตำแหน่งได้ไม่ถึง 6 เดือน หลังจากนั้นคณะรัฐประหารก็เชิญจอมพล ป. พิบูลสงครามหัวหน้าผู้แทนตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในเดือนเมษายน 2491 แม้

จอมพล ป. ในช่วงนี้จะถูกอธิบายว่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ แต่หากพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วจะพบว่ารัฐบาลของจอมพล ป. ใน พ.ศ. 2491 นั้นยังคงมีข้อจำกัดอย่างมากในการใช้อำนาจ และการบริหารบางส่วนก็ยังเป็นไปในลักษณะเดียวกับรัฐบาลชั่วคราวของนายควง อภัยวงศ์ การใช้อำนาจเผด็จการยังมีได้เป็นไป

เด็ดขาดและยังมีการประสานผลประโยชน์กับฝ่ายอนุรักษนิยมอยู่มาก การเมืองการปกครองไทยในช่วงนี้จึงมีลักษณะที่เรียกว่ากึ่งเผด็จการ⁸⁵ รัฐบาลของจอมพล ป. ครั้งที่ 2 ไม่ได้สงบราบรื่นตามความคาดหมายของหลายๆ ฝ่าย เนื่องจากความแตกแยกและการการแย่งชิงผลประโยชน์ทางการเมือง เช่น การแก่งแย่งตำแหน่งอำนาจกันเองในคณะรัฐประหาร กรณีการแย่งชิงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมระหว่างหลวงกาจสงครามและพลโท ผิน ชุณหะวัณ กรณีการเนรเทศหลวงกาจสงครามบุคคลสำคัญในคณะรัฐประหารด้วยข้อหาทุจริตและพยายามที่จะก่อการรัฐประหาร มาก (อ้างอิงจาก : 1. ประขอบ ไชยประการ และคณะ, “ปฏิวัติสามสมัย”, นสพ. รวมข่าว, รวมการพิมพ์, กทม., 2522. 2. วิเทศกรณีย์ (นามแฝง), “เหตุการณ์ทางการเมือง 43 ปี แห่งระบอบประชาธิปไตย”, นสพ. รวมข่าว, รวมการพิมพ์, กทม., 2518. 3. สุชิน ตันติกุล, “รัฐประหาร พ.ศ. 2490”, สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, กทม., 2519. และ 4. สุชาติ ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

หลังจากที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามบริหารประเทศได้เพียง 5 เดือน คณะทหารกลุ่มหนึ่งก็มีความพยายามที่จะรัฐประหารขึ้นในเดือนตุลาคม 2491 โดยนายทหารชั้นผู้ใหญ่สายเสนานิการ ซึ่งการพยายามจะทำการรัฐประหารครั้งนี้ถูกขนานนามโดยทั่วไปว่ากบฏเสนานิการ หรือกบฏนายพล ผลการรัฐประหารปรากฏว่าแผนการรัฐประหารได้ล้มเหลวให้ฝ่ายรัฐบาลได้สืบทราบเสียก่อนจึงมีการจับกุมคณะ

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน, น. 131.

ผู้ก่อการโดยไม่มี การเสียเลือดเนื้อ นอกจากจับกุมผู้ก่อการรัฐประหารแล้วรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้ใช้โอกาสนี้จับกุมผู้ที่เป็นปฏิปักษ์ ผู้ไม่เห็นด้วยหรือไม่จงรักภักดีและผู้ที่รัฐบาลไม่ไว้วางใจในคราวเดียวกัน เป็นการกระชับอำนาจของรัฐบาลและคณะรัฐประหาร 2490 (อ้างอิงจาก : สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ , “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

ต่อมา ในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน ก็ได้มีการจับกุม นายทิม ภูริพัฒน์ , นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ , นายถวิล อุดล , นายฟอง สิทธิธรรม , นายเตียง ศิริขันธ์ ผู้นำกลุ่มเสรีไทยสายอีสาน ซึ่งให้การสนับสนุนต่อนายปรีดี พนมยงค์ ในข้อหาเป็นกบฏแบ่งแยกดินแดน โดยคิดจะแบ่งแยกดินแดนในภาคอีสานออกไปเป็นรัฐอิสระ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสอบสวนกลุ่มบุคคลดังกล่าวก่อนปล่อยให้พ้นข้อหาไป เว้นแต่ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์และนายเตียง ศิริขันธ์เท่านั้นที่ถูกนำตัวไปฟ้องร้องต่อศาล โดยรัฐบาลได้แถลงการณ์ว่าการกบฏครั้งนี้ พวกกบฏมีความประสงค์ที่จะแบ่งแยกดินแดนภาคอีสานออกจากประเทศไทย ก่อตั้งรัฐอิสระปกครองตัวเองในแบบสหพันธรัฐ หลังจากที่ถูกภูเสนาธิการและกบฏแบ่งแยกดินแดนผ่านพ้นไปประมาณ 3 เดือน คือ ข้ามปีมาถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2492 ในขณะที่คณะรัฐมนตรีประชุมกันอยู่ที่ทำเนียบรัฐบาล ได้มีทหารชั้นผู้น้อยนำรถถังออกมา 6 คัน พร้อมด้วยอาวุธครบมือ เดินทางมาทำเนียบรัฐบาลแต่ พล.ต.สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทราบความเคลื่อนไหวจึงสกัดยั้งให้ทหารเหล่านั้นกลับเข้ากรมกองและแจ้งให้

เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี พล.ต.ต.เผ่า ศรียานนท์ ซึ่งเข้าไปกุมอำนาจในกรมตำรวจได้ออกสืบสวนและทำการกวาดล้างจับกุมเหล่ากบฏทันที โดยทำการจับกุม พ.อ.ทวน วิชัยชิตะ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยในสมัยรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ที่บ้านพัก พร้อมด้วย ร.อ.สุนทร ทรัพย์ทวี , ร.อ.ชลิต ชัยสิทธิเวช ร.น. และนายทหารอีกจำนวนมาก การสอบสวนผู้ต้องหาทำให้รัฐบาลทราบข่าวลือลือกันไปว่าในไม่ช้าจะมีก่อการ

รัฐประหารครั้งใหญ่เกิดขึ้น เป็นผลให้สถานการณ์ทั่วไปตึงเครียดอย่างมาก ทหาร ตำรวจ ออกตั้งด่านสกัดตามจุดต่างๆ มีการปิดถนนสายสำคัญหลายสายในกรุงเทพฯ เช่น ถนนสายกรุงเทพฯ สมุทรปราการ บริเวณลานพระรูปทรงม้าถึงทำเนียบรัฐบาล ถนนบางกระบือจากสะพานควายถึงบางซื่อ และบริเวณถนนหน้ากระทรวงกลาโหม นอกจากนี้ยังมีการโยกย้ายเคลื่อนกำลังรถถังอยู่ตลอดเวลา สร้างความตระหนกให้กับประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก (อ้างอิงจาก : สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

และแล้วในปี 2492 ก็เกิดความพยายามที่จะทำการรัฐประหารอีกครั้งโดยเรียกกันต่อมาว่า “กบฏวังหลวง” ซึ่งผู้นำในการก่อการก็คือขบวนการต่อต้านรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ของกลุ่มเสรีนิยม ประชาธิปไตยซึ่งเป็นพลเรือน⁸⁶ กบฏวังหลวงมิใช่เป็นเพียงความพยายามในการรื้อฟื้นอำนาจที่สูญเสียไป

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน, น. 165.

ก่อนการรัฐประหาร พ.ศ. 2490 ของฝ่ายเสรีนิยมเท่านั้น หากยังเป็นความพยายามที่จะต่อสู้ให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตยที่แท้จริงในสังคมไทยอีกด้วย⁸⁷ การก่อการรัฐประหารในต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2492 เริ่มจากนายปรีดี พนมยงค์ พร้อมด้วยเรือเอกวัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร.น. ซึ่งเดินทางออกนอกประเทศไปเมื่อเกิดการ

รัฐประหารขึ้นในปี 2490 ได้ลักลอบเดินทางเข้าประเทศไทยโดยเรือช่วยรบของอเมริกันและได้ขึ้นฝั่งที่ศรีราชาพร้อมด้วยอาวุธทันสมัยตลอดจนเครื่องมือสื่อสารจำนวนมาก จากนั้นจึงเดินทางเข้ากรุงเทพฯ โดยใช้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2492 กำลังผู้ก่อการได้เข้ายึดพระบรมมหาราชวังด้านที่ตั้งกระทรวงการคลังตามแผนการที่ได้กำหนดไว้ ทำการปลดอาวุธทหารรักษาการณ์ แล้วตั้งกองบัญชาการของคณะผู้ก่อการขึ้นในพระบรมมหาราชวังนั่นเอง คณะผู้ก่อการอีกสายหนึ่ง คือ กลุ่มเสรีไทยมี พ.ต.ไพอินทรทัต อดีตเสรีไทยเป็นหัวหน้านำกำลังเข้ายึดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บังคับให้เจ้าหน้าที่กระจายข่าวออกแถลงการณ์ มีใจความสำคัญว่า “มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ (ข้ออ้างของฝ่ายก่อการ) ให้ปลดจอมพล ป. พิบูลสงครามและคณะรัฐมนตรีทุกคนออกจากตำแหน่ง และแต่งตั้งนายดิเรก ชัยนามเป็นนายกรัฐมนตรี ให้นายทวี บุญยเกษตร เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย ให้ปลัดกระทรวงแต่ละกระทรวงรักษาการในตำแหน่งรัฐมนตรี” ฝ่ายผู้ก่อการได้ประกาศห้ามไม่ให้มีการเคลื่อนไหวย้ายกำลังทหารและตำรวจทุกหน่วยออกจากที่ตั้งโดย

เด็ดขาดนอกจากจะได้รับคำสั่งจากแม่ทัพใหญ่ พล.ร.ท. หลวงสินธุสงครามชัย ขณะที่ฝ่ายก่อการออกประกาศอยู่นั้น กองกำลังของผู้ก่อการซึ่งส่วนใหญ่เป็นทหารเรือได้เข้ายึดสี่แยกราชประสงค์ ถนนวิสุทธิ ถนนราชดำริ และเข้ารักษาการณ์ตามแนวถนนเพชรบุรี ราชเทวี และสี่แยกพญาไท และยึดถนนมหาราชตลอดสายตั้งแต่

ท่าพระจันทร์ ท่าช้าง วังหลวง ท่าเตียน ปากคลองตลาด เชิงสะพานพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทั้งสองฝั่ง ขณะนั้นเป็นเวลาสามทุ่มเศษ ประชาชนรู้สึกสับสนและตื่นตระหนกกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ในส่วนของฝ่ายรัฐบาล พล.ต. สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้นำทหารรัฐบาลออกกวาดล้างปราบปรามฝ่ายก่อการ โดยเข้าทำการยึดที่ตั้งกองทหาร ร.พัน 1 ตรังข้ามวัดเชตุพนฯ กลับคืนมา ทหารบกบางส่วนได้กระจายกำลังเข้ายึดถนนสามเสนตลอดจนถึงหน้ากรมประชาสัมพันธ์ ส่วนสะพานขาว สะพานเทวกรรม และสะพานเฉลิมโลก จากนั้นทหารฝ่ายรัฐบาลได้เข้าจู่โจมเข้ายึดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกลับคืนมา ทหารรัฐบาลได้วางกำลังตลอดแนวตั้งแต่กรมรักษาดินแดน กระทรวงกลาโหม ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง แนวต้นมะขามริมสนามหลวงแต่ยังไม่ตัดสินใจบุกเข้าไปในพระบรมมหาราชวัง ทั้งสองฝ่ายมีการยิงตอบโต้กันประปราย ด้านอดีตพลพรรคเสรีไทยซึ่งวางกำลังอยู่ที่ท่าवासกรีได้ใช้ปืนใหญ่ยิงเข้าไปในวังสวนกุหลาบ ซึ่ง

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน.

เป็นที่บัญชาการของฝ่ายรัฐบาล ไกล่รุ่งของเช้าวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2492 กำลังทหารรัฐบาลเข้ากวาดล้างกำลังของคณะผู้ก่อการที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จับกุมผู้ต้องหาได้จำนวนหนึ่งพร้อมกับอาวุธมากมาย หลังจากนั้น พล.ต. สถิตย์ ธารรัตน์ ตัดสินใจใช้กำลังบุกเข้ายึดพระบรมมหาราชวัง โดยนำรถถังขนาดเล็กบุกเข้าทางประตูวิเศษไชยศรี และให้กำลังอีกส่วนหนึ่งเคลื่อนเข้ายึดวังสราญรมย์ เพื่อล้อมพระบรมมหาราชวังทางด้านประตูสวัสดิโสภณไว้ อีกด้านหนึ่ง ครั้นรุ่งเช้าวันต่อมาทหารรัฐบาลทุ่มกำลังกันบุกเข้าพระบรมมหาราชวังทุกทางตามที่กำหนดแผนกันไว้ สุดท้ายที่ฝ่ายผู้ก่อการจะต้านเอาไว้ได้ ร.อ. วัชรชัย ชัยสิทธิเวช จึงตัดสินใจนำนายปรีดี ออกจากประตูท่าราชวรดิษฐ์ และอาศัยกำลังฝ่ายทหารเรือพาหนีไปอีกทอดหนึ่ง ฝ่ายผู้ก่อการผู้พลางถอยพลาง บางคนยอมวางอาวุธให้จับกุม บางคนหนีออกทางด้านประตูเทวาริรมย์ตรงทางเข้ากองเรือรบถนนมหาธาตุ ทหารเรือได้ควบคุมตัวไว้ได้ ทหารบกได้ขอตัวกลุ่มผู้ก่อการไปควบคุมเองแต่ทหารเรือไม่

ยินยอมและภายหลังทหารเรือได้ปล่อยผู้ก่อการทั้งหมดไป สร้างความไม่พอใจให้กับทหารบกและรัฐบาลเป็นอย่างมาก

ในเวลาไล่เลี่ยกันกับการต่อสู้ที่พระบรมมหาราชวัง ทหารบกฝ่ายรัฐบาลกับทหารเรือฝ่ายผู้ก่อการมีการปะทะกันทางประตูน้ำ ทางรถไฟสายมักกะสัน และถนนเพชรบุรี ทหารบกถูกทหารเรือผลักดันจนต้องถอยร่นไปตั้งรับที่สนามเป้า และตามแนวถนนพญาไท ที่จังหวัดสมุทรปราการกำลังพลจากโรงเรียนชุมพลทหารเรือได้เข้าปลดอาวุธตำรวจกองกำกับการภูธรจังหวัดสมุทรปราการ แล้วเคลื่อนกำลังเข้ายึด สน.พระโขนง ปลดอาวุธตำรวจ จากนั้นได้ตั้งแนวรบขึ้นที่บริเวณถนนเพลินจิตติดกับถนนสุขุมวิท กำลังทหารเรือจากป้อมพระจุลฯ เข้ามารวมพลในกองสัญญาณทหารเรือที่ถนนวิฑูย์ กองเรือฝึกเดินทางมาถึงท่าเรือคลองเตย และเคลื่อนกำลังเข้ามาสนับสนุนที่กองสัญญาณทหารเรือ พล.ร.ท. หลวงสินธุวานันตี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมพยายามติดต่อประสานงานให้ทั้งสองฝ่ายยุติการสู้รบ ที่กองสัญญาณทหารเรือ พล.ร.อ. สิทธิ กมลนาวัน พล.ร.ต. ทหาร ขำหิรัญ และ น.อ. ชลี สิทธิโสภณ และนายทหารเรือชั้นผู้ใหญ่มาชุมนุมพร้อมกันและพยายามติดต่อกับฝ่ายรัฐบาล

ในที่สุดความพยายามเจรจาแก้ไขสถานการณ์ของ พล.ร.ท. หลวงสินธุวานันตี ก็เป็นผลสำเร็จ ทั้งสองฝ่ายยอมหยุดยิง นับเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาดของฝ่ายทหารเรือและผู้ก่อการ เพราะในขณะนั้นรัฐบาลและคณะรัฐประหาร 2490 ต่างเตรียมตัวจะหลบหนีอยู่แล้ว เมื่อฝ่ายทหารเรือยอมหยุดยิงก็เท่ากับฝ่ายผู้ก่อการเป็นฝ่ายพ่ายแพ้เพราะดอกประดู่บานไม่ถึงที่สุด การจลาจลครั้งนี้รัฐบาลถือว่าเป็นการเข้าใจผิดระหว่างทหารต่อทหารจึงไม่มีการเอาโทษและเอาความผิดใดๆ กับทหารเรือ และขอให้ทหารเรือเคลื่อนกำลังกลับเข้าที่ตั้งโดยสงบ ส่วนนายปรีดีและพลพรรคเสรีไทยรัฐบาลถือว่าเป็นผู้ก่อการจลาจลและกบฏ โดยสรุป

แล้วเหตุการณ์กบฏวังหลวงได้เกิดการต่อสู้เป็นเวลา 3 วัน นายทหารและพลเรือนหลายคนเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ ทรัพย์สินเสียหายมากมาย เป็นรัฐประหารที่นองเลือดครั้งสำคัญครั้งหนึ่งของประเทศไทย⁸⁸

ถึงแม้เหตุการณ์ครั้งนี้จะใกล้เคียงอ้อมซอกกันได้ด้วยดีแต่ความร้ายฉานระหว่างทหารเรือกับรัฐบาลและคณะรัฐประหารก็ยากจะประสานเข้าหากันได้ดังเดิม หลังเหตุการณ์กบฏวังหลวงผ่านไป ฝ่ายรัฐบาลได้เปิดฉากกวาดล้างปฏิปักษ์และฝ่ายตรงข้ามโดยเฉพาะกลุ่มผู้สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์ และพลพรรคเสรีไทย โดยใช้ข้อหากบฏภายในราชอาณาจักรเป็นเครื่องมือเช่นเคย การกวาดล้างครั้งนี้มีผู้ถูกจับกุมเป็นจำนวนมาก มีทั้งนายทหารเรือ ทหารบก ตำรวจ อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งอดีตเสรีไทยจำนวนหลายนาย ที่หนีรอดไปได้ก็มี ที่ถูกจับตายก็มาก เช่น พ.ต.โพน อินทรทัต ถูกยิงเสียชีวิตในขณะที่เข้าทำการจับกุม ทั้งๆที่ มิได้ต่อสู้ขัดขืน พ.ต.อ. บรรจงศักดิ์ ซึฟเป็นสุข ซึ่งมีได้เกี่ยวข้องกับ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ฝ่ายก่อการประกาศแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับการสันติบาลถูกยิงตายคาบ้าน โดยยัดเยียดข้อหาพยายามต่อสู้ขัดขืนเจ้าพนักงาน ดร. ทวี ตะเวทิกุล หนึ่งในจำนวนผู้ก่อการในกบฏวังหลวงและเป็นคนสนิทของนายปรีดี พนมยงค์ หลบหนีการตามล่าของตำรวจได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ถูกยิงทิ้งริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสาคร

การกวาดล้างฝ่ายตรงข้ามของรัฐบาลในครั้งนั้น มีเหตุการณ์ที่สร้างภาพลบให้กับรัฐบาลเป็นอย่างมาก คือ กรณีการเสียชีวิตของ 4 อดีตรัฐมนตรีในรัฐบาล พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ และเป็นคนสนิทของนายปรีดี พนมยงค์ คือ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ , นายจำลอง ดาวเรือง , นายถวิล อุดล , และ ดร.

ทองเปลว ชลภูมิ อดีตรัฐมนตรีทั้งสี่คนถูกจับกุมและถูกแยกไปฝากขังไว้ในสถานที่ต่างๆ กัน โดยนายถวิล อุดล ถูกนำตัวไปควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจนางเลิ้ง นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ถูกควบคุมตัวไว้ที่สถานีสามเสน นายจำลอง ดาวเรือง ถูกฝากขังไว้ที่สถานีตำรวจยานนาวา และนายทองเปลว ชลภูมิ ที่กองบัญชาการสวนกุหลาบ ในคืนวันที่ 4 มีนาคม 2492 เวลา 2.00 น.เศษ พันตำรวจเอกหลวงพิชิตจรุทธการ ได้ใช้รถยนต์ของตำรวจ 3 คัน ตระเวนจับตัว 4 อดีตรัฐมนตรีจากที่คุมขังทุกแห่ง เพื่อนำตัวไปสอบสวนและส่งไปฝากขังที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ขบวนการลื่อนย้ายผู้ต้องขังเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมด้วยอาวุธควบคุมไปอย่าง

เข้มแข็ง ขณะที่รถผ่านไปถึงสี่แยกบางเขนปรากฏคนร้ายจำนวนหนึ่งใช้ปืนยิงรถตำรวจอย่างหนาแน่นเจ้าหน้าที่ได้หยุดรถและยิงต่อสู้ เมื่อเสียงปืนสงบลงและคนร้ายหลบหนีไปหมดแล้วก็พบว่ารถที่คุมขังผู้ต้องหาถูกกระสุนพรุนไปทั้งคัน ส่วนผู้ต้องหาทั้งหมดเจ้าหน้าที่พยายามจะให้ลงจากรถแต่ 4 รัฐมนตรีไม่

⁸⁸ ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, "วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย", น. 141.

ยินยอม และต่อสู้คดีขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องอาวุธเสียชีวิตหมด เจ้าหน้าที่ทุกคนปลอดภัยแต่จับคนร้ายไม่ได้เลยแม้แต่คนเดียว

ด้านนายเตียง ศิริขันธ์ หัวหน้าขบวนการเสรีไทยภาคอีสาน ส.ส. สกลนครหลายสมัยและเป็นคนใกล้ชิดนายปรีดี พนมยงค์ ถูกจับกุมตัวหลังจากนั้นไม่นานนักและได้หายสาบสูญไป ภายหลังพบศพถูกฝังอยู่ในป่าที่จังหวัดกาญจนบุรีพร้อมด้วยพลพรรคเสรีไทยอีก 4 คน นอกจากนี้ยังมีผู้ถูกล้างสารโดยเชื่อว่ารัฐบาลมีส่วนพัวพันโดยใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือในการปราบปราม คือ นายพร มะลิทอง ส.ส. จังหวัดสมุทรสาคร นายอารีย์ ลีวีระ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทยและสยามนิกร นายหะยีสุทรง นักการเมืองไทยมุสลิม จ.ปัตตานี ความตึงเครียดและไม่ไว้วางใจทางการเมืองมิได้ลดความรุนแรงลงแม้ฝ่ายรัฐบาลจะมีการปราบปรามฝ่ายตรงข้ามไปเป็นจำนวนมากก็ตาม ทหารบกและทหารเรือยังคงคุมเชิงกันตลอดเวลา ตลอดทั้งปี 2492 ข่าวลือว่าจะเกิดการจลาจล การปฏิวัติรัฐประหาร เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สร้างความหวาดผว และความเกรงเครียดแก่ประชาชนทั่วไปยิ่งกว่าเมื่อครั้งอยู่ในภาวะสงคราม (อ้างอิงจาก : 1. ประกอบ โชประการและคณะ, “ปฏิวัติสามสมัย”, นสพ. รวมข่าว, รวมการพิมพ์, กทม., 2522. 2. ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 6, สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., 2541. 3. วิเทศกรณีย์ (นามแฝง), “เหตุการณ์ทางการเมือง 43 ปี แห่งระบอบประชาธิปไตย”, นสพ. รวมข่าว, รวมการพิมพ์, กทม., 2518 .และ 4. สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

การบริหารประเทศของจอมพล ป. ครั้งที่ 2 ไม่ได้ทำให้ความเสื่อมโทรมและปัญหาต่างๆ ของประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองบรรเทาลง ประชาชนต้องพบกับความผิดหวังซ้ำแล้วซ้ำอีก ครั้งนี้ยิ่งเลวร้ายหนักขึ้นไปกว่าเก่า รัฐบาลจอมพล ป. พยายามสร้างอำนาจให้เกิดขึ้นเพื่อเป็นเกราะคุ้มภัยและเป็นหลักค้ำจุนฐานะของรัฐบาล และอำนาจจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องหว่านกันด้วยเงิน ด้วยตำแหน่ง ดังนั้น จึงเกิดระบบอภิสิทธิ์ต่างๆ ขึ้น ตั้งแต่บุคคลในคณะรัฐบาลเอง ตลอดไปจนถึงบุตร ภรรยา ญาติพี่น้อง พวกพ้อง และบริวาร การคอร์รัปชันแทรกซึมไปในกิจการงานทุกสิ่งทุกอย่าง⁸⁹ และที่แน่นอนก็คือ ผลประโยชน์อันมิชอบมือใครยาวสาวได้สาวเอา เกิดการคอร์รัปชันระบอบไปทั่ววงราชการและวงการเมือง ช่องว่างระหว่างคนมั่งมีกับคนยากจนแยกห่างออกไปจนสุดขีด นักธุรกิจใหญ่ๆ จำเป็นต้องพึ่งพานักการเมืองและทหารฝ่ายรัฐบาลเพื่ออาศัยอภิสิทธิ์ที่อำนวยความสะดวกต่างๆ ยิ่งกว่านั้นก็คือสิทธิเสรีภาพของประชาชนถูกริดลอน ประชาชนไม่อาจแสดงออกถึงความคิดเห็นและความต้องการทางการเมืองอย่างเปิดเผยได้ ตำรวจเป็นเครื่องมือของ

รัฐบาลในการควบคุมประชาชน โดยใช้ทั้งอำนาจตามกฎหมายและอำนาจอิทธิพลเถื่อนสร้างความหวาดกลัวแก่ประชาชนเพื่อมิให้มีปากเสียงเรียกร้องความเป็นธรรม ตำรวจได้ให้การสนับสนุนและการอุปถัมภ์แก่เหล่า

⁸⁹ สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, น. 209.

ร้ายและมีงานที่หลายกลุ่มเพื่อเอาไว้ใช้งานในกิจกรรมที่ตำรวจไม่อาจออกหน้าออกตาปฏิบัติไปได้ มีการกระทำอันรุนแรงถึงขั้นลอบสังหารผู้ที่มีแนวความคิดตรงกันข้ามกับฝ่ายตน เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าขัดขวางหยุดยั้งการกระทำอันมิชอบ สถานการณ์บ้านเมืองเสื่อมโทรมลงทุกด้าน ไม่มีกลุ่มบุคคลใดสามารถต่อสู้หรือขัดขวางพฤติกรรมผิดทำนองคลองธรรมของรัฐบาลและคณะรัฐประหารได้โดยกระบวนการทางรัฐสภา เพราะไม่มีใครอยากเสี่ยงภัยและเดือดร้อนมากกว่าที่เป็นอยู่ ตำรวจได้รับการสนับสนุนให้ขยายแสนยานุภาพและกำลังจนไม่ต่างจากกองทัพและเข้ามามีบทบาททางการเมืองอย่างเต็มที่ในฐานะกำลังสำคัญของฝ่ายรัฐบาล

ปี 2493 สงครามเย็นที่ดำเนินมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองยุติลงก็ส่งผลกับประเทศไทยอย่างชัดเจน รัฐบาลสหรัฐอเมริกาปรารถนาและเพียรพยายามที่จะให้รัฐบาลไทยเดินไปในทิศทางเดียวกันกับสหรัฐอเมริกา เพราะมองว่าประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสำคัญอย่างยิ่งแห่งหนึ่งที่น่าจะยังประโยชน์ให้แก่สำหรับอเมริกาในการดำเนินการทางการเมือง เศรษฐกิจ และทางการทหาร ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ สหรัฐฯ ได้ให้ความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์แก่ไทยเสมอมาด้วยการกระทำตนเป็นที่เลื่อง และบางครั้งก็ก้าวไกลไปถึงผู้อภิบาลที่ไทยจำเป็นต้องยอมคล้อยตามในฐานะผู้อยู่ใต้ความอภิบาล โดยเฉพาะเมื่อคราวสหรัฐอเมริกาใช้อิทธิพลให้สหประชาชาติเข้าไปแทรกแซงสถานการณ์และส่งทหารเข้าไปปฏิบัติการต้านทานการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเกาหลีนั้น สหรัฐฯ ได้ชักจูงให้รัฐบาลไทยเข้าร่วมกับฝ่ายโลกเสรีในการนี้ด้วย รัฐบาลจอมพล ป. ตองการเอาใจสหรัฐฯ จึงส่งทหารไปร่วมรบในสงครามเกาหลี โดยไทยได้จัดส่งเรือรบหลวงประแสร์

เรือรบหลวงบางปะกง พร้อมด้วยทหารกรมผสมที่ 21 จำนวน 1,200 นาย เดินทางออกจากพระนครไปเกาหลีเป็นรุ่นแรก เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2493

นับตั้งแต่เหตุการณ์กบฏวังหลวงที่ดอกประดู่บานไม่ถึงที่สุด ความแตกร้าระหว่างรัฐบาลและกองทัพเรือไม่อาจประสานกันได้สนิท กองทัพเรือโดยเฉพาะส่วนของกองเรือรบมีการเตรียมพร้อมตลอดเวลา ทำให้สถานการณ์ในประเทศตึงเครียด กลุ่มนายทหารหนุ่มในกองทัพเรือเกิดความไม่พอใจรัฐบาลในหลายๆ เรื่อง จึงมีการรวมตัวกันและมีปฏิกริยาต่อรัฐบาล ในที่สุดก็มีการก่อตั้งคณะกู้ชาติขึ้นและเริ่มกำหนดแผนการดำเนินงานกู้ชาติตามอุดมการณ์และปณิธานอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน น.อ. อานนท์ ปุณศรีรักษา และ น.ต. มนต์ จารุกา ได้เข้าพบและปรึกษากับ พล.ร.ต. ทหาร ข้าหิรัญ ซึ่งขณะนั้นหลบซ่อนหนีภัยทางการเมืองอยู่ จากนั้นจึงเริ่มหาสมาชิกเข้าร่วมขบวนการอย่างละเอียดรอบคอบ โดยเลือกเฟ้นบุคคลซึ่งมีแนวความคิดและอุดมการณ์ตรงกันอย่างลับๆ บรรดาแกนนำของคณะกู้ชาติได้ประชุมกันหลายครั้งหลายหนเพื่อวางแผนจู่โจมเข้ายึดอำนาจ และได้สรุปหลักการสำคัญในการดำเนินการโดยให้เป็นที่ไปในข้อจำกัดที่ว่า “ความสำเร็จที่ได้มาต้องไม่เสียเลือดเนื้อและชีวิต

หลังดำเนินการกำหนดแผนการรัฐประหารยึดอำนาจโดยวางเป้าหมายที่จะจู่โจมเข้าจับตัวจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นอันดับแรก และระดับรองคือนายทหารที่กุมอำนาจของคณะรัฐประหาร 2490 ทุกคน

คณะกษัตริย์มีการฝึกซ้อมเข้ายึดสถานที่ตั้งสำคัญของรัฐบาลแล้วซ้ำอีกอย่างเงิบๆ จนเป็นที่แน่ใจว่าจะไม่มีการผิดพลาด แกนนำคณะกษัตริย์จึงเริ่มหาวันเวลาซึ่งเปิดโอกาสให้จู่โจมเข้าจับกุมบุคคลสำคัญสุดยอดของรัฐบาลโดยสะดวกง่ายตายที่สุด การกระทำครั้งนี้หมายถึงเอาชีวิตเข้าไปเสี่ยงทั้งชีวิต หากเกิดความผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมหมายถึงไม่เหลือชีวิตและล้มหายใจติดตัวอีกต่อไป คณะกษัตริย์คิดจะลงมือปฏิบัติการหลายครั้ง แต่มักมีเหตุไม่พร้อมเข้ามาสอดแทรกอยู่เสมอๆ และหากปล่อยเวลาให้เนิ่นนานออกไปช้าของคณะกษัตริย์คงจะต้องเข้ารัฐบาลในไม่ช้า คณะกษัตริย์จึงต้องเร่งลงมือทำการโดยเร็วและเห็นว่าในวันที่ 29 พฤศจิกายน จอมพล ป. จะเดินทางมาประกอบพิธีรับมอบเรือชุด “แมนฮัตตัน” ที่ท่าราชวรดิษฐ์ และในวันนั้นกำลังฝ่ายรัฐบาลที่จะนำออกมาใช้สู้รบมีจำนวนลดลง เนื่องจากปลดปล่อยทหารกลับภูมิลำเนา ไม่มีกำลังที่จะออกมาทำการได้ทันทั่วทั้งที่และต้องใช้เวลาถึง 3 ชั่วโมงในการเคลื่อนกำลัง ผิดกับฝ่ายผู้ก่อการที่มีกำลังทหารนาวิกโยธินเป็นกำลังหลักครบเต็มอัตรา เพราะยังไม่ได้ปลดปล่อยทหารกลับภูมิลำเนา และที่สำคัญการควบคุมตัวจอมพล ป. พิบูลสงครามจะทำได้ง่ายเพราะอยู่ในพื้นที่ของผู้ก่อการ

ในวันที่มีพิธีมอบเรือชุดแมนฮัตตันจากองค์กรช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเป็นผู้มอบ มีบรรดาทูตานุทูตประเทศต่างๆ มาร่วมงานมากมาย ภายหลังจากการทำพิธีมอบหมายเรือชุดแมนฮัตตันเป็นการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว จอมพล ป. ก็ถูกเชิญให้ขึ้นไปชมเรือแมนฮัตตัน เมื่อจอมพล ป. เหยียบย่างขึ้นบนเรือชุด ทหารเรือกลุ่มหนึ่งพร้อมอาวุธก็ปราดเข้าประชิดตัวจอมพล ป. และใช้ปืนกลมือบังคับให้ไปลงเรือยังกองเรือรบ ท่ามกลางการตกตลิ่งพริ้งเฟริดของบรรดาทูตานุทูตต่างประเทศและผู้ติดตามผู้ก่อการได้นำเอาตัวจอมพล ป. ไปยังเรือหลวงศรีอยุธยา ซึ่งจอดลอยลำอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา

คณะรัฐมนตรีได้เปิดการประชุมเพื่อพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าไม่ว่ากรณีใดๆ หรือการเรียกร้องใดๆ รัฐบาลจะไม่อนุโลมตามด้วยประการใดทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังได้ลงมติให้ทำการปราบปรามพวกกบฏด้วยความรุนแรงด้วย รัฐบาลได้ออกคำแถลงการณ์ว่าการเรียกร้องใดๆ ของฝ่ายกบฏนั้น ทางรัฐบาลจะไม่ยินยอมด้วยประการทั้งปวง และยิ่งไปกว่านั้นยังประกาศว่า ให้ฝ่ายกบฏปล่อยตัวจอมพล ป. ให้เป็นอิสระภาพโดยเร็วที่สุด ถ้าไม่ปล่อยทางรัฐบาลจะจัดการโดยเด็ดขาดและรุนแรงต่อไป จากนั้นรัฐบาลจึงส่งกำลังไปยึดจุดยุทธศาสตร์สำคัญต่างๆ เช่น โรงไฟฟ้าและโทรศัพท์กลางวัดเลียบ กรมไปรษณีย์โทรเลข กรมประชาสัมพันธ์ วังหลวง (กระทรวงการคลัง) คินมาจากฝ่ายก่อการและมีการตั้งกำลังป้องกันทหารเรือจากกองบัญชาการทหารเรือออกปฏิบัติการตลอดแนวถนนวิบูลย์ ซอยนานา ถนนสุขุมวิท การปะทะกันระหว่างคณะกษัตริย์กับรัฐบาลเริ่มจากที่โรงไฟฟ้าวัดเลียบในเย็นวันเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลได้ยื่นคำขาดให้คณะผู้ก่อการส่งตัวนายกรัฐมนตรีคืนภายใน 5.00 น. ของวันที่ 30 มิถุนายน มิฉะนั้นจะทำการโจมตีที่ตั้งทหารเรือทุกแห่ง

และแล้วสงครามกลางเมืองก็ระเบิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 05.00 น. ของวันที่ 30 มิถุนายน และทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยฝ่ายทหารบก ตำรวจและทหารอากาศต่างก็ระดมกำลังของตนโจมตีที่มั่นของฝ่ายทหารเรือทุกแห่ง คณะรัฐประหารมิได้ให้ความสำคัญแก่ชีวิตจอมพล ป. มากเท่าที่ควร ดังในแถลงการณ์ของทหาร

อากาศฉบับที่ 8 ได้กล่าวว่า “ทั้งนี้ขอให้ ฯพณฯ เสียสละเพื่อปราบปรามกบฏบ้านเมือง” เพราะการประชุม คณะรัฐมนตรีฉุกเฉินที่มีขึ้นในคืนวันนั้น ได้มีมติว่า ให้ทิ้งระเบิดโจมตีเรือหลวงศรีอยุธยาเพื่อปราบปรามฝ่าย ทหารเรือโดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีนายกรัฐมนตรียูอยู่ด้วยหรือไม่ และปรากฏว่า พล.อ. ผิน ชุณหะวัณ ผู้ บัญชาการทหารบกเป็นผู้ผลักดันมติดังกล่าว ดังนั้น เครื่องบินของกองทัพอากาศจึงได้เริ่มโจมตีเรือหลวงศรี อยุธยา

ตั้งแต่วันที่ 05.45 น. เป็นต้นไป⁹⁰

การปราบกบฏได้ขยายตัวออกไปฝ่ายรัฐบาลอันประกอบด้วย กำลังทหารบก ทหารอากาศ และ ตำรวจ เป็นฝ่ายโจมตีที่มั่นของฝ่ายทหารเรือทุกแห่งในกรุงเทพฯ และธนบุรี และฝ่ายทหารเรือได้ทำการต่อสู้ เพื่อปกป้องที่มั่นของตนอย่างเต็มที่ บริเวณที่มีการสู้รบกันรุนแรงได้แก่ ที่กองเรือรบ ทหาราวดิษฐ์ กอง สัญญาทหารเรือ ถนนวิบูลย์ และบริเวณอื่นๆ ที่สำคัญ กองทัพอากาศได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดมาโจมตีทั้ง ระเบิดเรือหลวงศรีอยุธยา⁹¹ และเป็นใหญ่ของทหารบกจากป้อมบนพระบรมมหาราชวังกระดมยิงเข้าไป จนกระทั่งเรือหลวงศรีอยุธยาได้รับความเสียหายอย่างหนักและไม่อาจทำการต่อสู้ได้อีกต่อไป แกนนำคณะก๊ว ชาตต้องลงเรือเล็กหลบหนีไปขึ้นฝั่งทางธนบุรี และเมื่อเรือมีที่ท่าว่าจะจมลงทหารที่ประจำการอยู่ในเรือได้ ตัดสินใจสละเรือ และได้ช่วยเหลือนำ จอมพล ป. พิบูลสงคราม วายทวนน้ำหลบลงกระสุนปืนไปขึ้นฝั่งยัง พระราชวังเดิมทางฝั่งธนบุรีซึ่งเป็นที่ตั้งของทหารเรือ

ในเวลาต่อมาปรากฏว่าการสู้รบที่เกิดขึ้นทหารเรือเป็นฝ่ายเสียเปรียบเพราะไม่มีการสั่งการหรือ บังคับบัญชาจากผู้บัญชาการระดับสูงแต่อย่างใด พล.ร.อ. สินธุ์ กมลนาวิน เองก็คงคาดไม่ถึงว่าสถานการณ์ จะขยายตัวออกไปในลักษณะนี้ จนกระทั่งคืนวันที่ 30 มิถุนายน ความมืดทำให้การสู้รบบรรเทาลงบ้าง และ ขณะนั้นที่รัฐบาลอยู่ในภาวะได้เปรียบอย่างเต็มที่ พล.ร.ต. หลวงสินธุวานันติ ได้ยื่นคำขาดต่อ พล.ร.อ. สินธุ์ กมลนาวิน ให้นำตัวจอมพล ป. มาคืนให้ได้ในคืนวันนั้น ปรากฏว่าเวลาราว 23.00 น. พล.ร.อ. สินธุ์ กมลนาวิน พร้อมด้วย พล.ร.ท. พัน นาวาวิจิตร ได้นำตัวจอมพล ป. กลับมาคืนยังกองบัญชาการปราบกบฏ และทั้งสองท่านก็ถูกควบคุมตัวไว้โดยทันที⁹²

ในวันรุ่งขึ้นการสู้รบก็ยังดำเนินต่อไปในอาณาบริเวณต่างๆ ของฝ่ายกองทัพเรือ โดยฝ่ายทหารเรือ ต่างก็สู้รบป้องกันตนเองขณะที่ฝ่ายทหารบก ตำรวจ และทหารอากาศก็ยังคงมุ่งที่จะยึดที่มั่นของฝ่ายทหารเรือ

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน, น. 220.

⁹¹ เรื่องเดียวกัน, น. 220-221.

⁹² เรื่องเดียวกัน, น. 221.

ทุกแห่งให้ได้⁹³ จนกระทั่งถึงเวลาราวบ่ายโมงการสู้รบจึงสงบลง หลังจากที่ฝ่ายรัฐบาลสามารถยึดที่มั่นของฝ่ายทหารเรือในกรุงเทพฯ ไว้ได้แทบทั้งหมด สรุปลแล้วเหตุการณ์ครั้งนี้ มีการสู้รบระหว่าง 2 ฝ่ายเป็นเวลานานถึง 50 ชั่วโมง นับตั้งแต่การสู้รบเปิดฉากขึ้นที่บริเวณโรงไฟฟ้าวัดเลียบเป็นต้นมา⁹⁴ ผลการกวาดล้างก็คือ ทหารเรือถูกจับกุมเกือบทั้งกองทัพ กองทัพเรือถูกลดทอนขนาดและแสนยานุภาพลงจนแทบไม่เหลือเชื้อเพลิงอะไรอีก ความเสียหายเกิดขึ้นมากมายแทบประมาณค่าไม่ได้ต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของราชการและประชาชนทั่วไป

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า กรณีกบฏแมนฮัตตันนี้เริ่มต้นจากความพยายามในการก่อการโค่นรัฐบาลของทหารชั้นผู้น้อยจำนวนหนึ่งที่เรียกว่า “คณะกู้ชาติ” แต่ลงท้ายได้กลายเป็นการที่ฝ่ายรัฐบาลถือโอกาสปราบปรามกองทัพเรือครั้งใหญ่จนไม่อาจเป็นภัยคุกคามใดๆ แก่คณะรัฐประหารได้อีก⁹⁵

เจตนาที่จะลิดรอนหรือกำจัดกองทัพเรือนั้นยังเห็นได้แม้หลังจากกรณีกบฏแมนฮัตตันแล้ว โดยการที่ฝ่ายคณะรัฐประหารพยายามลดและตัดทอนกลไกต่างๆ ของทหารเรือ รวมทั้งการยึดอาวุธของฝ่ายทหารเรือไปเป็นจำนวนมากด้วย ดังนั้น กองทัพเรือหลังกรณีแมนฮัตตันจึงเป็นกองทัพเรือที่ด้อยด้วยแสนยานุภาพ และความพยายามของ พล.ร.ท. หลวงสินธุวนัติ ที่จะรื้อฟื้นแสนยานุภาพกองทัพเรือก็ไม่ประสบผลสำเร็จ จนในที่สุดพล.ร.ท. หลวงสินธุวนัติก็สละตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2494 และ พล.ร.ต. หลวงยุทธศาสตร์โกศล นายทหารนอกราชการ อดีตคนสนิทของจอมพล ป. ได้เข้ารับราชการเป็นผู้บัญชาการทหารเรือเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2494 และได้เลื่อนขั้นเป็นผู้บัญชาการทหารเรือในอันดับต่อมา และทำให้คณะรัฐประหารสามารถเข้ามาควบคุมกองทัพเรือได้โดยตรง⁹⁶ (อ้างอิงจาก : 1. นิยม สุจริตวงศ์, “ทหารเรือกบฏ “กบฏแมนฮัตตัน”, สนพ. ลิลิวัฒธรรม, กทม., 2529. 2. มนัส จารุกา, “เมื่อข้าพเจ้าจี้จอมพล”, สนพ. ประพันธ์สารสิน, กทม., 2517. 3. ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการปกครองของไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 6, สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., 2541. และ 4. สุชาติ ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

⁹³ เรื่องเดียวกัน.

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน.

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, น. 224.

⁹⁶ เรื่องเดียวกัน, น. 225.

การเมืองการปกครองของรัฐบาลจอมพล ป. ในลักษณะกึ่งเผด็จการดำเนินมาได้เกือบ 4 ปี ก็เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกครั้งหนึ่งโดยจอมพล. ผิน ชุณหะวัณ การรัฐประหารครั้งนี้เป็นการรัฐประหารวิทยุ เป็นการรัฐประหารแบบเงียบๆ ไม่ต้องเคลื่อนกำลัง ไม่มีการต่อสู้ขัดขวางจากทุกฝ่ายรวมทั้งรัฐบาล จอมพลผิน ชุณหะวัณ หัวหน้ารัฐประหารทางวิทยุ ได้ออกแถลงการณ์ถึงความจำเป็นในการรัฐประหารครั้งนี้ว่า “สถานการณ์ของโลกตกอยู่ในความคับขันทั่วไป ภัยแห่งคอมมิวนิสต์ได้คุกคามเข้ามาอย่างรุนแรง ในขณะรัฐมนตรีและรัฐสภามีอิทธิพลของคอมมิวนิสต์แทรกซึมอยู่เป็นอันมาก รัฐบาลไม่สามารถจะแก้ปัญหาภัยคอมมิวนิสต์ได้ ทั้งไม่สามารถปราบการทุจริตคอร์รัปชันตามที่เคยประกาศไว้ ความเลื่อมใสศรัทธามีมากขึ้นจนประเทศชาติไม่สามารถดำรงอยู่ได้ในสถานการณ์เช่นนี้ คณะทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะรัฐประหาร 2490 พร้อมด้วยประชาชนผู้รักชาติ จึงได้พร้อมใจกันเป็นเอกฉันท์กระทำการเพื่อนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม 2475 กลับมาใช้เพื่อความรุ่งเรืองสถาพรแห่งประเทศชาติสืบไป⁹⁷ การรัฐประหารเงียบทางวิทยุได้ส่งผลให้ 1.) อำนาจและหน้าที่ของรัฐบาล ได้สิ้นสุดลง 2.) รัฐสภาในปัจจุบัน ทั้งสภาผู้แทนและวุฒิสภาเป็นอันยุบเลิกไป 3.) มีคณะบริหารประเทศชั่วคราว

การรัฐประหารตนเองทางวิทยุของคณะรัฐประหาร เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 นั้น ได้้นำการเมืองในระบอบเผด็จการทหารเต็มรูปแบบมาสู่ประเทศไทย ทหารและตำรวจได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรงมากขึ้น⁹⁸ เป็นการกระชับอำนาจของคณะรัฐประหาร 2490 ครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง และสร้างเสถียรภาพอย่างสำคัญให้กับรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามด้วย เพราะพลังทางการเมืองของปรีดี พนมยงค์ ก็อ่อนกำลังลงจนไม่อาจเป็นภัยคุกคามใดๆ ได้อีก ส่วนพลังฝ่ายอนุรักษ์นิยมก็ได้ถูกบีบให้ลดบทบาทลงเช่นกัน รัฐประหารเงียบปี 2494 ทำให้อำนาจของฝ่ายตรงข้ามสิ้นสุดลงและทหารก็ได้ครองอำนาจอย่างเต็มที่

การเมืองไทยในช่วงนี้เป็นช่วงที่ไม่มีผู้นำเด่นในการปกครอง การถ่วงดุลของอำนาจเกิดจากการแข่งขันกันระหว่างเผ่า ศรียานนท์ และสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คนแรกมีอำนาจในการคุมกำลังตำรวจ ส่วนคนที่สองได้คุมอำนาจในกองทัพบก จอมพล ป. พิบูลสงครามได้แต่เล่นเกมถ่วงดุลของทั้งสองฝ่ายโดยอาศัยความอาวุโสและสถานภาพเกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ เช่น มหาอำนาจสหรัฐฯ ทำให้อยู่รอดมาได้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ตั้งเครือข่ายจอมพล ป. จะขอร้องให้มีความร่วมมือสมานฉันท์ และจะทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยใน

⁹⁷ เรื่องเดียวกัน, น. 245.

⁹⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹⁹ ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, น. 143.

เวลาเกิดการโต้แย้งระหว่างเผ่าและสฤษดี¹⁰⁰ โดยเน้นให้ยึดมั่นในผลประโยชน์ของชาติและความจงรักภักดีต่อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งการปราบปรามและต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์ที่กำลังขยายตัว¹⁰¹ เผ่า
ศรียานนท์ได้สร้างตำรวจให้เป็นกองทัพเทียบเท่ากับทหาร และได้สร้างระบบแหวนอัศวินขึ้นใช้ เพื่อสร้างฐาน
อำนาจและลูกน้องบริวารในกรมตำรวจ โดยการทำแหวนเป็นรูปตราแผ่นดินฝั่งเพชรมอบให้เป็นรางวัลแก่
ตำรวจที่สร้างความดีความชอบเป็นที่พึงพอใจของตน นอกจากนี้เผ่ายังอาศัยการค้าฝิ่นและค้าของผิด
กฎหมายอื่นๆ ในการหารายได้และสร้างสมฐานะอำนาจ บุรุษเหล็กผู้นี้มีคำขวัญว่า “ภายใต้ดวงอาทิตย์นี้ไม่มี
อะไรตำรวจไทยทำไม่ได้” ประเทศไทยกลายเป็นรัฐตำรวจ รัฐบาลใช้กำลังตำรวจในการกำจัดศัตรูและฝ่ายตรง
ข้าม¹⁰² (อ้างอิงจาก : ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 6,
สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., 2541. และ สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ.
วิญญูชน, 2, กทม., 2544.)

ในปี 2495 รัฐบาลได้ทำการกวาดล้างจับกุมบุคคลจำนวนมากในข้อหากบฏและมีการกระทำอัน
เป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งกบฏในครั้งนั้นถูกขนานนามโดยทั่วไปว่า “กบฏสันติภาพ” ความเป็นมาโดยสังเขปของกบฏ
สันติภาพมีดังนี้ ในระยะ พ.ศ. 2493-2495 นั้น เป็นระยะแห่งการเคลื่อนไหวใหญ่เพื่อสันติภาพครั้งใหญ่
โดยมีขบวนการสังคมนิยมเป็นแกนนำ ปรากฏว่าขบวนการสันติภาพนี้ได้กลายเป็นพลังชักจูงให้เกิดการ
เคลื่อนไหวของประชาชนได้อย่างกว้างขวางที่สุดนับตั้งแต่ 2483 เป็นต้นมา¹⁰³ การอธิบายกรณีเคลื่อนไหว
สันติภาพในระยะที่ผ่านมา มักจะกล่าวกันว่า เป็นการเคลื่อนไหวที่สืบเนื่องมาจากขบวนการสันติภาพสากลที่
ริเริ่มโดยโจเซฟ สตาลิน และสหภาพโซเวียต¹⁰⁴ การริเริ่มอธิบายเช่นนี้เป็นผลให้รัฐบาลลงความเห็นว่า
การเคลื่อนไหวสันติภาพนั้นเป็นการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์อย่างไม่ต้องสงสัย แต่ความจริงแล้วมิได้เป็น
เช่นนั้นเพราะการรณรงค์สันติภาพของโซเวียตที่เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2491 จนถึงการประชุมสันติภาพที่กรุง
สตอกโฮล์ม เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2493 นั้น แทบจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ต่อการเคลื่อนไหวใน
ประเทศไทยเลย จนกระทั่งถึงเดือนกรกฎาคม 2493 เมื่อรัฐบาลจอมพล ป. ตัดสินใจเข้าร่วมในสงคราม
เกาหลี¹⁰⁵ โดยจอมพล ป. กล่าวว่าต้องการให้เป็นไปเช่นเดียวกับสมัยรัชกาลที่ 6 ที่ส่งกองทัพไปช่วย
สัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และสร้างชื่อเสียงมาให้กับประเทศไทย¹⁰⁶ แม้จะได้รับการคัดค้านจาก

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰² เรื่องเดียวกัน, น. 144.

¹⁰³ สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, น. 291.

¹⁰⁴ เรื่องเดียวกัน.

¹⁰⁵ เรื่องเดียวกัน, น. 292.

¹⁰⁶ เรื่องเดียวกัน.

หลายๆ ฝ่าย และประชาชนทั่วไปแสดงความไม่เห็นด้วย แต่กระนั้น รัฐบาลจอมพล ป. ก็ยังคงดำเนินนโยบายสังหารไปรบในเกาหลีต่อไป การเคลื่อนไหวสันติภาพก้าวหน้ารูปไปอีกขั้นหนึ่งเมื่อเดือนเมษายน 2494 มีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็น “คณะกรรมการสันติภาพสากลแห่งประเทศไทย” ขึ้น¹⁰⁷ หลังจากนั้นการเคลื่อนไหวสันติภาพก็ได้แพร่ขยายออกไป โดยมีการประสานกับการเคลื่อนไหวสันติภาพนานาชาติ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งสาขาต่างๆ ขององค์การสันติภาพตามจังหวัดต่างๆ โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างประชาธิปไตย เรียกร้องสันติภาพ จึงไม่น่าแปลกใจที่ว่าจนถึงเดือนมิถุนายน 2494 นั้น มีประชาชนมาร่วมลงนามเรียกร้องสันติภาพและคัดค้านสงครามหลายหมื่นคน กระแสสันติภาพกลายเป็นกระแสทั่วไปในสังคม¹⁰⁸ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2495 ได้เกิดภาวะความแห้งแล้งอย่างรุนแรงในภาคอีสาน คณะกรรมการสันติภาพสากลแห่งประเทศไทย จึงได้ตั้งแผนกสงเคราะห์ขึ้น และดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารเรียกร้องให้ประชาชนช่วยกันบริจาคเพื่อช่วยเหลือโดยใช้หนังสือพิมพ์เป็นสื่อ ปรากฏว่ากรรมการสันติภาพได้รับมอบสิ่งของบริจาคมามากมาย ดังนั้น ปลายเดือนตุลาคม 2495 คณะกรรมการสันติภาพสากลแห่งประเทศไทยก็ได้เดินทางไปแจกของบรรเทาทุกข์ในภาคอีสาน ซึ่งในขณะนั้นรัฐบาลตัดสินใจแล้วว่า จะทำการจับกุมกลุ่มเผยแพร่สันติภาพ ดังนั้นตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2495 การกวาดล้างจับกุมครั้งใหญ่ก็ได้เริ่มขึ้น¹⁰⁹ (อ้างอิงจาก : สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ , “แผนชิงชาติไทย” , สนพ.สมาพันธ์ , กทม., 2534.)

ในปี 2496 รัฐบาลได้ทำการกวาดล้างจับกุมบุคคลต่างๆ ในข้อหาบฏอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประชาชนทั่วไปขนานนามว่า “กบฏน้ำท่วม” กรณีนี้สืบเนื่องจากว่า ทางการตำรวจสืบทราบว่ามีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง ได้คบคิดที่จะก่อการรัฐประหารขึ้นอีก จึงได้ลงมือจับกุมในวันที่ 26 สิงหาคม 2496¹¹⁰ ตำรวจได้แถลงรายละเอียดว่า กลุ่มดังกล่าวเตรียมการจะก่อรัฐประหารโดยลงมือในกลางเดือนกันยายน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้ำท่วมกรุงเทพฯ และเจ้าหน้าที่ต้องสาละวนปฏิบัติหน้าที่ป้องกันภัยจากน้ำท่วมจนไม่ทันระวังตัว จึงจะมีโอกาสที่จะจับกุมบุคคลสำคัญของรัฐบาลไว้ได้อย่างง่ายและการปราบปรามจะทำได้ยาก เพราะน้ำท่วมทำให้ทหาร รถถังและรถเกราะไม่สามารถเคลื่อนกำลังได้หรือทำได้ยากลำบาก ลักษณะของการกล่าวหาดังกล่าวนี้อาจทำให้กบฏนี้เรียกต่อมาว่า “กบฏน้ำท่วม”¹¹¹

กล่าวโดยสรุปลักษณะเด่นของการกลับสู่อำนาจของจอมพล ป. ครั้งที่สองนี้ต้องเผชิญกับการปฏิวัติรัฐประหารตลอดช่วง 4 ปีแรกของการขึ้นสู่อำนาจจนอาจเรียกได้ว่าเป็นยุคแห่งการปฏิวัติรัฐประหาร

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน, น. 294.

¹⁰⁸ เรื่องเดียวกัน, น. 294-295.

¹⁰⁹ เรื่องเดียวกัน, น. 296.

¹¹⁰ เรื่องเดียวกัน, น. 265.

¹¹¹ เรื่องเดียวกัน, น. 266.

หลังการปฏิวัติเสียรัฐบาลจอมพล ป. กลายเป็นเผด็จการเต็มรูปแบบและมีลักษณะเป็นรัฐของตำรวจภายใต้คำขวัญของอธิบดีกรมตำรวจในยุคนั้นที่ว่า “ภายใต้พระอาทิตย์นี้ ไม่มีอะไรที่ตำรวจไทยทำไม่ได้” พล.ต.อ.

เผ่า ศรียานนท์ ได้ขยายทั้งจำนวนพลและแสนยานุภาพของตำรวจออกไปอย่างมากจนกระทั่งกล่าวได้ว่า มีแสนยานุภาพเหนือกว่าทหารและได้สร้างระบบอัศวินขึ้นใช้เป็นการสร้างแขนงขาให้กับตัวเอง รวมทั้ง มีการให้การอุปถัมภ์แก่นักเลงหลายกลุ่มเพื่อใช้งานในเงาอันไม่อาจเปิดเผย ยุคนี้เป็นยุคที่ได้รับการขนานนามว่ายุคอัศวินผยอง ทั้งอัศวินและผู้กว้างขวางต่างสำแดงอิทธิพลข่มขวัญประชาชนทั่วไปจนเป็นยุคที่ประชาชนต้องหวาดผวาและขาดความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินไม่น้อยไปกว่ายุคสงครามโลกครั้งที่สอง นอกจากการสร้างความหวาดผวาแก่ประชาชนแล้วสิ่งที่รัฐบาลชุดนี้ไม่แตกต่างไปจากรัฐบาลอื่นๆ ก่อนหน้านั้นก็คือการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมือง โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพลในวงการเมืองซึ่งนอกจากการคอร์รัปชันแล้วยังมีการค้าสินค้านำผิดกฎหมายอย่างเปิดเผยเยาะเย้ยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการค้าฝิ่นเถื่อน ไม้เถื่อน ลักลอบส่งข้าวออกนอกประเทศ ฯลฯ ผู้มีอำนาจและอิทธิพลต่างกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตนและพรรคพวก รวมทั้งมีการขนทรัพย์สินสมบัติที่หามาได้โดยมิชอบไปเก็บไว้ในต่างประเทศและขนเงินไปฝากไว้ในธนาคารต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เป็นการเตรียมพร้อมที่จะหลบหนีหากเกิดการรัฐประหารซ้อนขึ้น

การเมืองการปกครองของไทยในช่วงนี้มีลักษณะพิเศษที่เรียกกันว่าอำนาจสามฐาน ซึ่งเกิดขึ้นได้เพราะการถ่วงดุลที่เปราะบางระหว่างคนสามคน คือ พล.ต.อ. เผ่า ซึ่งคุมกำลังตำรวจ แข่งขันกับจอมพลสฤษดิ์ ที่คุมกำลังทหาร และจอมพล ป. ซึ่งฉวยโอกาสจากการแข่งขัน ดำรงตนเป็นผู้ไกลเกลียดโดยอาศัยความอาวุโสและสถานภาพทางด้านต่างประเทศ เช่น การสนับสนุนจากอเมริกา แต่จอมพล ป. พบว่าเส้นใยมืดๆ ในการถ่วงดุลอำนาจนั้นบางลงทุกทีและตัวเองกำลังจะเสียอำนาจ ประชาชนก็เริ่มไม่พอใจไม่ยอมรับเหตุผลส่วนหนึ่งเกิดจากการกระทำที่เกินเหตุของเผ่า และการแข่งกันอย่างรุนแรงระหว่างฝ่ายตำรวจกับฝ่ายทหาร ดังนั้น จอมพล ป. จึงได้เดินทางเยือนนานาประเทศอย่างเป็นทางการจากเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน 2498¹¹² เป็นเวลา 70 วัน เพื่อเสริมฐานะทางการเมืองที่กำลังเสื่อมลง ผลพลอยได้จากการเดินทางก็คือการได้พบเห็นความก้าวหน้าในระบอบประชาธิปไตยของนานาประเทศ และความรู้สึกประทับใจที่ ใ ด ้ เ หื น ช า ว อั้ง ก ฤ ช แ ล ส ด ง

¹¹² ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย,” น. 146-147.

ความคิดเห็นที่ไฮด์ปาร์ค¹¹³ ดังนั้น เมื่อเดินทางกลับประเทศจึงปรับเปลี่ยนบทบาททางการเมืองหันมาส่งเสริมความก้าวหน้าของประชาธิปไตย มีการอนุญาตให้มีการอภิปรายทางการเมืองคล้ายๆ ไฮด์ปาร์ค ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด และคิดส่งเสริมให้มีการสร้าง **Town Hall** เพื่อใช้เป็นที่อภิปรายถกเถียงกันในที่สาธารณะแบบชาวอเมริกันและชาวยุโรป โดยให้สร้างทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

หลังจากการเดินทางครั้งนั้น จอมพล ป. เริ่มทำสิ่งที่คิดว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตย เช่น การพยายามเปิดระบบการเมืองให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วม การให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชน การรื้อฟื้นระบบพรรคการเมือง นอกจากนี้ ยังลดอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เหลือ 20 ปี และยกเลิกเงื่อนไขหรือคุณสมบัติเกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมด เพื่อให้มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากขึ้น รวมทั้ง ยังได้ประกาศว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งในเดือนกุมภาพันธ์ 2500 และมีการพูด

---

¹¹³ ประวัติของการไฮด์ปาร์คโดยสังเขป เมื่อประมาณ 100 ปี มาแล้ว การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีต่อที่ชุมนุมสาธารณะได้เริ่มมีขึ้นที่อังกฤษเป็นครั้งแรก ณ สวนสาธารณะไฮด์ปาร์ค (HYDE PARK) ในวันอาทิตย์ที่ 14 ตุลาคม 2398 เวลาบ่าย ประชาชนที่มาเดินเล่นพักผ่อนทั้งหลายต่างแปลกใจที่มีชายคนหนึ่งขึ้นไปยืนอยู่บนหลังสปูแล้วเริ่มต้นตำราฐบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศอย่างท้าวหาญและเปิดเผย ทุกคนต่างคิดว่าชายผู้นั้นเสียดสี วันอาทิตย์ต่อมาชายคนนั้นก็ไปพูดตำหนิติเตียนรัฐบาล ณ ที่แห่งเดิมอีก เริ่มมีผู้คนสนใจมานั่งฟังการพูดของเขา ในอาทิตย์ต่อๆ มาชายผู้นั้นปฏิบัติเช่นเดิมทุกอาทิตย์ คนที่สนใจมาฟังมีมากขึ้น ตำรวจเข้ามายืนกอดดอกคอมยิ้มดูเล่นๆ ไป ไม่มีการห้ามปรามหรือจับกุมแต่ประการใด เพราะนั่นเป็นสิทธิเสรีภาพในการพูดแสดงความคิดเห็นของประชาชน หลังจากนั้น การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีต่อที่ชุมนุมสาธารณะก็ถือกำเนิดขึ้นและแพร่หลายเป็นที่นิยมอย่างรวดเร็ว สำหรับประเทศไทย หลังจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับจากการเดินทางรอบโลก ก็เริ่มมีที่ท่าส่งเสริมประชาธิปไตย อนุญาตให้มีการตั้งพรรคการเมือง มีการชุมนุมทางการเมือง การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีต่อที่ชุมนุมสาธารณะเช่นเดียวกับในอังกฤษ ดังนั้น ประชาชนไทยผู้ถูกกดขี่และเต็มไปด้วยความอัดอั้นตันใจจึงเริ่มใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองทันที โดยเริ่มเปิดการไฮด์ปาร์คขึ้นเป็นครั้งแรกในวันที่ 27 สิงหาคม 2498 ณ ห้องสนามหลวง ด้วยการอภิปรายในหัวข้อปัญหาแบบเรียนเบสิกของหลวงพรหมโยธี ต่อจากนั้นก็มีการจัดไฮด์ปาร์คขึ้นเป็นประจำทุกวันเสาร์และอาทิตย์ ความผิดพลาดในกา ร บ ริ ห า ร ป ร ะ เ ท ศ ข อ ง รัฐบาล การกดขี่ข่มเหงประชาชน การคอร์รัปชันโกงกินของผู้มีอำนาจและข้าราชการ และความอัดอั้นตันใจต่างๆ ของประชาชนถูกนำมาเปิดเผยกันกลางเมืองและมีการโจมตีรัฐบาลอย่างรุนแรง รัฐบาลจอมพลป. มิได้เตรียมตัวเตรียมใจที่จะรับการวิพากษ์วิจารณ์และตำหนิติเตียนอย่างรุนแรงจากประชาชนมาก่อน เมื่อต้องทนฟังเสียงด่าว่ารัฐบาลอยู่ทุกอาทิตย์ก็ไม่อาจทนฟังได้อีกต่อไป จึงสั่งห้ามไม่ให้มีการไฮด์ปาร์คและห้ามมิให้มีการชุมนุมกันในที่สาธารณะอีก ดังนั้น สถาบันไฮด์ปาร์คของไทยจึงสิ้นสุดลงในวันที่ 21 ก.พ. 2499 สิริรวมอายุได้เพียง 6 เดือน เท่านั้นเอง

คัดค้านการทำรัฐประหารและการใช้อำนาจตำรวจหรือทหารเพื่อผลทางการเมือง¹¹⁴ ซึ่งเป็นการกล่าวกระทบถึงคณะรัฐประหาร 2490 โดยเฉพาะสองนายพลร่วมรัฐบาล และที่สำคัญที่สุดคืออธิบดีกรมตำรวจซึ่งมีอำนาจมากขึ้นเรื่อยๆ และเป็นผู้คัดค้านประชาธิปไตยใหม่ของจอมพล ป. อย่างที่สุด นโยบายประชาธิปไตยใหม่ของ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นการสร้างบรรยากาศทางการเมืองให้ประชาชนเพิ่มการสนับสนุนแก่ตนเอง¹¹⁵ เพื่อเสริมฐานอำนาจทางการเมืองที่อ่อนแอลงเต็มที่ เนื่องจากความแตกร้างระหว่างจอมพล ป. กับคณะรัฐประหาร 2490 มีมากขึ้นเรื่อยๆ

จอมพล ป. พิบูลสงครามวางแผนที่จะปรับคณะรัฐมนตรีใหม่เพื่อสร้างดุลย์อำนาจในรัฐบาลและเสริมความมั่นคงให้กับตัวเอง เริ่มจากการลดอำนาจของเผ่า โดยจอมพล ป. วางแผนส่งเผ่าไปกรุงวอชิงตันเพื่อเจรจาเงินใหม่ในฐานะเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ทันทีที่เผ่าออกเดินทางจอมพล ป. ก็ปรับคณะรัฐมนตรี ปลดเผ่าออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง จอมพลเป็นผู้เป็นพ่อตาของเผ่าถูกปลดออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย อำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสิ่งพิมพ์ของเผ่าก็ถูกโอนไปให้นายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพฯ รัฐมนตรีอื่นๆ ที่อยู่ฝ่ายเผ่าก็ถูกสับเปลี่ยนและแทนที่โดยพวกที่จงรักภักดีต่อจอมพล ป. และสฤษดิ์ จอมพล ป. รับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย , กลาโหมและตำแหน่งอื่นๆ ที่ได้ดำรงไว้ก่อนปรับ ค.ร.ม. พร้อมกันนั้นก็สั่งการในฐานะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและมหาดไทยว่า ตนจะเป็นผู้เดียวที่มีอำนาจประกาศเตรียมพร้อมทางทหาร ทางตำรวจและการสั่งการเคลื่อนทัพ ยกเว้นแต่ในสภาวะสงครามหรือจลาจลจากนั้นก็มีการโยกย้ายนายตำรวจและกำลังทหารหลายหน่วยออกจากกรุงเทพฯ เพื่อเป็นการลดฐานกำลังอำนาจอำนาจของเผ่า (อ้างอิงจาก : ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 6, สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., 2541.)

การพยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในประเทศเพื่อเรียกร้องการสนับสนุนจากประชาชนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ไม่ได้มีแค่การปรับเปลี่ยนนโยบายและทำที่ทางการเมืองและพยายามทำในสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังมีการสร้างนโยบายทางสังคมและวัฒนธรรมมาสนับสนุนอีกด้วย

เช่น การจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานด้านสังคมและวัฒนธรรม จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พยายามฟื้นฟูสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เสื่อมโทรมลงเป็นอย่างมากหลังสงครามโลกครั้งที่สอง มีการฟื้นฟู อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงต่างๆ ขนบธรรมเนียม

¹¹⁴ เรื่องเดียวกัน, น. 147.

¹¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

ประเพณีดั้งเดิม การพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาเพื่อให้มีโอกาสสัมผัสกับประชาชนอย่างใกล้ชิด เป็นการสร้างความนิยมในหมู่ประชาชน เพื่อใช้เป็นฐานอำนาจทางการเมืองของตนเอง

นโยบายประชาธิปไตยใหม่ของจอมพล ป. พิบูลสงครามกลายเป็นบทเรียนที่มีราคาแพงของรัฐบาล เนื่องจากประชาชนวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างหนักหน่วงรุนแรง ยิ่งกว่านั้น ความรู้สึกต่อต้านอเมริกา ก็เพิ่มขึ้นกลายเป็นเป้าหมายของการไฮกัปราร์ค รัฐบาลไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจที่จะรับการรณรงค์ที่ไม่เป็นมิตรดังกล่าว ความอดทนต่อการตำหนิรัฐบาลอย่างห้าวหาญก็ลดน้อยลงทุกที ในที่สุดรัฐบาลก็สั่งห้ามการรวมกลุ่มทางการเมืองทุกชนิด โดยให้เหตุผลว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อชาติ และเป็นการแทรกแซงของคอมมิวนิสต์¹¹⁶

แม้ว่าการรณรงค์ประชาธิปไตยใหม่จะถูกยกเลิกไป แต่การเลือกตั้งเดือนกุมภาพันธ์ 2500 ก็ได้เกิดขึ้นตามกำหนด มีพรรคการเมืองใหญ่สองพรรคที่ลงแข่งขัน คือ พรรคเสรีมนังคศิลา¹¹⁷ ของจอมพล ป. พิบูลสงครามและคณะรัฐประหาร 2490 และพรรคประชาธิปไตยของนายควง อภัยวงศ์ ผลที่ได้ก็คือจอมพล ป. ชนะนายควง อภัยวงศ์ด้วยคะแนนที่ไม่ต่างกันมากนัก สิ่งตามมาหลังการเลือกตั้งก็คือโวยวายว่าการเลือกตั้งสกปรก มีการโกงด้วยวิธีการต่างๆ ที่เรียกว่า ไฟไฟ¹¹⁸ หรือ พลร่ม¹¹⁹ การวิพากษ์วิจารณ์การเลือกตั้งสกปรกของสาธารณชนเริ่มมีมากขึ้น รัฐบาลสกัดกั้นการวิจารณ์โดยประกาศภาวะฉุกเฉิน¹²⁰ การรวมตัวกันของคนในทุกรูปแบบได้ถูกห้าม บรรณาธิการหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนหลายคนถูกจับในฐานะเขียนบทและ

¹¹⁶ เรื่องเดียวกัน, น. 148.

¹¹⁷ พรรคเสรีมนังคศิลา เป็นพรรคการเมืองของจอมพลป. และรัฐประหาร 2490 ตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นที่ตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการแปลงคณะรัฐประหารให้ดูดีขึ้น เป็นการอาศัยความเป็นพรรคการเมืองมาสร้างความชอบธรรมในการลงสู่สนามเลือกตั้งสืบทอดบทบาททางการเมืองของคณะรัฐประหารต่อไป พรรคเสรีมนังคศิลาเป็นพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นเฉพาะกิจแปรรูปมาจากคณะกรรมการนิติบัญญัติของรัฐบาล คณะกรรมการชุดนี้ใช้บ้านมณังคศิลาเป็นที่ทำการ จึงใช้คำว่ามณังคศิลาเป็นชื่อพรรค และเพื่อให้ฟังเป็นชื่อพรรคการเมืองและดูดีจึงเติมคำว่าเสรีเข้าไปข้างหน้า

¹¹⁸ คำว่าไฟไฟเป็นศัพท์เทคนิคของการเมืองไทยที่เกิดขึ้น และมีการพูดกันมากในช่วงที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2500 คำนี้มีความหมายถึงบัตรเลือกตั้งที่มีผู้ขูดไปในหีบบัตรเลือกตั้ง เพื่อช่วยเหลือผู้สมัครคนใดคนหนึ่งหรือทั้งคณะในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ซึ่งบัตรเลือกตั้งนี้อาจเป็นบัตรปลอม หรือบัตรจริงที่ใส่ลงไปโดยผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นๆ นับเป็นเจตนาที่จะโกงการเลือกตั้ง รู้กันโดยทั่วไปว่ามีการใส่บัตรเลือกตั้งแบบนี้ลงไปให้หีบบัตรเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเปิดหีบนับคะแนนและระหว่างการนับคะแนนและเกิดไฟดับ

¹¹⁹ คำว่าพลร่มเป็นศัพท์เทคนิคของการเมืองไทยที่เกิดขึ้นและมีพูดกันมากในช่วงที่มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 26 ก.พ. 2500 หมายถึง การมีบุคคลเข้ามาสวมรอยใช้สิทธิเลือกตั้งแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัวจริง หรือเข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น เป็นเจตนาในการโกงการเลือกตั้งอีกรูปแบบหนึ่ง เชื่อกันว่ามีการขนกำลังทหารออกจากที่ตั้งไปตระเวนลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครของพรรคเสรีมนังคศิลาตามหน่วยเลือกตั้งในที่ต่างๆ

¹²⁰ ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, น. 149.

คำกล่าวที่ต่อต้านรัฐบาล นอกจากนั้นยังมีการแสดงอำนาจของทหารเพื่อข่มขู่ฝ่ายตรงข้ามและประชาชนทั่วไป สถานที่ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ได้ถูกยึดครองโดยกำลังทหาร เครื่องบินของกองทัพอากาศทำการบินในระยะต่ำๆ เหนือท้องฟ้าของกรุงเทพฯ เพื่อเป็นการข่มขู่¹²¹ หลังจากการเลือกตั้งเดือนกุมภาพันธ์และหลังการรณรงค์คัดค้านการเลือกตั้งที่สกปรก คະແນນິຍມและฐานะของจอมพล ป. เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนที่คัด

ค้านรัฐบาลเผด็จการและการใช้อำนาจผิดๆ ของพลตำรวจเอกเผ่ามีเพิ่มมากขึ้น ในขณะนั้นพรรคการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามต่างพยายามหาทางล้มรัฐบาลของจอมพล ป.

ในขณะที่รัฐบาลกำลังยืนอยู่ท่ามกลางวิกฤตการณ์ที่รายรอบ ทั้งการต่อต้านอเมริกา การต่อต้านรัฐบาล และความสับสนที่ตึงเครียดระหว่างสฤษดิ์ จอมพล ป. และเผ่า จอมพล ป. ได้พยายามทำให้สฤษดิ์อ่อนอำนาจลงโดยการขอคณะรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งข้าราชการประจำ เพื่อตั้งสฤษดิ์ให้พ้นจากตำแหน่งและอำนาจในกองทัพ และยังขอให้คณะรัฐมนตรีลาออกจากการเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการค้าส่วนตัวทุกชนิด เพื่อเป็นการตัดรายได้ซึ่งเป็นฐานอำนาจทางการเมือง เห็นได้ชัดว่าความต้องการเหล่านี้ก็เป็นเพียงเพทุบายทางการเมืองของจอมพล ป. ในการที่จะทำลายอำนาจทางการเมืองและอำนาจในกองทัพของสฤษดิ์ เมื่อเหตุการณ์ยิ่งตึงเครียดขึ้นและอำนาจจอมพล ป. ยิ่งเสื่อมลง จอมพล ป. ได้พยายามรักษาอำนาจของตัวเอง โดยการสั่งให้คณะรัฐมนตรีทั้งหลายให้ตัดความสัมพันธ์กับองค์กรเอกชนทางการค้า สฤษดิ์ทำหายนโยบายนี้โดยการลาออกจากคณะรัฐมนตรีพร้อมลูกน้องคนสนิทจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม สฤษดิ์ยังคงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกไว้ แต่ลาออกจากพรรคเสรีมนังคศิลา

ในวันที่ 16 เดือนกันยายน 2500 สฤษดิ์ทำการรัฐประหาร โดยมีข่าวออกมาว่าสฤษดิ์จับแผนการปฏิวัติของเผ่า ศรียานนท์ได้จึงชิงลงมือทำการรัฐประหารตัดหน้าเสียก่อน จอมพล ป. ได้หลบหนีไปเขมรและขอลี้ภัยทางการเมืองไปที่ประเทศญี่ปุ่นและพักอาศัยอยู่ที่นั่นจนกระทั่งถึงแก่อสัญกรรม ส่วนเผ่าถูกส่งตัวออกนอกประเทศและไปพักอาศัยอยู่ที่สวีเดนและแลนด์ตามที่ได้เตรียมการไว้จนก็ถึงแก่อนิจกรรมที่นั่น

กล่าวโดยสรุป การเมืองไทยในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. ครั้งที่สองเมื่อ พ.ศ. 2491-2500 นั้น เป็นยุคสมัยหนึ่งที่มีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างรุนแรง ดังจะเห็นได้จากการที่มีความพยายามในการก่อกบฏเพื่อล้มล้างรัฐบาลหลายครั้ง และมีขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลในระดับที่แตกต่างกัน หลากหลายกลุ่ม ซึ่งเป็นผลให้ความรุนแรงทางการเมืองเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาแห่งอำนาจของจอมพล ป. ครั้งที่สอง

¹²¹ เรื่องเดียวกัน.

¹²² เรื่องเดียวกัน, น. 150.

เหล่านี้ทำให้ประชาชนทั่วไปต้องตื่นตระหนกและดำเนินชีวิตอย่างไม่เป็นปกติสุขตลอดมา (อ้างอิงจาก : ทักษ์ เฉลิเมเตียรณ (ผู้แต่ง), พรรณี นัตรพลรักษ์ และ มรว. ประกายทอง ลิริสุข (ผู้แปล), “การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ”, สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., ส.ค. 2526 และ ลิขิต ธีรเวคิน, ศาสตราจารย์, “วิวัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย”, พิมพ์ครั้งที่ 6, สนพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กทม., 2541. และ สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, “แผนชิงชาติไทย”, สนพ. วิทยุชน, 2, กทม., 2544.)

ตลอดระยะเวลา 10 ปีของรัฐบาลจอมพล ป. ครั้งที่สอง ผู้เขียนไม่อาจประมาณการได้ว่า ป. อินทรปาลิต ได้ประพันธ์หัตถ์นิยายชุด พล นิกร กิมหงวน ออกมาเป็นจำนวนเท่าใดประกอบกับสำนักพิมพ์ที่พิมพ์สามเกลอออกจำหน่ายในยุคนั้นมีหลายแห่ง รวมทั้งการที่สามเกลอในยุคนั้นแต่ละตอนจะเป็นอิสระจาก

กัน ไม่มีเนื้อหาต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทำให้ยากต่อการลำดับเรื่องจากเนื้อความ ดังนั้นผู้เขียนจึงไม่อาจทำการลำดับสามเกลอในยุคนั้น ที่พอกระทำได้บ้างก็คือ จัดกลุ่มว่าเรื่องใดน่าจะอยู่ในช่วงต้นๆ ของยุค และเรื่องใดน่าจะอยู่ในช่วงกลางๆหรือช่วงท้ายๆ และสามเกลอในยุคนั้นผู้เขียนสามารถรวบรวมมาทำการศึกษได้ทั้งสิ้น 119 ตอน ดังต่อไปนี้

1. **ของขวัญปีใหม่** เนื่องในวันปีใหม่ คณะพรรคสี่สหายทำบุญตักบาตรร่วมกัน สี่สหายได้รดน้ำอวยพรผู้ใหญ่ และมอบของขวัญแก่พี่น้องโดยกิมหงวนมีของขวัญพิเศษให้เจ้าคุณปัจฉินภา ด้วย

2. **สาวใช้คนใหม่** บ้านพัชราภรณ์ได้รับสาวใช้คนใหม่เข้ามาทำงานในบ้านสี่สหายและเจ้าแห้ว รวมทั้งเจ้าคุณประสิทธิ์ฯ และเจ้าคุณปัจฉินภา ต่างพึงพอใจสาวใช้รูปสวยและแย่งกันจับหล่อน คืนวันหนึ่งดิเรกได้พยายามย่องเข้าหาสาวใช้คนใหม่กลางดึกได้รับรู้แผนการว่าหล่อนเป็นสายให้โจร จึงรีบปรึกษากับคณะพรรคและทั้งหมดได้ร่วมมือกันจับโจร ภาพสะท้อนการเมืองไทยปรากฏอยู่ในตอนนี้แสดงถึงบรรยากาศและความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนไทยในช่วงเวลาที่ประชาธิปไตยเบ่งบาน ก่อนการรัฐประหาร 2490 ได้เป็นอย่างดี พรรคการเมืองสำคัญๆ ในขณะนั้นคือ พรรคประชาธิปไตย ซึ่งมีนายควง อภัยวงศ์ เป็นผู้นำได้รับการสนับสนุนเพราะให้เสรีภาพคืนแก่ประชาชน โดยการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับของจอมพล ป. ที่

ริดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน พรรคสหชีพซึ่งมีฐานเสียงในกลุ่มผู้ใช้แรงงานและพลพรรคเสรีไทยและพรรคแนวรัฐธรรมนูญ และได้ปรากฏภาพความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างพรรคต่างๆ เช่น ประชาธิปัตย์ และ สหชีพ ตามข้อความที่ได้เน้นไว้ ดังจะเห็นได้จากเนื้อความต่อไปนี้

“พຽ່ງนี้เป็นวันเล็อกซ้อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บรรดาผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งส่วนมากขึ้นอยู่กับพรรคประชาธิปไตยหรือพรรคสหชีพต่างฝ่ายต่างทำการโฆษณากันอย่างครึกโครม มีการปิดโปสเตอร์ตามเสาไฟฟ้า ตามรั้ว ตามถนนหนทางในเขตของตน ทั้่งๆ ที่เทศบาลเคยประกาศว่า ห้ามไม่ให้ผู้ใดเขียนคำโฆษณา

บนถนน เราก็แลเห็นเขียนกันให้เกร่อ เลือกระบอร์นั้นดีเลือกเบอร์นี้ดี เลือกข้าพเจ้าจะได้คนใช้ซื่อสัตย์ รวมความแล้วผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งทุกคนเป็นคนที่น่ารักน่าเอ็นดูมาก เข้าบ้านไหนยกมือไหว้เป็นฝักถั่ว เด็กอายุเพียง 10 ขวบก็ได้รับการไหว้ คุณพ่ออยู่ใหม่ครับคุณหนู คุณป้า คุณลุง คุณน้า คุณอา กรุณาเลือกผมนะครับ ผมเป็นผู้แทนพบได้ทุกเวลา รับรองว่าผมเป็นผู้แทนคนจนจริงๆ ถ้าได้เป็นแล้ว ผมจะไม่ทำผมไปงั้นขึ้นรถเก่งฉายไปฉายมาเป็นอันขาด อย่าลืมนะครับ ผมนมเบอร์..... พรุ่งนี้ผมจะเอาธมารับแต่เช้าเชียวครับ

คนไทยเรากำลังไหวตัวทางการเมือง การเลือกตั้งคราวนี้นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ในระบอบรัฐธรรมนูญ ทุกแห่งมีการแสดงสุนทรพจน์ของพรรคใดก็ตามมีประชาชนสนใจไปฟังถ้อยแถลงของผู้สมัครและผู้สนับสนุนจำนวนหมื่น พลเมืองในกรุงเทพฯ แบ่งออกเป็น 3 พรรค คือ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคสหชีพและแนวรัฐธรรมนูญ อีกพวกตั้งตัวเป็นกลาง ผู้สมัครคนไหนมีคุณสมบัติและบุคลิกลักษณะเป็นที่ถูกใจตนตนก็จะเลือกคนนั้น ใกล้เคียงกำหนดวันเลือกตั้ง ผู้สมัครก็ไม่มีเวลาพักผ่อน ต้องเข้าบ้านโน้นเข้าบ้านนี้ ต้องควักกระเป๋าจ่ายค่าเหล้ายาปลาปิ้งตามธรรมเนียม ทุกคนต่างหวังว่าตนคงจะเป็นผู้แทนราษฎรทุกคนต้องเห็นดีเห็นงามยอมสละเวลาทั้งหมดเพื่อการเลือกตั้งในคราวนี้ ตามวงการค้ากาแฟ ตามสมาคมสโมสรต่างๆ กระทั่งโรงยิม กวนกัญญา ต่างวิพากษ์วิจารณ์กันซึ่งแซ่ เพราะต่างคนต่างสังกัดคนละพรรค คนในบ้านพัชรภรณ์แบ่งแยกแยะเป็น 2 พรรค คุณหญิงประสิทธิ์ฯ ชอบพรรคประชาธิปัตย์ ท่านให้เหตุผลว่าท่านได้กินหมาก ใต้นุ่นผ้าโจงกระเบน ไม่ต้องสวมหมวกมืออิสระเสรี ก็เพราะคุณดวง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ คุณหญิงกับประไพ ประภา นันทา นวลละออ เตรียมที่จะเลือก ร.ต.ต.ภิเศก แห่งประชาธิปัตย์ เจ้าคุณปัจจนึกฯ เจ้าคุณประสิทธิ์ฯ ชอบคณะสหชีพ ท่านทั้ง 2 ให้เหตุผลว่า พรรคนี้นับบุคคลสำคัญๆ อยู่หลายท่าน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความรู้ความสามารถเป็นยอดเยี่ยม การเลือกผู้แทนในวันพรุ่งนี้เจ้าคุณทั้ง 2 จะเลือกท่านสกลฯ แห่งพรรคสหชีพ อย่างไรก็ตาม 4 สหายยังลังเลใจอยู่ เพราะเท่าที่ฟังสุนทรพจน์ของแต่ละพรรคมาแล้ว ก็รู้สึกว่ประชาธิปัตย์ก็ดี สหชีพหรือแนวรัฐธรรมนูญก็ดี ล้วนแต่มีวัตถุประสงค์อันยิ่งใหญ่คือ **ประเทศชาติ ถึงแม้ทั้งสองพรรคมีนโยบายคนละแนวเหมือนกับเป็นปรปักษ์ต่อกัน** แต่เมื่อพูดถึงส่วนตัวแล้วก็รักใคร่กลมเกลียวกันดี เนื่องจากมีจิตใจสูงพอที่จะแบ่งแยกงานกับส่วนตัวออกจากกัน เย็นวันนั้น เป็นวันที่ 3 สิงหาคม ที่เรือนต้นไม้ของหน้าตึกใหญ่แห่งบ้านพัชรภรณ์ ดร. ดิเรกกับกิมหงวนกำลังนั่งสนทนากันเงียบๆ ถึงเรื่องการเลือกตั้งในวันพรุ่งนี้ บนโต๊ะมีวิสกี้โซดา และกับแกล้ม 2-3 จาน 2 สหายดื่มเหล้าพลางคุยกันพลาง .....

นิกรหยิบซองตักหมี่กรอบใส่ปากเคี้ยวตุ้ย

“กันไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกใคร ไปดูบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ในบัญชีเขาเปลี่ยนเพศให้กันใหม่กันเป็นนางนิกร การอุทวงค์ ขึ้นไปเลือกก็ถูกตะครุบตัวว่าเป็นพลร่มเท่านั้นเอง”

คราวนี้เสียงหัวเราะดังขึ้นลั่นเรือนต้นไม้

กิมหงวนว่า **“แกยังดี กันเมื่อปีกลายนี้ไปเลือกหม่อมศึกฤทธิ์ ในบัญชีเดาเข้าให้เป็นนางสาว**

กิมหงวน เลยไม่ต้องเลือกกัน” .....

คุณหญิงวาดพาแม่งามทั้ง 4 เข้ามาในเรือนต้นไม้ ทุกคนต่างแต่งกายหรูหรา เตรียมจะไปฟังสุนทรพจน์และนโยบายของพรรคต่างๆ ที่ท้องสนามหลวง ซึ่งทางราชการได้จัดให้มีขึ้น คุณหญิงวาดยิ้มให้ลูกชายของท่าน

“ไปกับแม่ไหม พล”

“ไปไหนครับ”

“ก็ไปท้องสนามหลวงนะซี ไปฟัง 2 คณะเขาแถลงนโยบายวันสุดท้าย”.....

“ยังงั้นก็ตามใจ อ้อ พวกแก 4 คนนี้ ตัดสินใจแล้วหรือยังว่า จะเลือกพรรคไหนในวันพรุ่งนี้”

ประไพพูดเสริมขึ้น

“ต้องประชาธิปไตยนะจะบอกให้”

นิกรหัวเราะ

“หน้อยแน่ มีการบังคับกันด้วยหรือนี่ พี่อาจเลือกพรรคสหชีพก็ได้”

ประไพยกมือทำสะเอว มองดูสามีอย่างเคือง

“ก็ลองดู ถ้าไม่เลือกประชาธิปไตยห้ามไม่ให้ขึ้นไปนอนในห้องจนกว่าจะหมดอายุผู้แทนราษฎร

รุ่นนี้”

“อ้า” นิกรอุทานดังๆ “ก็อแยนะซี ยุงกัดตายท่า”

“ไม่รู้ล่ะ คนละพรรคนอนด้วยกันไม่ได้ไปกับพี่ภา พี่นั้น คุณนวล และคุณอา เข้าข้าง

ประชาธิปไตย พรุ่งนี้จะไปเลือกภาค”

ประภากล่าวถามสามีของหล่อน

“ดิเรกจะเลือกใครคะ บอกมาซิ”

“ง่า ต้องคิดดูก่อนที่รัก การเลือกผู้แทนราษฎร เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อสำคัญของชาติ ถ้าเลือกผู้แทนผิด เราต้องคิดจนกว่าผู้แทนตาย แต่ภาคก็ดีเหมือนกัน”.....

“สำหรับผม เลือกไม่ได้หรอกครับคุณนวล ทะเบียนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งปรากฏว่าผมเป็นนางนิกร ไม่ใช่ชายนิกร”

คุณหญิงวาดหัวเราะคิก

“เป็นอันว่าแกไม่มีหวังได้เลือกผู้แทนแน่” พูดจบท่านก็หันมาทางดร. ดิเรก “เจ้าแห้วหายหัวไปไหนล่ะพ่อดิเรก”.....

ครั้นแล้วพรรคประชาธิปไตยก็พากันเดินออกไปจากเรือนต้นไม้ ขึ้นนั่งรถสตูดิโอเก๋ง ต่อจากนั้นนั้นทาก็ขับรถออกไปจากบ้าน พัชรารัตน์

เสียงหวนสันคีระชะช้าๆ

“ผู้หญิงสมัยนี้กลายเป็นนักการเมืองไปหมด คุณอาท่านแก่แล้วท่านยังสนใจในเรื่องการเมือง พยายามไปฟังเขาแสดงสุนทรพจน์ทุกวัน”

พลว่า “ผู้แทนสมัยนี้ ถ้าใครไม่ตั้งใจ ก็เป็นผู้แทนไม่ได้ ผิดกว่าตอนแรกๆ ตาสีตาสาอ่านออกเขียนได้ก็เป็นผู้แทนได้ เดียวนี้ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งทุกคนต่างมีคุณวุฒิมากมาย แกทำไม่ไม่คิดสมัครกับเขากี่ครั้งดิเรก เพราะแกก็เป็นต้อกเตอร์คนหนึ่ง”

ข้อความที่เน้นข้อความแรกและข้อความที่สองอันเป็นคำพูดของนิกรและกิมหงวนแสดงถึงความบกพร่องของงานทะเบียนราษฎรในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนหลายคนต้องเสียสิทธิ และคำพูดของนิกรยังสะท้อนให้เห็นถึงการโกงการเลือกตั้งโดยใช้วิธีพลร่มได้มีขึ้นแล้ว ในกระบวนการเลือกตั้งของไทย ข้อความที่สามและข้อความที่สี่ สะท้อนให้เห็นถึงว่าประชาชนบางส่วนที่มีการศึกษามีความเข้าใจและเห็นความสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรซึ่งมีการกำหนดคุณสมบัติให้สูงขึ้น

3. หลานชายพันท้ายนรสิงห์ ช่วงโรงเรียนปิดเทอมลูกๆ ของสี่สหายได้กลับจากโรงเรียนประจำมาอยู่บ้านและทั้งหมดได้มีโอกาสไปชมภาพยนตร์เรื่องพันท้ายนรสิงห์ ทำให้แฟนลูกของนิกรเกิดฝังใจว่าเขาคือผู้สืบสายทายาทของพันท้ายนรสิงห์และเกิดอยากเป็นพันท้ายนรสิงห์ขึ้นมา

4. อภินิหารท่าน เจ้าคุณบัจจณีฯ ได้ดำราปรอทสำเร็จมาจากพระธาตุจรัลรูปหนึ่งจึงพยายามทำการทดลองให้สำเร็จ บังเอิญกิมหงวนได้นำปรอทไปอมทำให้กิมหงวนอยู่ยงคงกะพันเหาะเหินเดินอากาศได้

5. ละครหลงโรง สี่สหายได้รับคำสั่งจากเจ้าคุณวิจิตรฯ ให้จัดละครบรรดาศักดิ์ไปช่วยงานรื่นเริงของท่านเจ้าคุณท่านหนึ่งซึ่งเป็นสหายสนิทของท่านแต่สี่สหายกลับหลงเข้าบ้านผิดไปช่วยจัดงาน

6. บ้าจี้ คณะพรรคสี่สหายได้ไปช่วยงานวันเกิดของญาติผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง นิกรได้ออกอุบายทำตัวเป็นคนบ้าจี้คำก่าไรกับสาวๆ ในงาน

7. หนังสือพิมพ์สามเกลอ สี่สหายและเจ้าคุณบัจจณีฯ ได้ร่วมกันออกหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่ง โดยทั้งหมดร่วมมือกันเขียนข่าวสารและบทความลงในหนังสือพิมพ์ นัยทางการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้นก็คือการเหน็บแนม ส.ส. ในสภา ตามคำพูดของนิกรและเจ้าคุณบัจจณีฯ ความว่า “อ้าว ผมก็อยากเด่นบ้างซีครับ นิ่งเซ่อไม่พูดอะไรคอยแต่เซ็นชื่อรับเงินเดือน ทีหลังใครจะเลือกผม”

“นี่บ้านพัชราภรณ์ไว้อย่า ไม่ใช่สภา”

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เนื้อความต่อไปนี้ความว่า “เจ้าคุณบัจจณีฯ ทำตาปริบๆ ทันได้นั้น ดร. ดิเรก ก็กล่าวถามพ่อตาของเขา

“ฝรั่งสงสัย คุณพ่อ หนังสือพิมพ์ของเราเป็นหนังสือพิมพ์พรรคไหน”

“อ้อ จริง” คุณหญิงวาดเห็นพ้องด้วย “ซ้ายจัดขวาจัด หรือกลับหลังหันหน้าเดิน พรรคซ้ายพรรคขวา หรือยังไ้กับบอกกันให้รู้เสียก่อนเถอะคะ ถ้าเป็นพรรคเผด็จการดิฉันไม่เอา”

เจ้าคุณบัจจณีฯ หัวเราะ

“เราเดินสายกลาง พรรคไหนทำถูกสนับสนุนพรรคนั้น เราจะไม่ยอมให้หนังสือพิมพ์ของเราเป็นเครื่องมือของนักการเมืองเป็นอันขาด เราต้องเป็นทั้งปากทั้งเสียงของประชาชน เราต้องการประชาธิปไตยอัน

แท้จริงเท่านั้นอย่าให้มีเผด็จการเข้ามาเคลือบแฝง เราจะยกย่องสตูดิโอที่ทำงานเพื่อชาติไม่ใช่ว่าด่ากันตะพึดหรือชมกันชะเรื่อย”

สมาชิกที่ประชุมตบมือกราว

นิกรว่า “ดีต่าง เราได้เงินทุนหนุนหลังจากพรรคหนึ่งละครับ”

เจ้าคุณล้านศรีชะ

“พวกเราจำรายพอแล้ว ไม่ต้องการเงินสินจ้างในทางที่ผิดอันทำลายเกียรติของหนังสือพิมพ์เรา”

“อ้อ ถ้าผมเป็นคุณพ่อผมเอาครับ สมัยนี้เขาชอบเงินกันทั้งนั้น ตราบใดที่เรายังรุ่งเรือง เรายังมีชีวิตอยู่เราต้องโกงมันให้สะบัน โกงให้พอแรง ให้ดินตายเออะครับ ถ้าบังเอิญโชคช่วยให้ผมได้เป็นใหญ่เป็นโต ผมโกงมันให้แหลกไปเลย”

เนื้อความทั้งหมดข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการที่นักการเมืองใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความคิดและอุดมการณ์ของตัวเองและการเมืองเข้าครอบงำสื่อ ข้อความที่เน้นข้อความแรกแสดงถึงความไม่ต้องการระบอบเผด็จการของประชาชน ข้อความที่สองมีนัยเหน็บแนมต่อจอมพล ป. ที่บอกว่าการปกครองของตนเองอยู่บนครรลองของประชาธิปไตยแต่จริงๆ แล้วเป็นเผด็จการ และข้อความสุดท้ายซึ่งเป็นคำพูดของนิกรแสดงถึงการทุจริตคอร์รัปชันของผู้มีบุญหนักศักดิ์ใหญ่เช่นนักการเมืองและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

8. เขียนพินัน (สามเกลอที่เด็ด) สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนึกได้ไปเล่นคาสีโนในบ่อนแห่งหนึ่ง โดยการนำของเจ้าแก้ว ด้วยแว่นพิเศษของดีเรกีสีสหายจึงสามารถล้มเจ้ามือโต๊ะพนันได้หลายๆ วง

9. จอมตะกละ นิกรได้แข่งขันกินของพิศดารกับชายคนหนึ่ง ของพิศดารในที่นี้ก็คือ เซ็น ชี้แมวกางคก หม่าซีเรือ่น กิ่งกือ ฯลฯ

10. เที้ยวหัวหิน คณะพรรคีสีสหายได้เดินทางไปพักผ่อนตากอากาศที่หัวหิน บังเอิญรถคันที่ีสีสหายหนึ่งไปเกิดปัญหากลางทาง

11. บริษัทสามเกลอ สีสหายและเจ้าคุณปัจจนึก ได้เข้าหุ้นกันตั้งร้านค้าขึ้นที่บางลำภู แต่ถูกร้านค้าคู่แข่งเข้ามาก่อวณพยายามทำลายการค้า สีสหายจึงต้องตอบโต้

12. คนชั่วที่โลกรัก กิมหงวนเห็นพนักงานขายของลูกน้องของเขากลายเป็นนักเขียนผู้โด่งดังจึงประสงค์จะมีชื่อเสียงเช่นนั้นบ้าง ภาพสะท้อนบางประการที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้อยู่ในคำพูดของกิมหงวนที่ว่า “เฮ้ อย่าดูนักเลยไว้อ้ายแก้ว ทำเป็นเสมียนอำเภอก็ได้ พูดกับเขาให้มันหวานหูหน่อยซี เขามาซื้อไม่ได้มาขอทาน เขาเอาเงินมาให้เรา แกนี่ไม่มีหลักวิชาการค้าเสียเลย” สะท้อนให้เห็นถึงกิริยาของข้าราชการพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่สุภาพ วางตัวเป็นเจ้านายของราษฎร ไม่ใช่เป็นข้าราชการกับประชาชนอย่างที่ควรจะเป็น

13. สามล้อบรรดาศักดิ์ คุณหญิงวาดได้ทำกิจการให้เช่าสามล้อ กิมหงวน นิกร เจ้าคุณปัจจนึกฯ จึงทดลองนำสามล้อออกถีบรับจ้างทั่วไป เป็นสามล้อบรรดาศักดิ์

14. บุกซาเริ่ม ดิเรกทดลองเปลี่ยนมันสมองกิมหงวนกับนิกรให้กลายเป็นโจรชั้นเล็กร้าย และ ยังได้ทดลองฉีดยามทากำลังให้สองสหาย จากนั้นสองเสือก็ออกอาละวาดและเลยไปจนถึงลักลอบเข้าไปใน บ้านท่านเจ้าคุณชราท่านหนึ่ง ซึ่งท่านมีภรรยาอ่อนมากมายน และอยู่รวมกันหมดเป็นฮาเริ่ม จากนั้นจึงได้พาพล พรรคไปบุกช่องโงะแห่งหนึ่งที่ได้จับเจ้าคุณบังจันนี่ไปเรียกค่าไถ่ นับบางประการที่ซ่อนอยู่ในสามเกลอ ตอนนี่คือ เพลงลิเกที่นิกรร้อง ความว่า “วันเอ๋ยวันนี้ ถูกขังยามยามตีมิใช่วันอุบาทว์ พวกผีทั้งหลายโงะพราย ผีป่า มาประชุมพร้อมหน้าสพรชชาติ เพื่อจะหาหรือกันทำสัญญา ทั้งผีบ้านผีป่า ได้มารวมญาติ เครื่องเล่น ลังเวมมากล้น **แต่ได้กินบางคนเพราะว่าเส้นฉลาด กินตามลำดับไหลจึงไม่ผิดพลาด**” สะท้อนให้เห็นถึงการ ทุจริตคอร์รับชั่นของข้าราชการและนักการเมือง ซึ่งร่วมมือกันหมดตั้งแต่ชั้นผู้น้อยถึงชั้นผู้ใหญ่ แปรสรปันส่วนกันตามลำดับชั้น

และมีนัยประชิดเรื่องการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีในหน้า 154 ดังนี้ “อ้อ ได้ซีไปเที่ยวกินลม กับฉันสักครู่ก็ดีเหมือนกัน เดือนกำลังหงายอย่างนี้ อากาศบางเขนกำลังเย็นสบาย”

“อู๊ยยๆ ๆ ๆ นี่แน่” แล้วนิกรก็ตีแขนท่านเจ้าคุณดังเพ็ยะ “นี่แน่ชวนไปบางเขน”

15. บ้าหวย เจ้าคุณวิจิตรและเจ้าสัวกิมไซ เข้าหุ่กันเป็นขุนบาลเจ้ามือหวยเถื่อน โดยมีนิกร เป็นคนจัดการและเป็นผู้ออกเบอร์ โดยปกปิดความจริงต่อคณะพรรคสี่สหายทั้งหมด หวย ก. ข. แพร่ ระบาดไปทั่ว ผู้คนในบ้านพัชราภรณ์ติดหวยอมแถมไปตามกัน ในตอนนี่ยังมีการพูดถึงการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีที่บางเขนตามข้อความในหน้า 34 ความว่า “วิญญูณของอดีต 4 รัฐมนตรีที่นอนสงบเงียบอยู่ ณ สุสานวัดมกุฎกษัตริยารามถูกรบกวนจนไม่เป็นสุข แต่ท่านก็ใจดีชะมัด ถึงแม่ตายไปแล้ว ก็อดที่จะบอกหวย ให้ผู้ที่ไปรบกวนกราบไหว้ท่านไม่ได้” และในหน้า 73-74 ได้มีการล้อเลียนระบบแหวนอัศวินของ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ และแสดงถึงยุคอัศวินผยองที่สร้างความหวาดผวให้กับประชาชนทั่วไปคือการ แสดงและใช้อำนาจเกินขอบเขตของตำรวจตั้งข้อความดังต่อไปนี้

“สืบตำรวจโทหัวเราะce หันมาทางลูกน้องของเขาแล้วยกคิ้ว

“เฮะ โทหกอัศวินเฮะ” แล้วก็เปลี่ยนสายตามาที่เสี่ยหงวน “ผมคือสืบตำรวจโทหุ่ยแห่งกองปราบ หวย ก. ข. ไม่มีประโยชน์อะไรที่คุณจะมาหลอกหลวงผมให้หลงลม นี่ คุณดูนี่ดูมือผมซี แหวนทั้งสิบนิ้วนี่คือ แหวนอัศวิน”

ดร. ดิเรก หัวเราะงอหงาย

“อัส อิท ฮอส ริง โอ เวอร์กิวด์ เจ้านายเขาให้ตั้งสิบวงเทียวหรือคุณเขาได้คนละวงเท่านั้น”

ส.ต.ท. หุ่ยสันศิริชะ

“เปล่าๆ วงนี้เจ้านายให้แต่ไม่ใช่แหวนอัศวินสารวัตรท่านทำให้ผม และบอกว่าแหวนวงนี้คือแหวน อัศวินยังไม่ถึงอัศวิน แล้วก็วงนี้เมียผมทำให้ วงนี้แม่ยายผมทำให้ วงอื่นๆ ผมหามาใส่เอง ผู้ร้ายเห็นผมเข้า กลัวลานไปเลย ำ อย่าชวนผมพูดให้เสียเวลาเลยครับ ผมขอค้นตัวผู้ต้องหา”

พลว่า “โปรดแสดงหมายค้นก่อนซีคุณ”

“เอ๊ะ ส.ต.ท. หุ้ยขึ้นเสียง “ทำไมจะต้องแสดงหมาย ผมเป็นเจ้าของพนักงานแต่งฟอร์มอย่างนี้คุณก็เห็นอยู่แล้ว ตำรวจอย่างผมไม่เคยใช้หมาย จำเป็นอย่างไรรเราจะต้องใช้หมายให้มันเปลืองกระดาษของหลวงเปล่าๆ “

ในหน้า 78 มีการล้อเลียนเรื่อง 4 รัฐมนตรี และระบบแหวนอัศวินอีกครั้งหนึ่ง ความว่า

ส.ต.ท. หุ้ยยกฝ่ามือปลักหน้าเจ้าแห้วทันที

“ป้าโธ่ ประเดี้ยวพ่อจับไปขังโรงพักบางเขนเลย พับฝ่าเห็นเจ้าพนักงานเป็นเพื่อนเล่นยังงั้นระอะ นี้ดูแหวนนี้แหวนลิวบวงนี่เห็นใหม่”

16. กุมารทอง (ผีลูกกรอก) ประไพตั้งครรรก็อีกครั้งหนึ่งแต่แล้วก็ลลอดก่อนกำหนด คนในบ้านพัชราภรณ์เชื่อว่าเป็นลูกกรอกหรือกุมารทองจึงบูชาเช่นไหว้กันเป็นการใหญ่ ภาพการเมืองในตอนนี้ได้กล่าวถึงการคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมือง ประเทศไทยช่วงหลังสงครามขาดแคลนสินค้าจำเป็นหลายอย่างต้นและยังต้องส่งข้าวสารจำนวนมหาศาลให้กับองค์การสหประชาชาติตามที่รัฐบาลได้ทำความตกลงไว้ ทำให้ข้าวสารอยู่ในภาวะขาดแคลน รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาลึกราคาอุปโภคบริโภคขาดแคลน เช่น รัฐบาลได้ขอซื้อเสื้อผ้าเครื่องแบบตัดจากผ้าเวสปอยด์ที่กองทัพอเมริกาผลิตให้ทหารอเมริกันใช้ในยามสงคราม และเมื่อสงครามยุติสินค้าเหล่านี้กองทัพอเมริกามีเหลืออยู่มาก จึงจำหน่ายให้แก่รัฐบาลไทยในราคาถูก มาจำหน่ายให้ประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาในเมืองต้น อย่างไรก็ตาม นักการเมืองและข้าราชการจำนวนหนึ่งได้ร่วมมือกันกักตุนสินค้าโดยเฉพาะข้าวสารทำให้ประชาชนเดือดร้อนตามข้อความในหน้า 10 ความว่า “ถูกแล้วครับ แต่ทั้งๆ ที่เรามีอาหารฟุ่มเฟือยมหรุ่ยบางคนยังอุตริกินในสิ่งที่เขาไม่กินกัน เป็นต้นว่ากินจอบกินเสียมกินเสื้อผ้าเวสปอยด์ เดียวนี้กำลังกินข้าวสารและกินฝิ่น กินกันชะเรื่อย พุงกางไปตามกัน” และในหน้า 113 ยังมีการล้อเลียนกรณีการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรี ความว่า “เอาตัวดิเรกใส่รถรถส่งไปบางเขน” และ “รับประทานเอาไปบางเขนใหม่ครับ” นอกจากนี้ยังมีการพูดถึงนโยบายว่าการเพิ่มพลเมืองเป็นการสร้างชาติอันเป็นความคิดที่ตลกค่างมาจากส่วนหนึ่งของนโยบายสร้างชาติของจอมพล ป. ด้วย

17. หมอดูกำมะลอ สีสหายไปเที่ยวเขาดิน กิมหงวนอยากจีบแม่สาวคนหนึ่ง นิกรจึงออกอุบายให้กิมหงวนเป็นหมอดู

18. กุยกองยัง สีสหายได้ไปดูมวยนัดพิเศษ แต่กิมหงวนเกิดขัดใจกับคนที่นั่งข้างๆ เข้า จึงไปพบกับกรรมการประจำสนามจัดมวยควิวาเสริมอีกคู่หนึ่ง มีการล้อเลียนนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในวงรัฐบาล ซึ่งเป็นบุคคลชั้นผู้นำในคณะรัฐประหาร 2490 คือ พล.ท. หลวงกาจ กางสงคราม กล่าวคือ เรื่องเกี่ยวกับการทุจริตเงินรูปที่พล.ท. หลวงกาจฯ ขอแลกเงินรูปจากกระทรวงการคลัง ในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2491 เป็นเงิน 1,621,900 รูป 6 แอนนา โดยการแลกเงินทั้งหมดนี้กระทำไปโดยไม่ชอบด้วยระเบียบการเงิน เพราะมิได้ผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี แต่ พล.ท. หลวงกาจฯ อ้างว่าจะเอาไปใช้จ่ายในกิจการกองทัพทำให้กระทรวงการคลังไม่กล้าขัด ซึ่งเป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์

ส่วนตัว โดยสามเกลอในตอนนี้ได้กล่าวเป็นนัยในหน้า 109 ความว่า “อ้อไร่ ทุกๆ บ้านมีเงินรูปีเป็นกระสอบๆ ไทยเราซึ่งเป็นเพื่อนบ้านยังพลอยฟ้าพลอยฝน มีเงินรูปีใช้กันอย่างสบาย **บางคนมีโอกาสดำเนินเงินรูปีเป็นล้านๆ**”

19. มนุษย์จรวด ดิเรกและกิมหงวน ได้คบคิดกันสร้างยานอวกาศขึ้น โดยกิมหงวนเป็นคนออกทุนและดิเรกเป็นมันสมอง เมื่อจรวดยานเสร็จสมบูรณ์ ลี้สหายก็ต้องเผชิญกับการพยายามจะก่อวินาศกรรมต่อจรวดของเขาโดยชาวต่างประเทศคนหนึ่ง แต่ในที่สุดลี้สหายกับเจ้าหัวและเจ้าคุณปัจฉิมก็ ได้เดินทางโดยยานอวกาศมุ่งสู่โลกพระศุภร์ ภาพการเมืองในตอนนี้นี้สะท้อนให้เห็นยุคสงครามเย็น โลกแบ่งออกเป็น 2 ขั้ว มหาอำนาจมีเพียงสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตเท่านั้น ในหน้า 65 ล้อเลียนกรณี 4 รัฐมนตรีความว่า “ไม่รับเรื่อง” ร.ต.ต. ชาญ ตวาดเว็ด หันมาทางพลตำรวจในบังคับบัญชาของเขา “ตาเปล่งเอาขึ้นรถไปฝากขังโรงพักบางเขน” “อ้อย” เจ้าชิดร้องลั่น “ไปขังที่อื่นเถอะครับ”

20. โลกพระศุภร์ จรวดยานของคณะพรรคลี้สหายได้เดินทางไปยังดวงจันทร์และดาวศุภร์ สำเร็จ ภาพการเมืองในตอนนี้นี้ คือ ในหน้า 41 แสดงถึงสงครามเกาหลีได้เกิดขึ้นแล้วในขณะนั้นตามคำพูดของนิกร ความว่า

“เดี๋ยว อย่าเพิ่งถามไฉน ไม่ใช่เมืองไทยแน่ ว่าเครื่องบินกำลังบอมบ์เซียวไฉน ปี 29 ทั้งนั้น แหม ปตอ. ยิ่งใหญ่ ไฟฉายตั้ง 5-6 ดวง ฉายกราดไปมา อ้อ เกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ ทหารเกาหลีกินเหล่าเกาหลีเฉียงนอนเกาหลีหลังกันเป็นแถว”

ข้อความในหน้า 66 ความว่า “ถ้ายังงั้นลี้โลกมนุษย์ไม่ได้แน่ คุณสุดจิตครับ โลกมนุษย์ซีครับแน่ ไปเลย ใครมีจอบเสียมไว้ใครครอบครองก็มักจะกินเสียมหมด ใครมีข้าวก็ส่งออกนอกประเทศ ใครมีอำนาจก็ ขายฝิ่นกันอย่างครึ้นเครง” สะท้อนให้เห็นถึงการคอร์รัปชัน การใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัว เช่น คำฝิ่นเถื่อน การลักลอบส่งออกข้าว

21. อภินิหารหน้ากากดำ กิมหงวนและนิกรปลอมตัวเป็นหน้ากากดำเข้ามาจีซึ่งทรัพย์เจ้าคุณปัจฉิม

22. สอปลัมภษณ์ กิมหงวนรับสมัครแคชเชียร์ประจำห้างของเขาและได้เชิญเพื่อนเกลอมาช่วยคัดเลือกด้วย

23. รับเสด็จ 1 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนิวัติประเทศไทย เพื่อพระราชทานเพลิงพระบรมศพพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ คณะพรรคลี้สหายทั้งหมดเดินทางไปรอรับเสด็จถึงปากน้ำหน้าเมืองสมุทรปราการ ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้นี้แสดงถึงความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ของประชาชนชาวไทย ตั้งเนื้อความต่อไปนี้

“มวลพลกนิกรไทยทั่วประเทศต่างได้รับความตื่นต้นโสมนัสใจอย่างใหญ่หลวง เมื่อสดับข่าวว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระประมุขแห่งชาติไทยจะเสด็จนิวัติกลับคืนประเทศไทย เพื่อพระราชทานเพลิงพระบรมศพพระเชษฐาธิราช สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลล้นเกล้าล้นกระหม่อม ทางรัฐบาลได้ออก

คำแถลงการณ์แจ้งข่าวเสด็จให้ทราบทุกระยะ นับตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวออกจากนครโลซานแห่ง สวิสเซอร์แลนด์ ประชาชนพลเมืองที่เปี่ยมด้วยความจงรักภักดีในพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ ต่างนับวันรอเวลาเพื่อจะคอยชมพระบารมีของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข่าวการเสด็จกลับประเทศไทยจึงเป็นข่าว สำคัญยิ่งในปีนี้ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยข้าราชการก็ได้เสด็จกลับประเทศไทยมาตามลำดับ ถูกต้องตามหมายกำหนดการ คณะพรรคสามเกลอของเราได้ตื่นตื่นสนใจในข่าวนี้ยิ่งกว่าใครๆ โดยเฉพาะ คุณหญิงวาดได้สั่งให้เจ้าแห้วออกกว้านซื้อหนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับที่มีข่าวสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลังจาก เรือพระที่นั่ง “ซีแลนเดีย” ได้รอนแรมข้ามมหาสมุทรอินเดียเดินทางมาถึงสิงคโปร์ คณะพรรค 4 สหายก็ เตรียมการเสด็จเป็นงานใหญ่ เจ้าคุณประสิทธิ์ฯ เรียกผู้ดูแลอยู่เรือนต์ของท่านมาพบ และสั่งเตรียมเรือ “ล่อง ลม” ไว้ให้พร้อม ซึ่งคณะพรรค 4 สหายจะเดินทางโดยทางเรือไปคอยรับเสด็จลั่นเกล้าลั่นกระหม่อมที่ จังหวัดสมุทรปราการ.....

“คุณลุงมารับเสด็จในหลวง หรือมาธุระคะ”

“หือ มารับเสด็จซีอีหนู ลุงเป็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินของท่าน เมื่อทราบว่าคุณจะนิวัติพระนคร ก็ต้อง มาเฝ้ารับเสด็จ”.....

“บ๊ยะ ดีทีเดียว เจ้าคุณ ฉันน่าจะตายก็ไม่ว่า ขอให้ได้เห็นพระองค์ท่าน ได้ชมพระบารมีสักครั้ง เถอะ อยู่ในนครสวรรค์พบหนังสือพิมพ์ฉบับไหนลงข่าวเกี่ยวกับในหลวง ฉันขอยืมเขาอ่านหมด ประชาชน พลเมืองทั้งประเทศล้วนแต่จงรักภักดีต่อพระองค์ท่านทั้งนั้น”.....

เจ้าล่อมองดูตัวเองแล้วทำหน้าที่เหมือนกับจะร้องไห้

“อ้าวต้องไป เบียดก็ต้องไป นั่งตากลมไปจงกว่ามั่งจะแห้ง อ้าวไม่เคยเห็นวังเก¹²³ อ้าวกาบไหว้บูช่า ทั้งทุกวัง วังนี้ต้องชมพระบารมีให้โล่ อ้าวเบิ่งคนจีน เข้ามาฟังบรมโฑธิสมพาง อ้าวต้องกิตัญญูโกใหม่ อา เซย”.....

ณ บัดนี้ เรือพระที่นั่งทรงคือเรือรบหลวงศรีอยุธยาได้จอดอยู่หน้าป้อมพระจุลจอมเกล้าอย่างสง่า ผ่าเผย ทหารประจำเรืออยู่ในสภาพพร้อมที่จะรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเรือ ต. 4 จอดอยู่ ข้างๆ นั้นเอง เตรียมตัวที่จะเชิญสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากเรือพระที่นั่งรอง ร.ล. สุราษฎร์ เรือตอร์ปิโดใหญ่ แห่งราชนาวีไทย คณะพรรคสี่สหายเลือกเดินทางมารับเสด็จทางเรือก็เพื่อจะได้ชมพระบารมีของลั่นเกล้าลั่น กระหม่อมในระยะใกล้ชิด ถ้าหากว่าจะขึ้นไปดูบนฝั่งแล้ว อย่างไรเสียก็มองไม่เห็นพระองค์ท่าน เนื่องจากมี ประชาชนลั่นเกล้าฟ้ามือหลังไหลมาจากกรุงเทพฯ อย่างไรก็ตาม คุณหญิงวาดได้สั่งให้คนรถของท่านนำรถยนต์ เก๋ง 3 คัน เดินทางมาสมุทรปราการแล้ว และให้จอดคอยที่ทางแยกบางปู ขากลับคณะพรรคสี่สหาย จะ เดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยรถยนต์ เพื่อไปคอยเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะที่เสด็จจาก พระบรมมหาราชวังไปประทับ ณ พระราชวังจิตรลดารโหฐาน

¹²³ เป็นคำภาษาจีน(แต้จิ๋ว) หมายถึง พระมหากษัตริย์

“ล่องลม” ไม่มีที่พอจะจอดได้ เพราะหน้าเมืองสมุทรปราการมีเรือยนต์ เรือกลไฟ เรือแจว เรือพายนับจำนวนพันลำเต็มไปหมด ดังนั้นพลจึงสั่งให้นายกองนายท้ายเรือทำการทอดสมอห่างจากฝั่งประมาณ 20 เมตร และตรงกับเรือพระที่นั่งศรีอยุธยาพอดี สามารถชมพระบารมีของพระประมุขแห่งชาติไทยอย่างถนัดจนกระทั่ง ขบวนเรือพระที่นั่งรองแล่นมาแล้ว ท่ามกลางเสียงไชโยโห่ร้องของทวยราษฎร์ที่ถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ของเขา แล้วเรือพระที่นั่งกับขบวนเรือตามเสด็จก็เคลื่อนต่อไป คณะพรรค 4 สหายต่างถวายบังคมสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยความปรีดาปราโมทย์ เสียงไชโยดังก็ก้องสองฝั่งปากแม่น้ำ การเสด็จนิวัติพระนครย่อมเป็นสัญลักษณ์แห่งความอบอุ่นใจของประชาชนทั้งชาติ คนแก่คนเฒ่าน้ำตานองหน้าแซ่ซ้องถวายพระพร ภาพเหล่านี้ ดร. ดิเรกกับนิกรได้ถ่ายภาพยนต์ไว้จนหมดสิ้น ลุงเซยอ้มอกอ้มใจอย่างยิ่งที่ได้ชมพระบารมีแล้ว ขณะที่เรือพระที่นั่งผ่านไป นายเซยได้ทรุดตัวนั่งเคียงคู่กับคุณหญิงวาดก้มลงกราบถวายบังคม แล้วลุงเซยก็สะท้อนใจเมื่อเรือพระที่นั่งผ่านไป แก้วจึงเข้ามาหา นายพัชราภรณ์หลานชายของแกซึ่งหน้าที่เป็นผู้ถือท้ายเรือ “ล่องลม”.....

“อ้อ ข้าตื่นตื่นใจเหลือเกินอ้ายหลานชาย ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญยิ่งๆ เถิด”.....

ถนนพญาไทเงียบสงัด และถนนสายอื่นๆ ที่รถเก๋งทั้งสามคันแล่นผ่านมาก็มีสภาพไม่ผิดอะไรกับนครร้าง ประชาชนได้พากันไปคอยเฝ้ารับเสด็จชมพระบารมีสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ถนนราชดำเนิน นับตั้งแต่พระบรมมหาราชวังจนกระทั่งถึงสวนจิตรลดา ประชาชนนับแสนแน่นขนัด เบียดเสียดเหยียดยันกันท่ามกลางแสงแดดอันร้อนแรงกล้า เสียงประชาชนไชโยโห่ร้องถวายพระพรดังแว่วมาตามลม นั่นคือความจงรักภักดีของพี่น้องชาวไทยที่มีต่อพระมหากษัตริย์ของเรา แล้วกองพันทหารม้าก็แยกไปทางนางเลิ้ง เสียงไชโยโห่ร้องของทวยราษฎร์ดังก็ก้อง ต่างแซ่ซ้องสรรเสริญพระบารมีสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระประมุขแห่งชาติไทย รถพระที่นั่งแล่นผ่านมาอย่างแจ่มจ้า นิกรกับลุงเซยต่างก้มศีรษะถวายบังคมและร้องไชโยพร้อมประชาชนที่ยืนอยู่รอบๆ น้ำตาของชายชราไหลคลอ ความโลม่น้อยลงอย่างสิ้นพันธุ์ได้บังเกิดขึ้นแก่ลุงเซยที่แก่ได้มีโอกาสชมพระบารมีสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในระยะใกล้ซิดที่สุด ลุงเซยบีบมือนิกรแน่น.....

“เออ ข้าตาย ข้าก็ไม่เสียดายชีวิต ได้เห็นทูลกระหม่อมแก้วของข้าแล้ว เจ้าประคูน ขอให้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญเถิด ใครที่มันคิดร้ายหรือดูหมิ่นพระบรมเดชานุภาพแม้แต่เพียงความนึกคิดทางจิตใจ ขอให้มันหนีบหายทั้งโคตรเถิด เจ้าประคูน”.....

ความจงรักภักดีอย่างยิ่งของประชาชนที่มีต่อพระมหากษัตริย์ มีนัยความหมายของการที่ประชาชนยึดเหนี่ยวสถาบันกษัตริย์เป็นที่พึ่งทางจิตใจ แสดงถึงการขาดความมั่นคงในสังคม ประชาชนขาดความมั่นคงทางจิตใจไม่มีที่ยึดเหนี่ยว เนื่องจากการเมืองมีแต่การคอร์รัปชั่น ทุจริต ไร้รัฐประหาร การใช้ความรุนแรงแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ การเกิดสงครามกลางเมือง การผยองอำนาจของตำรวจในยุคอัศวินผยอง ทำให้ประชาชนต้องตื่นตระหนก วิดกกังวล หวาดกลัว ปราศจากความมั่นคงและที่ยึดเหนี่ยว จึงเกิด

ความโหยหาอดีตโหยหาความสงบสุขความมั่นคงที่เคยได้สัมผัสแบบในอดีต นั่นคือ ความมั่นคงและสงบสุขของสังคมไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 แม้ระบอบการเมืองการปกครองจะเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช แต่ประชาชนก็มีเสรีภาพในวิถีชีวิตสามารถดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติด้วยความสงบ การเมืองและสังคมมีความมั่นคงสงบสุข แต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การต่อสู้แย่งชิงอำนาจเกิดขึ้นหลายครั้งหลายหน ทุกครั้งนำมาซึ่งความสูญเสีย ความเดือดร้อนของประชาชน ประชาชนต้องหวาดระแวงวิตกกังวลตลอดเวลา จึงหวนหาความสงบสุขที่เคยได้สัมผัสในอดีต พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งยุคสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองอันสงบสุข จึงได้รับการหวนหาจากประชาชนและหวังจะยึดเป็นที่พึ่งทางจิตใจ สถานภาพของสถาบันกษัตริย์กลายเป็นสถาบันที่สูงที่สุดในสังคมไทยอีกครั้งหนึ่งหลังจากการเสื่อมถอยลงภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองและตกต่ำลงถึงที่สุดภายหลังการปราบกบฏบวรเดช เป็นการสู่จุดสูงสุดเนื่องจากสถาบันอื่นๆ ตกต่ำลง

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ข้อความในหน้า 19 ความว่า “ถูกละทิ้งเสีย เราต้องการพระมหากษัตริย์ ประเทศไทยจะต้องมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะใช้การปกครองแบบอื่น ประชาชนไม่ยอมเด็ดขาด” ยังแสดงถึงการต่อต้านระบอบคอมมิวนิสต์ โดยนำสถาบันพระมหากษัตริย์มาเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับหลักการประชาธิปไตย ซึ่งไม่มีความมั่นคงและได้รับการยอมรับยี่ดั้นจากประชาชนมากพอที่จะนำมาต่อต้านคอมมิวนิสต์ให้เป็นผลสำเร็จ สถาบันกษัตริย์ซึ่งเป็นจุดสูงสุดของสังคมไทยกลายเป็นหลักยึดเหนี่ยวและได้รับความจงรักภักดีจากประชาชน จึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ที่กำลังขยายตัวในประเทศ การสังหารหมู่กษัตริย์และพระราชวงศ์ภายหลังการเปลี่ยนแปลงประเทศสู่ระบบคอมมิวนิสต์ของสหภาพโซเวียตทำให้ประชาชนสลดใจและหวาดวิตกว่าหากคอมมิวนิสต์เข้ามาในประเทศไทยจะเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นกับพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ไทย ซึ่งประชาชนไม่อาจยอมรับและยินยอมให้เกิดขึ้นได้

24. นุ่งลมห่มฟ้า ดิเรกได้ริเริ่มตั้งสมาคมอาบแดดขึ้นโดยชักชวนคณะพรรคทั้งหมดเข้าร่วมสมาคมและใช้บ้านพัชรภรณ์นั่นเองเป็นที่ดำเนินการสมาคม ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้เป็น การเมืองโลกสงครามเกาหลีกำลังดำเนินอยู่ และมีนัยประชดเสียดสีผู้แทนราษฎร รัฐบาลและคณะรัฐประหาร 2490 กล่าวคือ ข้อความที่ว่า “เหมือนอย่างในสภา เหมือนกันอะอะยกมือไว้เป็นปลอดภัย และมีเงินใช้” แสดงถึงการซื้อเสียงซื้อตัว ส.ส. ในสภา หรือการใช้กำลังอำนาจข่มขู่ ให้ลงมติตามที่รัฐบาลหรือคณะรัฐประหารต้องการ โดยแลกกับผลประโยชน์ตอบแทนหรือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ครอบครัว และผู้ใกล้ชิด ทำให้เกิดเหตุการณ์ทางรัฐสภา ระบอบการเมืองการปกครองกลายเป็นเผด็จการในคราบของประชาธิปไตย

25. จับผี เจ้าแห้วขับรถไปเกิดอุบัติเหตุบริเวณโค้งผีสิงระหว่างทางไปบางปู เนื่องจากถูกผีหลอก สีสหายและเจ้าคุณปัจฉิมก็จึงวางแผนไปจับผี ภาพการเมืองในตอนนี้เป็นถึงยุครัฐตำรวจที่ตำรวจมีแสนยานุภาพไม่ต่างไปจากกองทัพ เช่น ตำรวจมีหน่วยรถถัง เป็นต้น

26. สามเกลอคำฝิ่น สีสหายและเจ้าคุณปัจฉนีกา รือ่านคำฝิ่นเถื่อน โดยลงมือชนกันด้วยตนเอง แต่ก็ถูกตรวจจับได้บนรถไฟ ภาพการเมืองในตอนนั้นก็คือ ในการเมืองระหว่างประเทศ สงครามเกาหลี กำลังดำเนินอยู่ ส่วนการเมืองในประเทศปรากฏการการทุจริต การค้าฝิ่นเถื่อนระบาดไปทั่วเนื่องจากมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และนักการเมืองสำคัญๆ อยู่เบื้องหลัง

27. สู้สิงโต คณะพรรคสีสหายยกพลกันไปเที่ยวเขาติงหวา แต่เกิดอุบัติเหตุสิงโตหลุดจากกรง ทำให้กิมหงวนได้รับบาดเจ็บ

28. มนุษย์กายสิทธิ์ ดิเรกคิดค้นยาฉีดยาแก้ปวดใหม่แทนของเก่าที่สูสหายไประหว่างสงคราม และทดลองฉีดให้กิมหงวนจนสามารถปราบนักมวยปล้ำแซมเปียนจอมเกกมะเหรกเกรเป็นผลสำเร็จ

29. ดงดิบ ลุงเซยได้ลายแทงขุมทรัพย์มาจากท่านพระครูวัดไถ่บ้านจึงมาชวนสีสหายและเจ้าคุณปัจฉนีกเข้าป่าร่วมค้นหา สามเกลอตอนนี้มีหน้าที่ในการประชดรัฐบาลในหน้า 9 ความว่า “เปล่า ไม่ได้มาเที่ยว ค้ารถไฟมันถูกเมื่อไรละอีหมา รัฐบาลท่านมีนโยบายลดค่าครองชีพแบบเทคนิค ขึ้นค่ารถโดยสารมันก็ไม่อยากไปไหน ไม่ต้องเสียเงินค่าใช้จ่าย ลุงมาบางกอกเที่ยวนี้มีธุระสำคัญเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองนับล้าน” จากข้อความข้างต้นนับก็คือ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ค่าครองชีพถีบตัวขึ้นสูงประชาชนได้รับความลำบากเดือดร้อน รัฐบาลก็ประกาศจะช่วยลดค่าครองชีพให้กับประชาชน แต่ในทางกลับกันกลับขึ้นราคาค่ารถโดยสารสาธารณะ ทำให้ค่าครองชีพของประชาชนยิ่งสูงขึ้น

30. เด็กเปรต ปิดเทอมลูกๆ ของสีสหายกลับจาโรงเรียนประจำมาอยู่บ้าน และก่อความซุกซน วุ่นวายเช่นเคย

31. เมื่อสมานถุน็อค กิมหงวนได้น็อคเอาท์สมาน ดิลกวิลาศนักมวยแซมเปียนโลก ซึ่งเป็นครูมวยของเขาเองด้วย

32. หลวงพ่อปาน คุณหญิงวาดป่วยเป็นไขมานานไม่รู้จักหายจนหมดปัญญาของดิเรก พี่สาวของท่านได้มาเยี่ยมไข้และแนะนำให้ท่านรักษาทางพระโดยใช้มนต์ของหลวงพ่อปานปรากฏว่าหายขาด สีสหายจึงไปนมัสการหลวงพ่อถึงเมืองชลพร้อมเจ้าคุณปัจฉนีกา และเจ้าแก้ว

33. ม้ามังกร คณะพรรคสีสหายได้เข้าหุ้กันทำกิจการคอกม้าแข่งและส่งม้าเข้าแข่งขันในสนามต่างๆ

34. ค้างคาวผี คนสวนบ้านพัชราภรณ์ตายเพราะถูกค้างคาวผีดูดเลือด คณะพรรคจึงพยายามจะจับค้างคาวผีตัวนั้นให้ได้

35. จอมขี้เมา สีสหายไปในงานเลี้ยงแต่งงานของมิตรสหายคนหนึ่ง และเมามายอย่างเต็มที่

36. กระทั่งเขาคัก สีนางเกิดคลังไคล้อยากเป็นนักสู้วัวกระทิงจึงเกณฑ์ให้สีสหายเป็นวัวกระทิง

37. กินจุ นิกอร์และลุงเซยแข่งขันกินจุกัน ภาพการเมืองในตอนนี้ได้สะท้อนการเมืองระหว่างประเทศว่าสงครามเกาหลีกำลังดำเนินอยู่ และด้านการเมืองในประเทศนั้นปรากฏอยู่ในข้อความหน้า 91-92

ลุงเซยซักสงสัย

“เอ ก็อายางนรัฐธรรมนูญนะ เขางดมาปีหนึ่งแล้วไม่ใช่หรือ”

“ครับ” กิมหงวนตอบ “แต่ปีนี้เขามีแน่ เขามีประกวดนางงามด้วย ใครได้เป็นนางสาวไทยจะได้ไปเที่ยวรอบโลก ได้รถยนต์เก๋งใช้ 1 คัน ผมทราบว่างานฉลองรัฐธรรมนูญปีนี้ครึกครื้นที่สุด”

ชายชราขมวดคิ้วย่น

“เขาดลองฉบับไหนวะ อ้ายหมาหงวน”

“เอ อ้ายเรื่องนี้ผมเองก็ไม่ทราบเหมือนกันครับ จะฉบับใดตุ้มหรือฉบับที่อยู่ในพานผมบอกไม่ได้ เขาดลองฉบับไหนก็ช่างเถอะครับ คุณลุงลงมาเที่ยวก็แล้วกัน ผมรับรองจะพาคุณลุงเที่ยวให้สนุกทีเดียว”

สะท้อนให้เห็นถึงการรัฐประหารที่ได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับที่ฝ่ายเสรีนิยมเป็นผู้ร่างและนำเอาฉบับที่ฝ่ายทหารร่างมาใช้แทน เหตุที่เรียกว่ารัฐธรรมนูญได้ตุ้มนั้น ก็เนื่องจากก่อนวันทำการทำรัฐประหาร พล.ท. หลวงกาจ หนึ่งในผู้นำการรัฐประหารและเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องซ่อนรัฐธรรมนูญนี้ไว้ใต้ตุ้มแดงใสน้ำในบ้าน เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายรัฐบาลค้นพบ นอกจากที่กล่าวมาแล้วคำพูดของกิมหงวนยังสะท้อนให้เห็นถึงการเสื่อมความนิยมต่อแนวทางรัฐธรรมนูญนิยม ซึ่งแตกต่างจากยุคเบื้องต้นแรกประชาธิปไตยที่ประชาชนเชิดชูรัฐธรรมนูญและนิยมในแนวทางรัฐธรรมนูญนิยมอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงและยกเลิกรัฐธรรมนูญของคณะรัฐประหารที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้ประชาชนเกิดความไม่นิยมเชิดชูในรัฐธรรมนูญอีกต่อไปโดยมองว่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ไม่มีความหมายไม่มีความสำคัญอะไร การจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญก็คือการจัดงานรื่นเริงธรรมดาไม่มีความหมายต่อความคิดทางการเมืองของประชาชนอีกต่อไป

38. นักปฏิวัติ สีสหายเที่ยวเตร่และเมามายกันอย่างหนัก สีนางจึงทำการสไตรค์ไม่ให้เข้าบ้าน

39. พันธุ์อัศวิน ปิดเทอมลูกๆ ของสีสหายกลับมาอยู่บ้าน และเจ้าแห้วต้องดูแลเป็นที่เลี้ยง

40. ขนแม่เอ๊ย สีสหายเที่ยวเตร่กันขนาดหนัก สีนางจึงต่อว่าและดูหมิ่นว่าหากไม่มีมรดกพ่อแม่คงเลี้ยงตัวไม่รอด กิมหงวนและนิกรจึงตกลงใจจะพิสูจน์ตัวเอง สองสหายจึงทดลองทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการหาขนมเงินและขนมหวานขาย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือ การเมืองระหว่างประเทศ สงครามเกาหลีกำลังดำเนินอยู่

41. สามเกลอเล่นิทาน คินที่อากาศร้อนอบอ้าวผิดปกติคณะพรรคสีสหายออกมาปูเสื่อนั่งตากลมและเล่นิทานสู้กันฟัง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่ก็คือการคอร์รัปชันเห็นได้จากคำพูดของเจ้าคุณปัจฉินึกา ในหน้า 101 ความว่า “แน่นอน” เจ้าคุณปัจฉินึกา พูดหน้าตาซึ่งขัง “การคอร์รัปชันสมัยนั้น ไม่ถึงกับร่ำรวยจนกระทั่งสามารถปลูกตึกใหญ่ๆ อยู่หรือซื้อรถเก๋งนั่งได้” ส่วนในหน้า 123 คำพูดกิมหงวนที่ว่า “ถ้ามันอยากได้สิทธิพิเศษผู้มีบุตรมากกระมังครับ” สะท้อนให้เห็นถึงยุคสร้างชาติด้วยการเพิ่มพลเมืองของจอมพล ป. มีการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้มีบุตรมากด้วย

42. ช่องขโมยเด็ก ลูกๆ ของสีสหายถูกช่องโจรแห่งหนึ่งลักไปเรียกค่าไถ่ สีสหายกับเจ้าคุณปัจฉินึกาและเจ้าแห้วจึงระดมพลพรรคไปเอาตัวลูกๆ คินมา ภาพการเมืองในตอนนี่คือ ตำรวจในยุคอัศวิน

ผยองมีการซ่อมผู้ต้องหา เก็บตัว (ยิงทิ้ง) มีนัยล้อเลียนระบบอัศวินของอริบตีเผ่า นอกจากนี้ยังกระทบถึงเรื่องกรณีการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีที่บางเขนอีกด้วย

43. แดนมังจราช ลีสหัยและเจ้าคุณปัจจนึกได้รับสัมปทานจากรัฐบาลให้จัดทำเหมืองแร่ในจังหวัดแห่งหนึ่งซึ่งห่างไกลความเจริญและกฎหมาย หุ้นส่วนทั้งหมดได้มอบหมายให้ลูกพี่ลูกน้องของดิเรกมาเป็นผู้ดูแลเหมือง เมื่อได้รับโทรเลขแจ้งว่าพบแหล่งแร่มหาศาลลีสหัยกับเจ้าคุณปัจจนึกและเจ้าแก้วจึงเดินทางมาดู และได้ปะทะกับเล็กร้ายขุนโจรชื่อดัง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้ก็เรียกและรับสินบนการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมืองที่กระทำกันทั่วไป

44. ไปเกาหลี ลีสหัยกับเจ้าแก้วและเจ้าคุณปัจจนึกได้เป็นตัวแทนรัฐบาลและกองทัพไทยเดินทางไปสังเกตการณ์สงครามระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ และเข้าร่วมปฏิบัติการกับฝ่ายโลกเสรีด้วย

45. นครในซีอูล รัฐบาลไทยได้ตกลงที่จะส่งทหารไปร่วมรบในสงครามเกาหลีและได้มีคำสั่งให้ลีสหัยกับเจ้าคุณปัจจนึกและเจ้าแก้วเดินทางไปญี่ปุ่น เพื่อประสานงานกับกองทัพอเมริกันในเรื่องการส่งทหารและทั้งหมดได้เข้าร่วมปฏิบัติการกับกองทัพอเมริกัน แต่พลาดท่าถูกจับเป็นเชลย

46. เซลยศึกสามเกลอ คณะพรรคลีสหัยถูกกักกันตัวอยู่ในค่ายเชลย และต้องทนทุกข์ทรมานเป็นอย่างมาก จึงร่วมมือกับเชลยอเมริกันคนอื่นๆ แหกค่ายหนีออกมาเป็นผลสำเร็จ

ภาพสะท้อนการเมืองจากตอนที่ 44 ถึง 46 ก็คือ การเมืองโลกยุคสงครามเย็นคือความขัดแย้งและการต่อสู้ทางอุดมการณ์ระหว่างเสรีนิยมและคอมมิวนิสต์ ส่วนการเมืองในประเทศนั้น มีข้อความที่สะท้อนภาพและนัยทางการเมืองหลายตอนด้วยกัน ก็คือ ในหน้า 12-13 จากตอนที่ไปเกาหลี ความว่า

“ศึกเกาหลีเป็นผลสะท้อนให้ประเทศไทยเราต้องได้รับความกระทบกระเทือนในเรื่องเศรษฐกิจบ้างแล้ว” เจ้าคุณมหาสมุทร พุดยิ้มๆ “ราคาเครื่องอุปโภคบริโภคเขยิบขึ้นทันที น้ำมันเชื้อเพลิงก็แพงขึ้นอีก รายี่สิบห้าเปอร์เซ็นต์ ในเรื่องนี้เราน่าจะตำหนิคุณหลวงโปลิตการฯ ที่ไม่จัดการขั้นรุนแรงกับพวกพ่อค้าหน้าเลือดที่เป็นนักฉวยโอกาสโดยไม่มีเหตุผล เพราะขณะนี้เส้นทางลำเลียงทางทะเลไม่ได้รับภัยอันตรายอะไรเลย”

หลวงโปลิตการฯ ถูกต่อว่าก็ชักหน้าเสียว

“ได้ทำเล่นงานผมเข้าให้แล้ว ตำรวจไม่ได้นิ่งดูตายเลยครับในเรื่องนี้ แต่พวกพ่อค้าหน้าเลือดนะ เต็มไปด้วยเล่ห์กระเท่ การจับคนเราต้องมีหลักฐานเพียงพอคือจับให้มันคั้นให้ตาย **ตำรวจยุคนี้เป็นตำรวจที่เต็มไปด้วยศีลธรรมและคุณธรรม เราจะจับเขาง่ายๆ อย่างไรขอรับ** แต่ถ้าได้หลักฐานแน่นอนผมก็เล่นงานเลยโดยไม่ไว้หน้า ถ้าเป็นต่างดาวเรื่องมันก็ต้องเนรเทศไปเท่านั้น”

เจ้าคุณปัจจนึกฯ พุดเสริมขึ้น

“ถ้าผมเป็นคุณหลวง ผมจับได้ต้องซ่อมให้กระอักเลือดไปเลย เจ้าพวกพ่อค้าหน้าเลือดเหล่านี้เลวมาก”

หลวงไปลิตการฯ หัวเราะ

“ระบบการซ่อมไม่มีในกรมตำรวจแล้วขอรับ ผมได้สั่งให้นายตำรวจอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของเขาเสมอ ตำรวจต้องยึดมั่นในศีลธรรมและคุณธรรมมีความเมตตากรุณา เราต้องการให้ประชาชนเห็นว่า ตำรวจเป็นเพื่อนที่ดีของเขา และเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์จริงๆ”

ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ในประเทศว่ามีพ่อค้าทำการกักตุนสินค้า ทำให้ราคาสินค้าถีบตัวสูงขึ้น โดยที่รัฐบาลโดยเฉพาะตำรวจไม่อาจแก้ไขปัญหานั้นได้ และมีนัยความหมายในการประชดประชันการทำงานของตำรวจ เนื่องจากการเมืองไทยในขณะนั้นมีลักษณะเป็นรัฐตำรวจ ตำรวจเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการดำเนินการปราบปรามด้านต่างๆ ตำรวจได้รับการสนับสนุนให้ขยายบทบาททางการเมืองในฐานะที่เป็นเครื่องมือของรัฐบาล อธิบดีกรมตำรวจ คือ พล.ต.อ. เผ่า ได้นำระบบแบบอควินมาใช้ในการสร้างฐานอำนาจและบิรวารของตนในกรมตำรวจอย่างได้ผล

ส่วนข้อความในหน้า 35 ตอนไปเกาหลี ความว่า พอเข้าเขตพระนครหลวงฝนก็ขาดเม็ด บ่อมบินอยู่ในระยะสูง 2,000 เมตร มองแลเห็นพระนครในยามราตรีสว่างไสวด้วยแสงไฟและนีออน แต่บางตำบลก็มืดตึ๊ดตื๋อ เกี่ยวกับปัญหาไฟฟ้าไม่มีดับเวียนกันไป สะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพของรัฐบาลในเรื่องการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

ส่วนข้อความในหน้า 49 ตอนไปเกาหลี ความว่า คินนี่เห็นจะบินไปไม่ได้ครบท่านอาจารย์กับเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องบินจะต้องพักนอนอยู่ที่นั่นหนึ่งคืน ประเดี๋ยวผมจะจัดหาที่พักให้เรียบร้อย แล้วผมจะรายงานด่วนไปให้เจ้าคุณประธานกรรมการสภาการสงครามทราบ เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย อาจพาดพิงไปถึงแนวที่หากก็ได้ เครื่องบินใหม่เอี่ยมอย่างนี้ไม่น่าจะมีอะไรชำรุดเสียหายเลย ผมจะต้องตั้งกรรมการสอบสวนช่างอากาศตลอดจนยามเฝ้าเครื่องบิน สะท้อนให้เห็นภาพของยุคสงครามเย็น ที่จารชนของทั้งสองฝ่ายออกสืบหาความลับของฝ่ายตรงข้ามกันทั่วโลก

ส่วนข้อความในหน้า 57 ตอนไปเกาหลี ความว่า กิมหงวนหัวเราะก๊าก หันมายิ้มกับ ดร. ดิเรก “เฮ้ย ทิ้งร่มแล้วไว้อย่าหมอนี่นำไปอยู่เมืองไทยตอนเขาเลือกผู้แทนกันทิ้งร่มแน่ไปเลย” สะท้อนภาพนักการเมืองผู้แทนราษฎรในสภาฯ ที่บกพร่องต่อหน้าที่ขาดการประจักษ์จรรยาบรรณประชาชนรู้กันทั่วไป

ส่วนในตอนนรกในซีอุล ข้อความในหน้า 105 ความว่า อาเสี่ยวว่า “ไทยเกลียดคอมมิวนิสต์ เราเป็นปรปักษ์ต่อลัทธินี้ แล้วก็พวกท่านรุกรานเกาหลีใต้โดยไม่เป็นธรรม” สะท้อนให้เห็นถึงการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย และความพยายามอ้างเหตุผลในการเข้าร่วมสงครามเกาหลีให้ประชาชนทั่วไปสนับสนุน

และในตอนนรกในซีอุล ข้อความในหน้า 125-126 เป็นการล้อเลียนการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีที่บางเขน ความว่า “ดูซาน มานี้ นำตัวเฉลยไทยทั้งห้าคนนี่ไปขังรวมไว้กับบ๊อตาแก่คนนั้น ฟรุ้งนี้ข้าพเจ้าจะสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง ถ้าหากว่าไม่ยอมให้การที่เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายเราแล้วก็เห็นจะต้องซ่อมกันเป็นการใหญ่ละ บอกเขาให้รู้ด้วยว่า บอกที่เราอาจจะส่งเขาไปเบนคาง”

กิมหงวนถามขึ้นเบาๆ

“อะไรกันเบนคาง”

ไฮโจหัวเราะ

“เบนคางเป็นตำบลที่เปลี่ยวแห่งหนึ่งเต็มไปด้วยทุ่งนาห่างไกลจากหมู่บ้าน เราเคยนำเชลยไปยังที่
ที่เบนคางหลายคนแล้ว”

อาเสี่ยกลืนน้ำลายเอือก

“เบนคางก็บางเขนนั่นเอง เอาจะเอาอย่างไรกันก็เอาเถอะวะทีของลื้อแล้ว ลื้อฆ่าอ้วตายเป็นผีอ้ว
จะมาหักคอลื้อผ่าเถอะวะ หลอกให้ตายท่าเลย”

ในตอนเชลยศึกสามเกลอ หน้า 22 ความว่า “กระดิ่งทองใจเพชร อยากจะกินไข่มุกเม็ดนั้นก็ไม่มี
พอควบคุมไข่มุกหายจากตลาด มันช่างแสนประหลาดเมืองไทยเราเนี่ย รัฐบาลแพ้อำนาจควบคุมราคาเป็นได้ดี”
เป็นสิ่งที่แสดงถึงความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาลในการจัดการเรื่องการกักตุนสินค้าและการขึ้นราคาสินค้า

47. วายร้ายแห่งนครหลวง พล กิมหงวนและดิเรก ถูกพ่อค้าหน้าเลือดคนหนึ่งปองร้ายหลาย
ครั้งหลายหน เนื่องจากเขาให้การสนับสนุนแก่รัฐบาลด้วยการลดราคาสินค้า คณะพรรคสี่สหายจึงต้องตอบ
โต้

เจ้าวายร้าย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่ก็คือ ความไร้หน้าของรัฐบาลในการควบคุมราคาสินค้าและ
การปราบปรามกักตุนสินค้า ตามข้อความในหน้า 1 ความว่า “พ่อค้าหน้าเลือดทั้งหลายนั้นยอมเป็นนักฉวย
โอกาส พอสงครามเกาหลีเริ่มต้น บรรดาเครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนยารักษาโรคก็มีราคาสูงขึ้นทันที
น้ำตาลทรายขาดตลาด น้ำมันเบนซินขึ้นราคาอีก 20 เปอร์เซ็นต์ สิ่งที่ทำเป็นในการครองชีพถูกกักตุนบ้าง
แล้ว รัฐบาลมิได้นิ่งนอนใจในเรื่องนี้ เชิญพ่อค้ามาประชุมขอร้องไม่ให้ขึ้นราคาสินค้า แต่พ่อค้าส่วนมากเป็น
พ่อค้าหน้าโลหิต จึงมีเล่ห์เหลี่ยมกลอุบายร้อยแปด อย่างไรก็ตาม พ่อค้าที่ดีมีอยู่มาก เขาได้ช่วยเหลือใน
การครองชีพของประชาชน ไม่พยายามขูดเลือดขูดเนื้อ พ่อค้าที่ดีเหล่านี้แหละ ถูกพ่อค้าที่ชั่วทั้งหลายประกาศ
ตนเป็นศัตรู” ภาพต่อมาคือความไร้หน้าของตำรวจในการที่จะให้ความคุ้มครองประชาชนที่ร่วมมือกับรัฐบาล
จะเห็นได้จากการถูกปองร้ายและเสียชีวิตของพ่อค้าที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล ภาพที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้อีก
ประการหนึ่งก็คือ สังคมและการเมืองไทยในยุคอัศวินผยอง และการลือเลียดระบบอัศวินของอธิปไตยเผ่า เช่น
ข้อความดังต่อไปนี้

“กั๊ตมันนะซี ภู สิบตำรวจเอกแห้วแห่งกองปราบฯ รู้จักไว้เถอะ ล่อแหวนอัศวินมาแล้ว 4 วง มอง
หน้าหรือ เดี่ยวพ่อซ้อมเลย” แล้วเจ้าแห้วก็หันมาทางเจ้าคุณปัจฉิมฯ ชิดเท่าตรงอย่างแข็งแรง

“ผู้การครับ กระผมขออนุญาตซ้อมผู้ต้องหาชนิดหน่อย”

“ไป พี่ชาย ไปขึ้นรถ วันนี้ลื้อมีเกียรติได้นั่งบุ๊ตแก๊งเขียวไว้ย ไม่ต้องกลัวการยิงทิง อ้วจะทำ
ต่อเมื่อมีความจำเป็น”

กิมหงวนเดินเข้ามาหาอัศวินหนุ่มเขาคือ ร.ต.อ. สมบุญ สิงห์เหล็กแห่งกองปราบฯ เป็นนายตำรวจคนเดียวที่ได้แหวนอัศวินฝั่งเพชรถึง 3 วง แบ่งเมียไป 1 วง น้องเมียอีก 1 วง และสวมอยู่ที่นิ้วนางมือซ้ายอีกหนึ่งวง

“มันทำอย่างนั้นมันลုပ်คมอัศวินกินไป นี่ อาเสียดูนิ้วผม ผมจะต้องพยายามล่าคนร้ายรายนี้ให้ได้ ถ้าสู้ละก้อเป็นยิงทิ้งเด็ดขาด พวกเรากำลังถูกเจ้านายตลอดจนหนังสือพิมพ์ตำหนิติเตียนอย่างรุนแรง ในเรื่องที่ย้ายตัววายร้ายลอบสังหารชีวิตพ่อค้าสำคัญๆ”

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีการล้อเลียนกรณีการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีดังข้อความในหน้า 147-149 ดังนี้ เสียงเครื่องยนต์ถูกสตาร์ทขึ้นท่ามกลางสายตาประชาชนเกือบ 100 คน เจ้าแห้วจัดแจงถอยหลังกลับรถ แล้วหันมาถามเสี่ยวหงวน

“ไปไหนครับ ผู้กอง”

เสี่ยวหงวนพลอยเป็นบ้าไปกับเจ้าแห้วด้วย

“ไปบางเขน”

นายเป็เย็นวาบไปหมดทั้งตัว บูดี้แก๊งโกยอ้าวไปจากที่นั่น จอมนักเลงมองดูอาเสียด้วยสายตาแสดงอาการวิงวอน

“ง่า กรุณาอย่าพาผมไปยิงทิ้งเลยครับ”

อาเสียดหัวเราะ

“ก็ได้ แต่แกต้องยอมรับสารภาพตามตรงว่าแกเป็นผู้ข่ว้วระเบิดห้าง คิวลิษฐ์พัทนิษฐ์ และแกต้องรับสารภาพว่าใครเป็นผู้จ้างแก”

“โอ้ ผมไม่รู้เรื่องอะไรครับ ให้ผมตายโหง”

กิมหงวนยกหลังมือขวาตบหน้านายเป็ตั้งฉลาด เขาเริ่มต้นซ้อมผู้ต้องหาแล้ว

“อ้ายสัตว์ ประเดี้ยวพอยิงทิ้งเลย ยังจะปากแข็งอีก แกควรจะคิดบ้างชีว่พฤติการณ์ของแกนั้นได้ทำลายชีวิตของเราทางอ้อม แกเป็นผู้ยิงนายเม่งเปาและคุณหลวงภักดีฯ ตายใช้ใหม่ละ เขาต้องตายเพราะเขาร่วมมือกับรัฐบาลช่วยลดค่าครองชีพของประชาชน แกโหดร้ายมาก แกเห็นแก่เงินสินจ้างฆ่าคนโดยที่เขาไม่ได้รู้เรื่องผิดพ้องหมองใจอะไรกับแก และคนที่ไม่มีส่วนรู้เห็นอะไร เช่นคนขายของหน้าห้าง คิวลิษฐ์พัทนิษฐ์ ก็ต้องตายด้วยความทารุณของแก”

เจ้าเป็นั่งก้มหน้าหนึ่งเฉย 4 สหายช่วยกันปลอบโยน ชักถามถึงผู้จ้าง นายเป็ปฏิเสธว่าเขาไม่ได้ฆ่าใครและไม่เคยรับจ้างทำงานเช่นนี้ นิกเรตืออดดลขึ้นนมาก็พูดกับเจ้าแห้วดังๆ

“หมู่ ขับรถเร็วๆ หน้อยเถอะวะ ป่านนี้พวกที่จะเข้าแย่งผู้ต้องหาจะไปซุ่มอยู่แล้ว เร็วหน้อย จะได้ตรงกับที่นัดหมายกันไว้”

บู๊คแก๊งวิ่งไปราวกับลมพัด เจ้าเป็เหงื่อแตกตัวลั่นเหงก เชื่อกันว่า 4 สหายเป็นตำรวจ รถแก๊งคันงามแล่นไปทางบางซื่อด้วยความเร็วสูง กระโจนข้ามสะพานแดงตรงไปทางถนนประชาธิปไตย แต่พอผ่านคลองประปาเจ้าเป็ก็ยอมสารภาพเพราะความรักตัวกลัวตาย

“คุณครับ อย่าเอาผมไปยิงทิ้งเลยครับ ผมยอมสารภาพแล้ว”

48. ผู้ดีผู้ร้าย สีสหายเที่ยวเตร่และสำมะเลเทเมากันอย่างหนัก สีนางจึงประชดประชันด้วยการออกเที่ยวเตร่บ้าง สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนึกฯ จึงปลอมตัวเป็นโจรตักจี๋เครื่องเพชรของสินาง ภาพการเมืองในตอนนั้นก็อยู่คอควินผยอง และยังมีกรณีลือเลื่องเรื่องการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีที่บางเขนดังข้อความต่อไปนี้

ดิเรกว่า “ถ้าหากว่าในงานนั้นมีตำรวจล่ะครับ ตำรวจเขาไม่เล่นงานพวกผมหรือ กว่าจจะรู้เรื่องก็ต้องไปนอนกรนดีไม่ตีเขาเกิดย้ายที่คุมขังในเวลาากลางคืน พวกผมก็แย่นั้น”.....

“ห้องขังที่กองไม่มีที่ว่างครับ”

“อ้อ ถ้ายังงั้นไปบางเขน ไปฝากขังไว้ที่นั่นก่อน”

นิกรใจหายวาบ มองดูนายตำรวจหนุ่มด้วยแวตาทโทยละห้อย

“นาย นายจำ วันนั้นวันอุโบสถวันศีลวันทานะนาย อย่าพาพวกผมไปบางเขนเลย พอเอ่ยชื่อหัวใจผมก็แทบจะหยุดแล้ว”

49. เสือใบ นรซิงค์พี่ชายนายภควานจันทร์แขกยามของบ้านพัชราภรณ์ ได้มาขออาศัยอยู่ในบ้านพัชราภรณ์ด้วย แต่เขามีอาชีพเป็นนักร้องเบา วันหนึ่งเขาออกทำการ เจ้าแก้ว กิมหงวน นิกร และเจ้าคุณปัจจนึกฯ จึงขอตามเขาไปสังเกตการณ์ด้วย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้นก็คือ การลือเลื่องเรื่องการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรี ดังข้อความในหน้า 154 ความว่า “ล้อมบ้านไว้อย่าให้หนีได้ เราต้องจับมันไว้ให้อยู่ จับส่งไปขังโรงพักบางเขน” และในหน้า 156 ความว่า “กลัวซีครับ ฮือ ฮือ ประเดี๋ยวเขาจับได้เขาพาผมไปขังโรงพักบางเขน รับประทานคุณหมอกับคุณพลเกิดพาพรรคพวกไปดักแย่งกลางทาง รับประทานเราก็แย่นั้น”

50. อภินิหารโยคี เจ้าคุณปัจจนึกฯ ปวดท้องอาการหนักจนดิเรกหมดความสามารถจะรักษา เจ้าบานูแขกยามจึงแนะนำให้คณะพรรคีสหายไปขอความช่วยเหลือจากโยคีผู้วิเศษ ซึ่งเดินทางมาจากอินเดีย

51. ตื่นทอง คณะพรรคีสหายได้แผนที่ล้าธารทองคำมาจากพระรูดงค์รูปหนึ่ง จึงออกเดินป่าเพื่อค้นหาล้าธารทองคำตามแผนที่ที่ได้รับมา

52. ช่างถ่ายรูป สีสหายอุตรีจะเป็นช่างถ่ายรูป เพราะชอบใจหญิงผู้หนึ่ง

53. ลักเพศ นิกร ยกยอกเงินผลประโยชน์ของบิดาของเขาไปใช้เป็นจำนวนมาก เจ้าคุณวิจิตรฯ โกรธนิกรเป็นอย่างยิ่ง จึงขอให้ดิเรกผ่าตัดแปลงเพศนิกรให้เป็นหญิงเพื่อให้เขารู้สึกและใช้เงินให้น้อยลง

54. ต้มพ้อตา นิกร ออกอุบายต้มเจ้าคุณปัจจนึกฯ โดยความร่วมมือของเจ้าแก้ว

55. ระเบิด ลีส์หายได้เข้าหุ้กันรับซื้อกิจการระเบิดมาดำเนินการต่อ เมื่อลีส์นางได้ทราบก็แจ้งตำรวจจับ สามเกลอในตอนนี้มีกรณีการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีมาลือเลียดังข้อความในหน้า 69 ความว่า

“คนนั้นแหละคะ อาเลี้ยกิมหงวนเจ้าของโรงระเบิด นอนนั้นเป็นผู้ร่วมงาน จับเอาไปชื้อคะ ท่านสารวัตร อย่าให้เยี่ยม อย่าให้ประกัน และตอนดึกๆ ควรย้ายไปฝากขังที่บางเขน”

กิมหงวนทำตาปริบๆ มองดูเมียรักของเขาอย่างเดือดดาล

“เมียทรยศ” อาเลี้ยตวาดลั่น “หนอย พาโปลิศมาจับผิด แล้วมีหน้าซำยังยูให้ย้ายที่คุมขังกลางดึก ฮี้ ทรยศได้ลงคอ”

56. ไข่คน ดิเรกพยายามค้นคว้าหาวิธีให้ผู้หญิงออกไปได้เหมือนกับเบ็ดไก่

57. เบื้องหลังการปล้นทองรายใหญ่ คณะพรรคลีส์หายได้ดำเนินการขนทองคำจำนวนมหาศาลของกิมหงวนกลับสู่กรุงเทพฯ หลังจากได้นำไปซ่อนไว้ในถ้ำแห่งหนึ่งในระหว่างสงคราม

58. คีอสูร ลุงเซยได้ปรอทสำเร็จมาจากพระธาตุตั้งรูปหนึ่งจึงเดินทางมาหาคณะพรรคลีส์หายเพื่อหาทางทดลองปรอท ทั้งหมดได้ทดลองโดยนำไปใส่ปากยักษ์วัดพระแก้ว และยักษ์วัดแจ้ง ทำให้ยักษ์สองวัดเกิดการปะทะกันขึ้น ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนั้นก็คือ ความแตกแยกแบ่งพวกพ้องกันในกลุ่มของผู้มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้นดังจะเห็นจากนัยความหมายบางประการที่ปรากฏอยู่ในเนื้อความหน้า 81-83 ความว่า

“ลูกเอ๋ย อันสามัคคีธรรมนั้นย่อมทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขในหมู่คณะและประเทศชาติ ชุมชนใดชาติใดขาดสามัคคีแล้วชุมชนนั้นชาตินั้นก็ต้องย่อยยับพินาศฉิบหายเพราะต้องทนทุกข์ทรมานจนกว่าจะสิ้นกรรมเก่า”

“ลูกเอ๋ย อกภัยให้กันเสียเถอะ เราเป็นยักษ์ด้วยกันหนังกินเดาหนอยก็ควรโอโหสิกัน อย่าลืมนะเจ้าเป็นคนชาติเดียวกัน ถ้ามีใจอิจฉาริษยาตั้งหน้าอาฆาตพยาบาทมุ่งหวังทำลายซึ่งกันและกันแล้ว ชาติยักษ์จะต้องพินาศล่มจมในไม่ช้า เช่นเดียวกับคนไทยและชาติไทยเรา ทุกวันนี้เรายังขาดความสามัคคีธรรมมักจะถือเสียว่า ตัวใครตัวมัน ใครโกยได้ก็โกยเอาปราศจากหิริโอตัมปะ คือ ความละอายต่อบาป ผู้มีอำนาจก็ใช้อำนาจในทางที่ผิด ช่มเหรงรังแกผู้น้อย อันก่อให้เกิดความเจ็บช้ำน้ำใจตั้งหน้าตั้งตาพยาบาทอาฆาตกัน หลวงพ่อยืนอยู่ในวัดอินทร์ย่อมแลเห็นการกระทำต่างๆ ชาติไทยจะไปไม่รอดถ้าหากว่าเราถือก็ถือเหล่าคอยอิจฉาริษยากัน”

ภาพสะท้อนการเมืองอีกประการหนึ่งในตอนนั้นก็คือ การขาดเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมืองในประเทศการปฏิวัติรัฐประหาร การจลาจลเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ประชาชนหวาดวิตกต่อวิกฤตการณ์ในบ้านเมืองตลอดเวลา เมื่อมีเหตุการณ์ไม่ปกติเกิดขึ้นก็จะคิดว่าก่อนเกิดการปฏิวัติหรือจลาจลขึ้น และมีการกล่าวถึงพาดพิงถึงเหตุการณ์ในคราวเกิดกบฏแมนฮัตตัน ซึ่งฝ่ายรัฐบาลได้ใช้เครื่องบินของกองทัพอากาศโจมตีเรือหลวงศรีอยุธยา ซึ่งฝ่ายผู้ก่อการใช้เป็นสถานที่จับกุมตัวจอมพล ป. พิบูลสงครามไว้ ดังจะเห็นได้

จากข้อความในหน้า 60-61 ความว่า คืบวันนั้นเอง ประมาณ 20.00 น. เศษ ขณะที่คณะพรรค 4 สหายนั่งสนทนากันอยู่ในห้องโถง ทุกคนก็สะดุ้งเฮือก เมื่อได้ยินเสียงปืนกลมือดั่งแคว่ก้วงวานมาแต่ไกล และหลังจากนั้นเสียงแตรไซเรนของรถตำรวจก็ดังขึ้นหลายแห่ง

เจ้าคุณปัจจนึกฯ มองดูหน้าคณะพรรค 4 สหาย

“เกิดปฏิวัติกระมังไว้ย หรือม่ายก็จลาจล”

คุณหญิงวาดหน้าซีดเผือด

“จะมีเครื่องบินมาทิ้งบอมบ์ไหมคะนี่” ท่านถามเสียงสั่นเครือ

เสียงปืนดังขึ้นอีก คราวนี้เป็นเสียงปืนใหญ่เบา ซึ่งคงจะเป็นปืนใหญ่ประจำรถถังหรือปืนใหญ่

ทหารราบ

“บี้ม บี้ม บี้ม”

แล้วมีเสียงคนโห่ร้องดั่งแคว่มาตามสายลม เสียงยวดยานพาหนะวิ่งขวักไขว่

“ไม่ได้การแล้วไว้ย” เจ้าคุณประสิทธิ์ฯ พุดละล่ำละลัก “เตรียมตัวพวกเรา อ้ายแห้ว วิ่งออกไป บอกอ้ายบังให้ปิดประตูใหญ่หน้าบ้าน คงจะเกิดจลาจลแน่ๆ หมู่นี้ตำรวจเขาเตรียมพร้อมปอปปี้ ฟังซิ ยิงกันใหญ่แล้ว”

รถตำรวจหลายคันเปิดแตรไซเรนเล่นผ่านหน้าบ้านพัชราภรณ์ไป ได้ยินเสียงไซเรินดังถนัด คุณหญิงวาดหน้าซีดเผือดตามธรรมดาของคนมีบุญที่มีความกลัวการปฏิวัติจลาจลและสงคราม แมงามทั้ง 4 ซุบซิบวิพากษ์วิจารณ์กัน ลุงเซยทำหน้าที่เล็กเล็ก

59. **สามเกลอตะกละ** นิกรจอมตะกละรับประทานของว่างที่นั่นหาเตรียมไว้เลี้ยงน้ำชาเพื่อนฝูงไปจนหมดสิ้น นันทาจึงวางแผนแก้เผ็ดน้องชาย แต่ผู้รับเคราะห์ร้ายกลับกลายเป็นคุณหญิงวาด อาเสี้ยกิมหงวน เจ้าคุณปัจจนึกฯ และเจ้าคุณประสิทธิ์ แทน

60. **นักสู้กระทิง** สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนึกฯ และเจ้าแห้วได้เดินทางไปเที่ยวสงขลาและเข้าชมกีฬาชนวัว ด้วยความเมากิมหงวนและนิกรได้ไต่อดูกับนายสนามกีฬาชนโคว่าเขานักสู้วัวผู้สามรถและยังได้รับปากจะสู้วัวให้ชาวสงขลาชมเป็นขวัญตาอีกด้วย

61. **บวกลี** สีสหายเที่ยวเตร่กันขนาดหนักจนกระทั่งกิมหงวนและนิกรป่วยเป็นโรคผู้หญิง สามเกลอในตอนนี้มีอาการล้อเลียนการเมืองในเรื่องการเสียชีวิตของ 4 รัฐมนตรีตั้งข้อความในหน้า 62 ความว่า “เท่านี้เองแกก็ต้องสารภาพแก่นัน หมั่นไส้หนัก ฮึ่ม ประเดี้ยวแม่พาไปบางเขนเลย”

62. **ย่าแดนดาวร้าย** ดิเรกและเจ้าแห้วเดินทางไปเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลจากคนไข้รายหนึ่งแต่กลับถูกสามีของหล่อนซึ่งเป็นนักเลงใหญ่ข่ม สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนึกฯ และเจ้าแห้วจึงต้องร่วมมือกันปราบดาวร้าย ภาพการเมืองที่ปรากฏในตอนนี้เป็นเมืองไทยในยุคอัครวิเศษของ นักเลงอันธพาลและได้รับการสนับสนุนจากตำรวจ เนื่องจากตำรวจใช้นักเลงอันธพาลเหล่านี้เนกิจกรรรมต่างๆ มากมายที่ไม่สามารถเปิดเผยได้

63. **แดนสวาท** กรุงเทพฯ อากาศร้อนจัด ลีศหายกับเจ้าคุณปัจฉินึกาและเจ้าแห้วจึงเดินทางไปตากอากาศที่หัวหินและถูกหญิงสาวสองคนยกเก้าอี้พริ้วลื่นไปจนหมดตัว

64. **สามเกลอบุกป่า** กิมหงวนเดินทางไปติดต่อการค้าที่ประเทศพม่า แต่เครื่องบินที่โดยสารไปนั้นเกิดอุบัติเหตุตกลงกลางป่า จ. ตาก คณะพรรคลีศหายมั่นใจว่ากิมหงวนจะต้องยังมีชีวิตอยู่ พล นิกร ดิเรก เจ้าคุณปัจฉินึกา และเจ้าแห้วจึงออกเดินป่าค้นหากิมหงวน ภาพการเมืองในตอนนั้นก็คือการต่อต้านคอมมิวนิสต์ จะเห็นได้จากคำพูดของนิกรใน หน้า 22 ความว่า “ถ้ากันไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางแล้วจะขึ้นเขาลงห้วยไปนรกหรือสวรรค์กันไปทั้งสิ้น เว้นแต่ไปประเทศรัสเซีย”

65. **นักไต้หวัน** กิมหงวนได้ขึ้นไต้หวันทำการกุศล เพื่อหารายได้ช่วยเหลือกองทหารไทยในเกาหลี ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้มีดังต่อไปนี้

ประการแรก การคอร์รัปชัน ดังจะเห็นได้จากข้อความในหน้า 29 ความว่า “เงินเดือนไม่พอ เราก็ต้องคอร์รัปชัน กินจอบบ้าง กินเสียมบ้าง กินเลี้ยวบ้าง กินหินหินตะปู แล้วแต่จะมีทางได้กิน เราโกงมาทำไม โกงมาให้เมีย หรือผู้หญิงที่จะมาเป็นเมียเรา ซึ่งประการหลังนี้แหละ มีความสำคัญยิ่งแก่ผู้ชายเป็นนักหนา เพียงแต่หล่อนทำหน้าเศร้า นัยน์ตาโศกๆ บอกว่าหนอยากได้รถเก๋งคันคุณอาคะ . ทำนี้เราก็ตาทางโกงโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของเรา เอาเงินมาประเคนให้หล่อน” และข้อความในหน้า 55 ความว่า “ส่วนนักการเมืองล้วนแต่มีความสุขสนุกสนานด้วยประการทั้งปวงเงินทองไหลมาเทมา เป็นแสนล้าน เพียงแต่กระดิกนิ้วเซ็นชื่อแกร็กเดียวก็สามารถซื้อรถเก๋งได้คันหนึ่งเป็นอย่างน้อย”

ประการที่สอง อำนาจวาสนาและอิทธิฤทธิ์ของนักการเมือง ความไม่มั่นคงในชีวิตและการงานซึ่งจะแปรผกผันไปตามความผันผวนและความไม่มั่นคงทางการเมืองของประเทศ รวมทั้งความเหลวแหลกเลวร้าย ขาดหลักการและอุดมการณ์ของนักการเมือง ดังข้อความในหลายๆ ตอนต่อไปนี้ ในหน้า 52 ความว่า “นักการเมืองมีตำแหน่งหน้าที่ไม่มั่นคงถาวรอะไรนัก ผิดกว่าการค้า ซึ่งถ้ามีห้างร้านของตนเองแล้วโอกาสจะเลิกล้มก็ทำได้ยากเหลือเกิน นักการเมืองวันนี้ใหญ่โตหรูหรา ฟรุ้งฟริ้งอาจต้องวิ่งหนีหัวซุกหัวซุน ไม่มีใครกล้ารับรองสวัสดิภาพของตัวเอง เราอาจจะต้องพลัดพลาจากลูกเมียไปอยู่ต่างประเทศเมื่อใดก็ได้ เราอาจถูกยิงตายเมื่อใดก็ได้เช่นกัน” ในหน้า 59-60 ความว่า “นักการเมืองทำงานเป็นเวลาตามเวลาราชการและอาจจะไปทำงานสายก็ได้ ถึงคราวประชุมก็ไม่ขึ้นประชุม เล่นบิลเลียดเสียบ้างกินเหล้าเสียบ้าง นั่งนินหากันบ้าง นั่งปรึกษากันถึงทางที่จะได้เงินมาใช้บ้าง นี่แสดงว่า นักการเมืองแสนสบายเข้าประชุมยกมือแพลั๊บเดียวได้เงินหมื่นหวนไปแล้วยังรายได้พิเศษอีก ไม่มีอาชีพอะไรที่จะร่ำรวยรวดเร็วกว่ารักการเมือง” หน้า 65-66 ความว่า “พอเป็นนักการเมืองก็มั่งมีขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้นเป็นเพราะนานอำนาจและข้าพเจ้าต้องทำตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ ในทำนองรัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี คนอย่างนายอำนาจและข้าพเจ้าไม่ใช่คนโกง แต่เมื่อคนอื่นเขากินและโกงกันอย่างสะบัดหันแหลก เขาเข้าเมืองตาหลิวเราก็ตองหลิวตาตามข้าพเจ้ายอมรับว่ามีเงินหลายล้าน โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของข้าพเจ้า หาเงินมาเข้ากระเป๋าอย่างคล่องๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็หมายความว่า พวกพ่อค้าดีกว่านักการเมืองโดยไม่ต้องสงสัย เพราะพ่อค้าไม่เคยไปเบ่งตบทรัพย์ใครๆ

ข้าพเจ้า คำนวณเท่านี้ ท่าน

ผู้ฟังก็ต้องว่าเป็นพ่อค้าดีกว่านักการเมืองใหม่ท่าน นักการเมืองไม่มีความแน่นอนอะไร อาจจะถูกบริษัทรัยพ์ติดคุกติดตารางเมื่อใดก็ได้ เราไม่ได้มีความสุขอันแท้จริงเหมือนพวกพ่อค้าซึ่งนอนตาหลับ ไม่ต้องหวาดระแวงภัย ข้าพเจ้าเห็นว่าพ่อค้าดีกว่านักการเมืองแน่ๆ ซึ่งในไม่ช้านี้ข้าพเจ้าก็จะเปลี่ยนอาชีพเป็นพ่อค้าแล้ว ขอให้ข้าพเจ้าได้กอบโกยอีกสัก 5-6 ล้านก่อน” หน้า 69-70 ความว่า “ส่วนนักการเมืองเต็มไปด้วยเกียรติหุหุหุ ใครๆ ก็ต้องนอนน้อมยำเกรง ได้สิทธิพิเศษกว่าพวกพ่อค้าทุกประการขึ้นรถไฟก็ฟรี จะไปเที่ยวไหนก็มีคนคอยต้อนรับ มีตำรวจอารักขาคุ้มครอง ดูหนังดูละครก็ไม่เสียเงิน ดูมวยฟรี เพียงแต่ทำหน้าดูๆ เบ่งนิดหน่อย แล้วบอกนามให้คนเฝ้าประตูทราบ ก็สามารถจะพวงศาคณาญาติของตนเข้าไปดูการมหรสพหรือการกีฬาทุกชนิด ส่วนพ่อค้ามีแต่ทางเสียเสียโน่นเสียนี่ยุบยับได้กำไรมากก็ต้องหว่านพระภูมิเจ้าที่ทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำมีผลกำไรเพียงเล็กน้อย เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ย่อมเห็นอยู่แล้วว่าเป็นนักการเมืองดีกว่าพ่อค้าและดีกว่าอาชีพอื่นๆ รายได้มาก รายจ่ายน้อย มีคนเข้าออกทางประตูหลังบ้านตลอดวัน” ข้อความในหน้า 69-70 นอกจากแสดงถึงอภิสิทธิ์ของนักการเมืองแล้วยังแสดงถึงการให้รับสินบนระหว่างพ่อค้า นักธุรกิจกับข้าราชการและนักการเมืองอีกด้วย และในหน้า 70 ย่อหน้าสุดท้ายยังได้แสดงถึงการขาดหลักการและอุดมการณ์ทางการเมืองของนักการเมือง ดังข้อความที่ว่า “นายฤทธิ ผู้แทนราษฎรชั้นดีคนหนึ่งลุกขึ้นจากเก้าอี้เดินส่ายอาดๆ ออกมากลางเวที เขาเป็นนักการเมืองที่มีอิทธิพลยิ่ง เคยไล่ตีคนมามากต่อมากแล้วแต่ก่อนปากโป้งโง่งมในสภา เดียวนี้เงียบกริบ เพราะมีบางสิ่งบางอย่างอุดปากเขา” ในหน้า 71-72 แสดงถึงการขาดความมั่นคงของสถานะภาพนักการเมือง และคำพูดกรณีการเสียชีวิตของอดีต 4 รัฐมนตรีที่บางเขน ดังข้อความว่า “นักการเมืองมีชีวิตอย่างล่อแหลม ความรุ่งเรืองของเราไม่จีรังยั่งยืนเลย วันนี้ข้าพเจ้าเป็นคนใหญ่โต แต่พรุ่งนี้อาจจะต้องนอนในห้องขัง ลูกเมียร้องไห้ฟูมฟาย และถ้าบังเอิญเคราะห์หามยามร้ายถึงที่สุด ข้าพเจ้าอาจจะถูกส่งตัวไปบางเขนก็ได้” ข้อความในหน้า 76 สะท้อนให้เห็นถึงสัญญาปากเปล่าของนักการเมืองที่เป็นแต่เพียงลมปากผ่านมาแล้วก็ผ่านไป ความว่า “ผมเป็นนักการเมือง มิใช่เป็นได้ง่ายๆ ก่อนจะเข้ามาเป็น ท่านต้องเหน็ดเหนื่อยในการวิ่งเต้นขอคะแนนเสียง และต้องโกหกให้สนิทว่า ถ้าท่านได้เป็นผู้แทนแล้วท่านจะทำยังงั้นทำยังงี้ ครั้นเมื่อท่านได้เป็นแล้วท่านก็ต้องทำตัวให้เด่นในสภา ในหน้าหนังสือพิมพ์อีก ท่านก็ต้องแก้หน้าให้สมกับที่ท่านเป็นนักการเมือง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นศิลปะ”

ประการที่สาม การต่อต้านและปราบปรามลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยใช้การ entertain มาเป็นเครื่องมือในการทำสงครามแย่งชิงประชาชน ดังข้อความในหน้า 47 ความว่า “คณะกรรมการได้จัดให้มีเย่เกปราบคอมมิวนิสต์ ออกมาแสดงฆ่าเวลาเกือบชั่วโมงจึงถึงเวลาไต่สวน”

ประการที่สี่ ข้อความในหน้า 55-58 ความว่า “ส่วนนักการเมืองล้วนแต่มีความสุขสนุกสนานด้วยประการทั้งปวงเงินทองไหลมาเทมา เป็นแสนล้าน เพียงแต่กระดิกนิ้วเงินซื้อแก็กเดียวก็สามารถซื้อรถเก่งได้คันหนึ่งเป็นอย่างน้อย”

นายตำรวจนอกเครื่องแบบคนหนึ่ง ผุดลุกขึ้นยืนจากเก้าอี้หน้าเวที เดินปราดเข้ามาเกาะเวที ยกมือชี้หน้าเสี่ยวหงวน

“คุณพูดยั้งนี้หมายความว่าอะไร คุณดูถูกรัฐบาลหรือ”

นายตำรวจนอกเครื่องแบบอีกคนหนึ่ง ซึ่งใหญ่กว่านายตำรวจคนแรก รีบลุกเดินไปคว้าแขนนายตำรวจคนแรกกลับมานั่งตามเดิม แล้วกระซิบดู

“เขาโง่กว่าที่กันรู้ใหม่ แล้วกันเสี่ยวชื่อตำรวจหมด นั่งฟังเฉยๆ ซี้ ถ้าคุณขึ้นอะอะ ผมจะขังคุณเข้าไปใหม่คุณทำยั้งนี้ คุณกิมหงวนแกก็ต้องชนะคุณอำนาจอย่างไม่มีปัญหา”

ประชาชนคนดู ส่งเสียงจ๊อกแจ๊กจ๊อแจแซดไปหมด กิมหงวนยืนทำตาปริบๆ จนกระทั่งท่านรัฐมนตรีคนหนึ่งร้องตะโกนขึ้น

“พูดต่อไปครับ ไม่ต้องกลัวอะไร คุณมีเสรีภาพในการพูดอย่างเต็มที่ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด และการเขียนตามรัฐธรรมนูญ”

เสี่ยวหงวนหน้าจ๋อยถอนหายใจเฮือกใหญ่ มองดู ๒ พธนะ ท่านด้วยแววตาละห้อย

“ผมมีเสรีภาพในการพูด แต่ตำรวจเขามีเสรีภาพในการจับนี่ครับ ว่า แล้วนี่เราจะมาโต้กันหาหอกอะไร พอเริ่มพูดปลิศก็เลยเล่นงานเสี่ยวแล้ว แต่กิตติเหมือนกันท่านผู้ฟังจะได้ชิมทราบว่า พ่อค้ำนะ แพ้เปรียบนักการเมืองดังจะเห็นได้ง่ายๆ เช่นนี้”

สะท้อนให้เห็นถึงประเทศไทยในยุคครุฑตำรวจ ประชาชนมีเสรีภาพตามลายลักษณ์อักษรที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงทุกคนไม่สามารถพูดเขียนหรือแสดงออกได้อย่างเสรีเนื่องจากจะมีตำรวจนอกเครื่องแบบหรือตำรวจลับคอยสังเกตุการณ์ ผู้ที่เป็นปฏิปักษ์หรือไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลจะถูกจับตาดูหรือถูกเพ่งเล็งเป็นพิเศษ

ประการที่ห้า ข้อความในหน้า 57-58 ความว่า นายตำรวจนอกเครื่องแบบ ซึ่งมียศเป็นพันตำรวจโท ยกคอกขาขึ้นตีคอต่อนายตำรวจ ซึ่งมียศเป็นร้อยตำรวจตรีนอกเครื่องแบบดังปลัก

“เห็นใหม่ เห็นใหม่ คุณทีเดียวก่าจุ่นจ้าน เปิดโอกาสให้คุณกิมหงวนแกเล่นงานคุณอำนาจ คอยดูนะถ้าคุณอำนาจแพ้ ผมจะเล่นงานคุณ คุณอำนาจจะย้ายมาเป็นนายเราในไม่ช้านี้แล้วรู้ใหม่”

นายตำรวจหนุ่มนอกเครื่องแบบ มองดูนายตำรวจแกอย่างเกรงกลัว

“ก็ผู้บังคับการ ท่านสั่งให้ผมมาคอยสังเกตุการณ์นี่ครับ”

แสดงถึงสถานภาพของนักการเมืองสูงกว่าข้าราชการ ข้าราชการต้องเอาใจนักการเมือง เพราะนักการเมืองเป็นผู้มีอำนาจให้คุณให้โทษแก่ข้าราชการได้

ประการที่หก ข้อความในหน้า 50-51 ความว่า บรรดานักการเมืองทั้งหลาย เป็นส่วนมากนั้นถึงแม้จะมีเกียรติ มีตำแหน่งหน้าที่ราชการใหญ่โต แต่เขาก็ถูกประชาชนสาปแช่งอยู่เสมอ มีประชาชนเป็นส่วนน้อยที่นิยมชมชอบนักการเมือง ขอให้ท่านลองนึกถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเถิด ทำไมประชาชนไทยจึงนอนหลับทับสิทธิ์ ไม่ยอมไปลงคะแนนเลือกผู้แทนของตน ไม่ใช้เหตุอื่น เขาเอือมระอา

นักการเมืองของเรานั่นเอง และข้อความในหน้า 58-59 ความว่า นักการเมือง คือ อภิลิทธิชน ที่ได้รับความสะดวกสบายกว่าพ่อค้าด้วยประการทั้งปวง ที่ท่านผู้เสนอว่า นักการเมืองถูกเขาสาปแช่งนั้น ก็เห็นจะเป็นบางคน นักการเมืองที่ดี ใครๆ ก็ต้องนับถือ การที่ประชาชนยอมนอนหลับทับสิทธิ์ ไม่ไปเลือกผู้แทนราษฎรของตนนั้นไม่ได้หมายความว่า ประชาชนยอมนอนหลับทับสิทธิ์เพราะเกลียดนักการเมือง ประชาชนซื้อครั้นในเรื่องความเหลวแหลกของทะเบียนสำมะโนครัวต่างหาก เป็นต้นว่า คราวที่แล้วมาข้าพเจ้าไปเลือกผู้แทน พอไปถึงหน่วยเลือกตั้ง ก็เข้าไปแสดงตัวกับเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่เขาบอกว่าทะเบียนสำมะโนครัวบ้านข้าพเจ้ามีแต่ นาง กิมหงวน ไทยแท้ นายกิมหงวนไม่มี ข้าพเจ้าเลยหมดสิทธิ์ เพราะทางทะเบียนท้องถิ่นเขาแปลงเพศให้ นอกจากนี้เตียงของข้าพเจ้าซึ่งตายไปนานแล้วยังมีชื่อปรากฏอยู่ หมายความว่ายังมีสิทธิ์เลือกตั้ง ประการสำคัญหน่วยเลือกตั้งแทบทุกแห่ง ไม่มีทางป้องกันพลร่มหรือไฟฟ้า ซึ่งยกพวกมาลงคะแนนกันเป็นร้อยๆ เมื่อการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความยุติธรรม ประชาชนที่เลื่อมใสในการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ก็เอือมระอา ยอมนอนหลับทับสิทธิ์ดีกว่า

ทั้งหมดข้างต้นสะท้อนให้เห็นการเลือกตั้งสกปรกความไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมในกระบวนการเลือกตั้ง และความเบียดเบียนของประชาชนต่อการเมืองการปกครองของประเทศ และยังสะท้อนให้เห็นถึงความบกพร่องของงานทะเบียนราษฎร ซึ่งอาจเป็นความบกพร่องที่แท้จริง หรืออาจเป็นความบกพร่องที่เจตนาจะให้ เกิดเพราะเป็นวิธีการโกงการเลือกตั้งอีกวิธีหนึ่ง เช่น อาจมีพลร่มมาลงคะแนนในนามของนางกิมหงวน ไทยแท้ และเจ้าลัวกิมเบ็กก็ได้

ประการที่เจ็ด การพิจารณานักการเมืองไม่ได้ดูที่ผลงานแต่พิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งแสดงถึงการขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและความเสื่อมโทรมของสังคมที่ยึดถือวัตถุนิยมและเงินตราเป็นหลักในการชี้วัดคนดังข้อความในหน้า 49 ความว่า “เสียงตบมือดังขึ้นกราวใหญ่ นายอำนาจ นักการเมืองตัวงาย เดินมาหยุดยืนหน้าไมโครโฟนอย่างสง่าผ่าเผย ท่านผู้นี้กำลังมีอิทธิพล มีอำนาจราชศักดิ์ และมีทุกสิ่งทุกอย่างที่นักการเมืองชั้นดีเขามีกัน คือ มีดีที่อยู่หุรหุรา มีรถเก๋ง มีเงินฝากธนาคารหลายล้าน และมีเมียเด็กๆ หลายคน”

ประการที่แปด ข้อความในหน้า 49 เราเป็นประชาธิปไตย อำนาจย่อมมาจากประชาชน มีนัยความหมายของการประชดประชัน เพราะประเทศไทยในขณะนั้นมีการเมืองการปกครองในระบบเบ็ดเตล็ดการเป็นประชาธิปไตย แต่เพียงลมปากหรือเปลือกนอก อำนาจมาจากปลายกระบอกรบและตีนตะขาบไม่ใช่จากประชาชน

ประการที่เก้า ข้อความในหน้า 83 ความว่า “ถ้าแก่เขาจะเอาข่าวสารออกนอกประเทศ ผมจะช่วยเขา” สะท้อนให้เห็นถึงการพึ่งพาช่วยเหลือกันระหว่างพ่อค้าและนักการเมือง ในกรณีลักลอบส่งออกข่าวสารซึ่งเป็นสินค้าควบคุมอยู่ในขณะนั้น

66. **สามเกลอซึกอ** คุณหญิงวาดได้รับเป็นผู้อุปการะหญิงสาวกำพร้าที่น่าสงสารคนหนึ่ง ซึ่งเป็นหญิงสาวรูปงาม สีสหายต่างพอกพอกใจหล่อนและรุมจีบหล่อน

67. **นักเลงใหญ่** สีสหายได้ช่วยเหลือชายคนหนึ่งจากการถูกบงการร้ายโดยนักเลงใหญ่และไม่ยอมส่งตัวชายคนนั้นออกจากบ้านพัชรภรณ์ ทำให้นักเลงใหญ่โกรธแค้นสีสหายเป็นอย่างมากและได้จับตัวคุณหญิงวาดไปกักขังเพื่อแลกเปลี่ยนตัวกับชายคนที่สีสหายให้ความช่วยเหลือไว้

68. **สามเสือล้างทุ่ง** คณะพรรคสีสหายได้ร่วมหุ้นกันทำบริษัทภาพยนตร์อีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จอีกเช่นเคย

69. **ตรวจราชการ** ดิเรกต้องการนำยาสมุนไพรพื้นบ้านมาทำการค้นคว้าทดลอง จึงชวนเพื่อนเกลอของเขากับเจ้าคุณปัจจนึกฯ และเจ้าแก้ว เดินทางไปที่จังหวัดกันตลัดและห่างไกลความเจริญแห่งหนึ่ง ซึ่งที่นี้คณะพรรคสีสหายถูกเข้าใจผิดว่าเป็นเจ้าใหญ่นายโตมาตรวจราชการ คณะพรรคสีสหายจึงสวมรอยเป็นคณะผู้ตรวจราชการ โดยรวมแล้วเนื้อหาของสามเกลอในตอนนี้เป็นสะท้อนภาพการเมืองและสังคมไทยดังต่อไปนี้ คือ การคอร์รัปชันซึ่งแพร่ระบาดไปทั่วทั้งในระบบราชการและระบบการเมือง แม้แต่ผู้ที่ตรวจสอบควบคุมการทำงานของข้าราชการก็ยังคอร์รัปชัน ความประพฤติแบบผักชีโรยหน้าของข้าราชการ การประจบสอพลอเพื่อหวังความดีความชอบพิเศษของผู้ nhỏต่อผู้ใหญ่ อภิสิทธิ์ของผู้มีอำนาจวาสนาและผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายซึ่งใช้อำนาจราชศักดิ์ที่มีอยู่แสดงความยิ่งใหญ่อดอำนาจอิทธิพลเหนือประชาชนทั่วไป การประชดประชันการทำงานของตำรวจในยุคค็อกวินผยอง เรื่องการซ่อมหรือยืมทิ้งผู้ต้องหาและการให้การอุปถัมภ์แก่มิจฉาชีพจนผู้กว้างขวาง ผู้ยิ่งใหญ่ และผู้มีอิทธิพลเต็มบ้านเต็มเมือง การปฏิวัติรัฐประหารที่เกิดขึ้นบ่อยๆ จนสามารถนำข้อหาทบทวนมายัดเยียดให้ใครก็ได้เป็นเรื่องปก ดิและการใช้อำนาจกบฏจนเป็นปกตินี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเมืองการปกครองของประเทศซึ่งเป็นเผด็จการในคราบประชาธิปไตยได้อีกด้วย โดยข้อหาทบทวนเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการกำจัดปฏิปักษ์คู่แข่งทางการเมือง ความหวาดระแวงไม่ไว้วางใจกันระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมืองทั้งหลายและการคานอำนาจชิงไหวชิงพริบระหว่างกัน การที่ข้าราชการวางตัวเป็นเจ้านายอยู่
 เ
 ห
 นี้
 อ
 ประชาชนไม่ได้วางตัวเป็นข้าราชการกับประชาชน ซึ่งต่างก็เป็นพลเมืองของรัฐเท่าเทียมกันสะท้อนถึงความไม่เสมอภาคกันในสังคมอันผิดไปจากหลักประชาธิปไตยที่รัฐบาลได้ประกาศว่าเป็นอุดมการณ์หลักในการปกครองประเทศ และยังปรากฏการการล้อเลียนเรื่องแสงสว่างของจอมพล ป.พิบูลสงครามและหลวงวิจิตรวาทการอีกด้วย

70. **เกิดลำเพ็ง** กิมหงวนได้แต่งอัตตชีวประวัติของตนเองออกมาเป็นหนังสือชื่อ “เกิดลำเพ็ง” สามเกลอในตอนนี้อรรถภาพการเมืองไทยยุคค็อกวินผยอง ดังคำพูดล้อเลียนของดิเรกในหน้า 6 ความว่า “ออไร้น์ ออไร้น์ ควรจะเป็นอย่างนั้น สุภาชิตอินเดียวบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า ทะระวะกินหนา อาตุอม ปะราวดี กะโหสินดู แผลเป็นไทยว่า ไม่มีอะไรภายใต้ดวงอาทิตย์ที่ตำรวจไทยทำไม่ได้” แล้วดิเรกก็ขมวดคีย์น “โน โนๆ แผลผิดไป แปลว่า หลายนๆ คนทำงานได้สำเร็จผลเร็วกว่าคนๆ เดียว” ส่วนข้อความในหน้า 20 ซึ่งเป็น

ข้อเขียนของกิมหงวน แสดงถึงการคอร์รัปชันและการช่วยเหลือกันระหว่างพ่อค้าและข้าราชการ ความว่า “เตี้ยข้าพเจ้าเป็นพ่อค้าสำคัญที่มีอิทธิพลในวงการค้า และเป็นชาเฮียอั้งยี่คณะมังกรเขียว ส่วนคุณตาเป็นอธิบดีกรมกรมนหนึ่ง มีหน้าที่ชื่อของต่างๆ ให้ทางราชการใช้ปีหนึ่งหลายล้านบาท เตี้ยพยายามส่งของกำนัลไปให้คุณตาเสมอๆ บางทีก็วานให้ลุงของข้าพเจ้า (เจ้าสัวกิมไซ) ไปหาคุณตาข้าพเจ้าเอาเงินไปให้ครั้งละไม่ต่ำกว่า 10 ชั่ง คุณตาข้าพเจ้าแลเห็นเงินก็ตาโต เพราะตามปกติท่านบูชาเงินเป็นพระเจ้า ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการตบทรัพย์พ่อค้าประชาชนจนร่ำรวยมีบ้านและที่ดินมากมาย เมื่อคุณตาได้รับบรรณาการจากเตี้ยบ่อยๆ คุณตาก็ค่อยๆ หายชิงชังเตี้ย สืบเรื่องที่เตี้ยลักพาแม่ข้าพเจ้าหนีมาจากบ้าน อนุญาตให้เตี้ยไปหาได้ ตั้งแต่นั้นมาเตี้ยข้าพเจ้าก็ได้รับเหมาส่งของใช้ให้ทางราชการในกรมที่คุณตาเป็นเจ้าของ เจ้ากรม พ่อตากับลูกเขยได้ร่วมกันทำการคอร์รัปชันโดยไม่มีใครขัดขวาง ข้าพเจ้าว่าการคอร์รัปชันนี้เป็นมานานแล้ว”

71. จอมเบง สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนิก และเจ้าแห้วออกจากบ้านมาเที่ยวพักผ่อนในวันอาทิตย์ นิกรจึงแสดงความสามารถในการแข่งขึ้นรถฟรี เทียวฟรี เนื้อหาของสามเกลอในตอนนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงภาพผู้ยิ่งใหญ่ ผู้มีอิทธิพลเต็มบ้านเต็มเมือง โดยเฉพาะคนในเครื่องแบบทั้งทหารและตำรวจจะมีอภิสิทธิ์มากมาย

72. เมืองฮาเร็ม (แขกเมือง) สีสหายกับเจ้าคุณปัจจนิกและเจ้าแห้ว เดินทางไปร่วมงานฉลองวันเกิดของท่านมหाराชาจันทรกุมารที่อินเดีย ภาพการเมืองของตอนนี้จะเห็นได้จากคำพูดของดิเรกในหน้า 10 แสดงให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพของรัฐบาลในการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน ความว่า

“ตรงกันข้ามครับ กัลกัตตาใหญ่โตกว่ากรุงเทพฯ ตั้งหลายเท่า ความเจริญทางด้านวัตถุก็ดีกว่ากรุงเทพฯ เป็นนครที่ใหญ่มาก รองจากนิวเดลี ซึ่งเป็นเมืองหลวงของอินเดียในปัจจุบันนี้ กัลกัตตามีถนนหนทางสวยงาม น้ำประปาไหลโกรกตลอดวัน ไฟฟ้าสว่างจ้าไม่มีกะปริดกะปรอยอย่างบ้านเรา บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยมีพลเมืองหนาแน่นยิ่งกว่ากรุงเทพฯ แต่ว่าผมไปกัลกัตตาหลายปีมาแล้วนะครับเตี้ยวันนี้นะเจริญมากขึ้น” และในเนื้อความหน้า 24-25 ความว่า

“ที่เมืองนี้น้ำประปาไฟฟ้าบริบูรณ์ดีหรือท่าน” นิกรพูดภาษาอังกฤษตะกุกตะกักเต็มทง

นายตำรวจหนุ่มพยักหน้า

“กัลกัตตามีน้ำประปาใช้ทุกบ้าน ไหลแรงมากทีเดียว เปิดทิ้งไว้เพียง 2 นาทีเท่านั้นน้ำท่วมเลย”

นิกรจู้ปาก

“ถ้ายังงั้นแพ้เมืองข้าพเจ้า เปิดทิ้งไว้ตั้งแต่หัวค่ำยันสว่างได้น้ำครึ่งปีบพอดี แล้วไฟฟ้าล่ะท่าน”

“โอ คึนนี้ท่านจะเห็นเอง พอดตกค่ำไฟสว่างจ้าทั้งเมืองเหมือนกลางวัน มดตัวเล็กๆ กัดกันในระยะห่างจากเราตั้ง 100 เมตร ยังมองเห็นถนัด ไฟฟ้ากัลกัตตาไม่มีเสียไม่มีดับ ค่ากระแสไฟก็ถูกมาก คิดเป็นเงินไทยยูนิทละ 2 สตางค์เท่านั้น ใช้ 10 ยูนิทแถม 2 ยูนิท ถ้าใช้ 50 ยูนิทขึ้นไปแถมหลอดไฟหนึ่งดวง และถ้าใช้ถึง 100 ยูนิท แถมสลากกินแบ่งหนึ่งฉบับ”

และข้อความในหน้า 12 แสดงให้เห็นถึงการคอร์รัปชันที่ระบาดไปทั่วบ้านทั่วเมืองของประเทศไทย ความว่า “เอ ถ้ายังงั้นคนใหญ่คนโตของอินเดียเขาคงไม่คอร์รัปชันเหมือนท่านผู้ยิ่งใหญ่ในเมืองเราหรอกนะ เขาจึงเจริญก้าวหน้าเร็ว ของเราไม่ว่าจะทำอะไรมันโง่งกันซะเรื่อย”

ดิเรกหัวเราะ

“ช่วยไม่ได้ ประเทศชาติไม่ใช่ของกันคนเดียว”

73. **เผชิญเสื่อผาด** สีสหายกับเจ้าคุณบัจฉนีกฯ และเจ้าแห้วเดินทางไปเพชรบุรี เนื่องจากกิมหงวนต้องไปตรวจตราการค้าของเขา แต่ขากลับคณะพรรคกลับถูกเสื่อร้ายจับตัวเรียกค่าไถ่ โดยพวกโจรปล่อยให้นิกรและเจ้าแห้วเป็นผู้ไปเบิกเงินมาไถ่ตัวพรรคพวกที่เหลือ

74. **นาคแก่** ลุงเซยเดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อบวชและได้ชักชวนเจ้าคุณบัจฉนีกฯ ร่วมบวชด้วย คณะพรรคสี่สหายจึงจัดเตรียมงานบวชให้แก่ท่านผู้ใหญ่ทั้งสอง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงกรณีกบฏแมนฮัตตันในวันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2494 คือ ข้อความในหน้า 2 ความว่า คนขับสามล้อหัวเราะหึๆ

“คุณลุงรู้ไหมครับว่า กรุงเทพฯ กำลังอยู่ในระหว่างการใช้กฏอัยการศึกตำรวจกับทหารเขารักษาการณ์ตลอดคืน นี่ก็ยังไม่สว่างดี คุณลุงเดินท่อมๆ ไปคนเดียว เขาเห็นเขาก็ต้องเข้าใจว่าคุณลุงเป็นแนวที่ห้าตะครุบตัวเอาไปโรงพักห้ามเยี่ยมห้ามประกัน คุณลุงก็แยเท่านั้น”

ลุงเซยทำตาปริบๆ แกนึกได้ว่า เมื่อวันที่ 29 คือวันศุกร์ที่แล้วมันมีการจลาจลเกิดขึ้นที่กรุงเทพฯ ที่นครสวรรค์ลือกันให้แซ่ดว่าทางบางกอกรบกันจนกระทั่งเลือดไหลท่วมถนน ทางรัฐบาลได้ประกาศกฏอัยการศึกและทำการปราบปรามกบฏได้ราบคาบอย่างรวดเร็ว และหน้า 3 ความว่า “ฮะ ฮะ เห็นหน้าลูกหลานพี่น้องพร้อมกันยังงั้นมันชื่นใจเหลือเกิน เมื่อคราวเกิดการจลาจลรบกันพวกเรามีใครได้รับอันตรายบ้างหรือเปล่า อยู่นครสวรรค์ฟังแต่วิทยุเป็นห่วงพวกเราจนนอนไม่หลับ”

พลว่า “พวกเราปลอดภัยครับคุณลุงแต่มีกระสุนตกในบ้านเราหลายนัดเหมือนกัน เล่นเอาต้องวิ่ง”

75. **ไซโรแล้ดำ** คณะพรรคสี่สหายได้เหตุการณ์ฆาตกรรมกันอย่างอุกอาจกลางเมือง นิกรจำหมายเลขทะเบียนรถของคนร้ายได้ คณะพรรคจึงทำตัวเป็นนักสืบหาคนร้ายกัน ภาพการเมืองในตอนนั้นก็คือการปราบปรามและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ เนื่องจากสมาคมลับที่คณะพรรคสี่สหายร่วมมือกับตำรวจในการปราบปรามนั้นคือ พลพรรคของลัทธิคอมมิวนิสต์ และน่าจะเป็นคอมมิวนิสต์สายจีนแดงด้วย เนื่องจากสมาชิกของสมาคมส่วนใหญ่เป็นคนจีน

76. **วันจลาจล** คุณหญิงวาดและสิ่งง่าก่อกองจลาจลยึดอำนาจภายในบ้านพัชราภรณ์ ภาพการเมืองในตอนนี้เป็นกรณีสืบเนื่องทางการเมืองไทยที่เกิดการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้ง ฝ่ายใดชนะก็จะจับกุมผู้แพ้ตั้งกรรมการศาลพิเศษหรือศาลทหารสอบสวนตัดสินลงโทษกันและต้องมีการจับกุมผู้ที่รัฐบาลไม่พอใจในคราวเดียวกันด้วย การจลาจลในบ้านพัชราภรณ์ครั้งนี้เป็นการลือเลียดกบฏแมนฮัตตันคือ คณะผู้ก่อการได้จับกุมตัวเจ้าคุณประสิทธิ์ฯ ต่อหน้าแขกเหรื่อของบ้านไปไว้ที่เกาะลอยกลางน้ำและใช้ที่นั่นเป็น

กองบัญชาการ เหมือนกับที่คณะกู้ชาติจับกุมตัวจอมพล ป. ต่อหน้าต่อตาแขกบ้านแขกเมือง ไปไว้บนเรือหลวงศรีอยุธยา ซึ่งลอยลำอยู่กลางแม่น้ำและใช้เรือหลวงศรีอยุธยาเป็นกองบัญชาการ คณะผู้ก่อการได้เข้ายึดโรงสูบน้ำและถังน้ำประปา รวมทั้งโรงจำหน่ายไฟฟ้าภายในบ้าน ส่วนคณะกู้ชาติได้เข้ายึดการไฟฟ้าและโทรศัพท์วัดเลียบ เจ้าคุณประสิทธิ์ต้องลอยคออยู่ในสระน้ำ วายน้ำมาเข้าฝั่งเหมือนกับจอมพล ป. ต้องลอยคออยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาวายน้ำมาขึ้นฝั่ง ฯลฯ นอกเหนือจากการลือเลื่องเรื่องกบฏแมนฮัตตันแล้ว ก็มีภาพของการต่อต้านคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล มีทั้งการกวาดล้างจับกุมและการสร้างภาพร้ายให้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ ดังข้อความในหน้า 53 ความว่า “ไม่ได้ ๆ ๆ” นันทาซัดขึ้น “จงแดงหมายถึงคอมมิวนิสต์ ดีไม่ดีตำรวจเขาจะเล่นงานเราเข้า” และข้อความในหน้า 70 ความว่า “อื้อฮือ รับประทานลงโทษแบบคอมมิวนิสต์เชียวนะครับ ตายแล้วยังขุดเอาศพขึ้นมาอีก” นอกจากสองกรณีที่กำลังกล่าวมาแล้วยังมีข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์กบฏแมนฮัตตันดังข้อความในหน้า 83 ความว่า โรคเส้นประสาทได้กำเริบขึ้นตอนกลางคืนวันที่ 29 มิถุนายน เสียงปืนที่ยิงกันหูดับดับใหม่ ทำให้คุณอาหญิงของแกอกสันขวัญแขวน กระป๋ากกระป๋อ

77. **เสือแค้น** กิมหงวนถูกทำร้ายโดยนักเลงคนหนึ่ง ทำให้บริวารของกิมหงวนเจ็บแค้นแทนเขา และต่างแค้นให้กิมหงวนจนนักเลงคนนั้นต้องหลบหนีออกจากพระนคร ก่อนไปเขาได้ส่งจดหมายให้กิมหงวนตามไปต่อสู้อับเขาตัวต่อตัว กิมหงวนจึงชวนเพื่อนเกลอของเขากับเจ้าคุณบัจฉริกและเจ้าแห้วออกติดตามนักเลงคนนั้นตามคำท้า

78. **หุนผี** เจ้าคุณบัจฉริกฯ ถูกข่มขู่และลอบทำร้าย ดิเรกจึงวางกับดักจับตัวคนร้ายและใช้หุนยนต์ของเขาเข้าช่วยด้วย ภาพการเมืองในตอนนี้เป็นที่อับอายของรัฐบาลจึงได้รับการสนับสนุนจนกระทั่งมีกำลังและแสนยานุภาพไม่ต่างจากกองทัพและมีการลือเลื่องระบบอควินของอชิบตีเผ่า ดังข้อความในหน้า 10 ความว่า “ข้างล่างมีตำรวจคอยคุ้มครองพ่อตั้งหลายสิบคน อควินก็มี **อัคเพลส** และตำรวจหญิงก็มี รถเกราะเรียงรายรอบบ้าน” คำว่าอัคเพลสเป็นการนำศัพท์ในวงการม้าแข่งมาลือเลื่องระบบอควินของอชิบตีเผ่า กล่าวคือ ในการแข่งม้า ม้าที่ชนะเลิศเข้าเส้นชัยเป็นที่หนึ่งจะถูกเรียกว่าเข้าวิน ส่วนที่เข้าเส้นชัยเป็นที่สองจะถูกเรียกว่าเข้าเพลส ดังนั้น นายตำรวจคนใดยังไม่ได้อควินก็จะถูกลือเลื่องว่าเป็นอัคเพลสไปก่อน

79. **รับเสด็จ 2** พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัติพระนคร ภายหลังการเสด็จไปรักษาพระเนตรยังต่างประเทศ คณะพรรคสี่สหายของเราก็ไปรอรับเสด็จด้วยเช่นกัน ภาพและนัยทางการเมืองของสามเกลอในตอนนี้เป็นที่ต่างไปจากตอนรับเสด็จ 1 ก็คือ ภาพและนัยความหมายของความจงรักภักดี ซึ่งข้อความที่แสดงความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ของประชาชนชาวไทย มีดังต่อไปนี้ “ลุงเซยเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ เพื่อรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระประมุขแห่งชาติไทยที่เสด็จกลับจากสวิสเซอร์แลนด์มาร่วมทุกข์สุขกับประชาราษฎร์ของพระองค์ท่านดังที่พระองค์ได้เคยมีพระราชดำรัสว่า ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทิ้งประชาชนได้อย่างไร **ความทุกข์เข็ญความเดือดร้อนนานาประการจะต้องสิ้นสุดลง เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันเปี่ยมพระคุณพร้อมโพธิ์ทองเสด็จกลับมาบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เองในคราวนี้**

ความจงรักภักดีของประชาชนพลเมืองทั้งประเทศทำให้เขาละทิ้งการงานเดินทางเข้ามากรุงเทพฯ เพื่อรับเสด็จจอมกษัตริย์ของเขา ขบวนรถไฟทุกสายเร็วเมล์และรถยนต์โดยสารเดินทางไกล มีประชาชนซึ่งเป็นไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินของพระองค์ท่านแน่นขนัด เขามาพักแรมกันตามโรงแรม หรือตามบ้านญาติพี่น้อง บ้างก็ไม่มีที่พักยอมลำบากกรากกรำ อันแสดงถึงจิตใจที่เปี่ยมล้นด้วยความจงรักภักดีของเขา.....

เอ้อระเหยลอยมา
ตัวฉันลอยมาจากบ้านไกล
ด้วยความรักดีต่อจอมกษัตริย์
เสด็จนิวัตกลับเมืองไทย
พวงเจ้าเอ๋ยมาลัย
ถึงคราวชาติไทยจะร่มเย็นเอย

ตาแก่ได้แลเห็น 2 ฟากถนนประดับประดาด้วยธงไตรรงค์ขนาดใหญ่ เตรียมรับประบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะเสด็จมาถึงในวันพรุ่งนี้แล้ว ลุงเซยก็นึกปลาบปลื้มใจที่รัฐบาลกับประชาชนพลเมืองมีความจงรักภักดีพระมหากษัตริย์อย่างล้นเหลือ มันเป็นวันสำคัญแห่งประวัติศาสตร์ของชาติไทยอีกวันหนึ่งที่ประบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประมุขแห่งชาติไทยได้เสด็จนิวัตพระนคร และจะทรงประทับร่วมทุกข์สุขกับประชาราษฎร์ของพระองค์ท่านตลอดไป บรรดาพสกนิกรชาวไทยทั้งหลาย เมื่อได้สดับข่าวเสด็จกลับต่างพากันตื่นตื่นยินดีเตรียมตัวต้อนรับพระมหากษัตริย์อันเป็นที่สักการบูชาของเขา ดังจะเห็นได้จากชาวชนบททั้งหลายที่พากันหิ้วโหลเดินทางเข้ากรุงเทพฯ นับจำนวนแสน และวันนั้นเอง พออรุณเบิกฟ้า กรุงเทพมหานครก็มีการเคลื่อนไหวกันอย่างคึกคัก ตามถนนหนทางมีประชาชนหญิงชายเนืองแน่น ผิดปกติ โดยเฉพาะถนนราชดำเนินได้ประดับธงไตรรงค์ผืนใหญ่สะบัดพลิ้วคู่กับธงมหाराช บางแห่งตอนสี่แยกสำคัญเช่นสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ได้มีซุ้มสวยสดงดงามขององค์การบริษัทแห่งหนึ่ง บรรยากาศตอนเช้าวันนั้นเต็มไปด้วยความสดชื่น ประชาชนพระนครและชนบุรีต่างได้สดับข่าวการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากทางวิทยุกระจายเสียงตลอดเวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระบรมราชินี พร้อมด้วยเจ้าฟ้าหญิงพระราชธิดาและข้าราชการบริพารได้เสด็จจากเรือพระที่นั่งมิโอเนียบลงสู่เรือยนต์กองทัพเรือ และเสด็จประทับเรือพระที่นั่ง “แม่กลอง” มุ่งตรงเข้าสู่กรุงเทพฯ ในตอนสายวิทยุกระจายเสียงได้แจ้งการเสด็จของพระองค์ท่านให้ประชาชนทราบทุกระยะไป พอตกเที่ยง บริเวณท่าราชวรดิษฐ์ก็ล้นหลามด้วยประชาชนนับหมื่นซึ่งพากันมาคอยต้อนรับและชมพระบารมีของพระมหากษัตริย์ของเขา ทุกคนต้องอดทนต่อความร้อนแรงของแสงอาทิตย์ และต้องเบียดเสียดเหยียดยัดรอคอยขบวนเรือพระที่นั่งปล่อยให้เวลาล่วงผ่านไปด้วยความกระลับกระส่าย.....

“ใครๆ ก็อยากมารับสูละสิในหลวง วังเก้ทั้งมีบุงวากชูหนามาก คงจีนไทยนับบุญทั้งนั้น จริงไม่จริง”

“จะ ไพรฟ้าฆ่าแผ่นดินก็ต้องเคารพบูชาท่าน เจ้าลัวเป็นเงินเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร อุตสาห์มารับเสด็จนับว่าเจ้าลัวทำถูกแล้ว”.....

เรือหลวงแม่กลองแห่งราชธานีอันเป็นเรือพระที่นั่งกำลังแล่นเอื่อยๆ เข้าจอดเทียบท่า ท่ามกลางเสียงอาถรรพณ์ระฆังระฆังไชโยโห่ร้องถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังอยู่ตลอดเวลา และแล้วแตรวงก็บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แฉวทหารกองเกียรติยศกระทำวันทยาวิธ

บัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีได้เสด็จขึ้นจากเรือพระที่นั่งแล้ว แวดล้อมด้วยข้าราชการบริพาร ราชองครักษ์และตำรวจหลวง งามสง่าไม่ผิดอะไรกับดาวล้อมเดือน ท่ามกลางเสียงแตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ประชาชนต่างไชโยโห่ร้องถวายพระพรแซ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องยศฉลองพระองค์จอมพลเรือ

ลุงเซยกะพุ่มมือขึ้นประนมระหว่างอก

“เจ้าคุณเอ๋ย เป็นบุญตาของลูกแท้ๆ ที่ได้เห็นพระองค์ท่าน ตอนนี้ไปบ้านเมืองคงจะร่มเย็นเป็นสุขสืบไปแล้ว ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญเป็นมิ่งขวัญของชาติและประชาชนคนไทยตลอดกาลนานเถิด”

เจ้าลัวก้มไชยพึมพำเบาๆ

“ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ”

ประชาชนไม่มีใครสนใจกับสิ่งแวดลอม สายตาทั้งหมดจ้องมองไปที่พระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินี ทุกคนต่างชื่นชมโสมนัสที่ได้ชมพระบารมีอย่างใกล้ชิด การเสด็จนิวัติคราวนี้เปรียบเสมือนฝนทิพย์หลังลมมาทั่วผืนแผ่นดินไทย ประชาชนต่างจะร่มเย็นเป็นสุขในพระบารมีและพระมหากรุณาธิคุณ บ้านเมืองจะสิ้นสุดความยุ่งยากในคราวนี้ พล นิกร กิมหงวน ดร. ดิเรก และเจ้าแห้วกับลุงเซยกพากันเดินมาทางท่าพระจันทร์ผ่านหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมืองลัดตัดตรงมาสนามหลวง ประชาชนล้นหลามมีดฟ้ามีฝน ทุกคนเปี่ยมล้นด้วยความจงรักภักดีในพระมหากรุณาธิคุณของเขายอมสละเวลาและการทำงานมาคอยเฝ้า.....

หลังจากนิกรชำระค่าก่วยเตี่ยวให้แจ็กเสร็จเรียบร้อยแล้วประชาชนริมสนามหลวงนับตั้งแต่พระบรมมหาราชวังเรื่อยมา ก็มีการเคลื่อนไหวกันอย่างผิดปกติ วิ่งสับสนอลห่านผ่านไปมา แสดงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระราชินีจะเสด็จแล้วทางด้านสะพานผ่านพิภพประชาชนเฮโลเข้าไปกลางถนนเนืองแน่น เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารห้ามไม่ให้ใครมีอันนาจสิ่งใดที่จะมาทำลายความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อพระมหากรุณาธิคุณอันประเสริฐของเขาได้ เสียงหวนจูงมือลุงเซยกพาเดินไปจากที่นั่น 3 สหายและเจ้าแห้วติดตามไปด้วย ในเวลาเดียวกันนี้เอง เสียงไชโยโห่ร้องก็ดังกังวานมาจากประตูวิเศษไชยศรีเรื่อยมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีเสด็จกลับพระราชวังสวนจิตรลดาแล้ว โดยขบวนรถยนต์พระที่นั่ง มีรถจักรยานยนต์และรถจักรยานของตำรวจทำหน้าที่พิทักษ์รักษาพระองค์อย่างแข็งแรงติดตามด้วยรถพระที่นั่งรองและข้าราชการบริพารในขบวนเสด็จ

“ทรงพระเจริญ ไชโย ไชโย ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญ”

กลุ่มประชาชนเบียดเสียดรวมกันเพื่อจะชมพระบารมีให้ใกล้ชิด ขบวนเสด็จต้องหยุดชะงักเพราะประชาชนนับหมื่นเข้ามาห้อมล้อม จนกระทั่งรถโขนฉากกระจายเสียงต้องประกาศของร้องเพื่อนร่วมชาติที่จงรักภักดีให้เปิดทางให้ คราวนี้ 4 สหายก็พลัดกัน ดร. ดิเรกกับพลฎกคนเบียดออกไปจนถึงกลางถนนราชดำเนิน เจ้าแห้วพลัดไปทางหนึ่งลุงเซย์ไม่ยอมปล่อยมือนิกรกับเสี่ยวหงวน แกจับแขนไว้คนละข้างเมื่อถูกเขาเบียดเซไปเซมา ในที่สุดขบวนเสด็จผ่านสายตาไป ผู้คนล้นหลามมองดูลานตาไปหมด ทั้งนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนคนไทยล้วนแต่จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ของตน นอกจากภาพความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อพระมหากษัตริย์แล้ว” ข้อความที่ผู้เขียนได้เน้นไว้นั้นแสดงถึงความเข้าใจผิดของประชาชนทั่วไปในเรื่องที่กษัตริย์จะทรงบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เอง ซึ่งในทางที่ถูกต้องแล้ว กษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของชาติ แต่เรื่องการบริหารประเทศแล้วเป็นของรัฐบาล พระมหากษัตริย์ทรงให้คำแนะนำปรึกษาเท่านั้น

81. **วันสงกรานต์** เนื่องในวันสงกรานต์คณะพรรคสี่สหายทั้งหมดร่วมกันทำบุญ และเล่นน้ำสงกรานต์กันในบ้านพัชรภรณ์

82. **นักวิทยาศาสตร์** ดร. ดิเรกได้พบกับนักวิทยาศาสตร์ชั้นเซียนคู่แข่งคนสำคัญของเขาแต่ดิเรกก็สามารถเอาชนะนักวิทยาศาสตร์ผู้นั้นได้อุบายของนิกรและความช่วยเหลือของกิมหงวน สร้างความโกรธเคืองให้กับนักวิทยาศาสตร์ผู้นั้นมาก เขาจึงส่งหุ่นยนต์ประดิษฐ์กรรมของเขามาที่บ้านพัชรภรณ์ เพื่อทำร้ายดิเรกสามเกลอในตอนนี้มีการพูดถึงลิเกปราบคอมฯ ว่ากำลังเป็นที่นิยม สะท้อนภาพของการปราบปรามและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย และการใช้ทรสพเป็นเครื่องมือในการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นการเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองผ่านการ Entertain อีกครั้งหนึ่ง ดังคำพูดของนิกรในหน้า 31 ความว่า นิกรเอื้อมมือเขียนชายชรา “แต่ถ้าหากว่าคุณลุงจะหัดลิเกไว้ปราบคอมมิวนิสต์บ้างละก็ สัมครกับผมได้นะครับ”

ส่วนข้อความในหน้า 36-37 สะท้อนให้เห็นถึงการขัดแย้งปิดขังปิดขังดิซึ่งเด่นกันของนักการเมืองและผู้มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้น ความแตกแยกขัดแย้งกันในการเมือง ทุกคนต่างกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตน โดยคิดว่าชาติไม่ได้เป็นของตนคนเดียว ความว่า “ดิเรกสิ้นศรัทธา

“ไม่ได้ๆ ง่ายๆ กันจะต้องลบเหลี่ยมตอกเตอร์ตุ้ยจนกว่าเขาจะยอมอ่อนน้อม ยุคติดูชิ คนไทยเรานะ น้อยคนนักที่จะชื่นชมในความดีของผู้อื่น ที่มีอาชีพเช่นเดียวกัน แม้กระทั่งในสภาพอันมีเกียรติ นักการเมืองของเรายังคอยขัดแย้งปิดขังกัน สาดสีใส่กัน ใครไม่ได้โกงหรือยังไม่มีโอกาสโกงก็แหกปากตะโกนโพนทนาว่านายคนนั้นรับประทานจอบ นายคนนั้นรับประทานเสียม นายคนนั้นรับประทานข้าวสาร พอตัวได้โกงบ้างก็พยายามขัดแย้งปิดขากันอื่นๆ เพื่อตนจะกินคนเดียว กันก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากว่าตอกเตอร์ตุ้ยมีความรู้เหนือกันแล้วชื่อเสียงของกันมันก็ด้อยลงไป เพราะฉะนั้นกันจะต้องหาทางเขียนตอกเตอร์ตุ้ยให้ย่อยยับ”

“ถ้าคนไทยทุกคนมีความคิดเหมือนอย่างแก ชาติของเราก็ก่อมจมนั่น”

“ไม่ทราบ ชาติไม่ได้เป็นของกันคนเดียวนี้อ่าสมัยนี้ตัวใครก็ตัวใคร มือใครยาวสาวได้สาวเอา มือใครสั้นอดแตก”

นอกจากนี้คำพูดของกิมหงวนในหน้า 49 ความว่า “ซอรี ผมเป็นคนไทย ไชแอมมิส ท้อค ไม่เชื่อคุณลองไปถามพวกญี่ปุ่นดูก็ได้ วิสัยคนฉลาดย่อมเปลี่ยนคำพูดได้เสมอ”

สำนวนไชแอมมิส ท้อค แสดงถึงคำประนามของญี่ปุ่นที่มีต่อไทยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามไทยก็ประกาศว่าการประกาศสงครามของไทยต่อยุโรปและสหรัฐอเมริกาเป็นโมฆะทันที เป็นการพูดจากลับกลอกขณะไหนเข้าด้วยช่วยกระพือ

82. **เปิดขันลิงไซ** ท่านเจ้าคุณและคุณหญิงประสิทธิ์ได้สร้างสวนสัตว์ไว้บนที่ดินเปล่าหลังบ้านพัชราภรณ์ คณะพรรคสี่สหายจึงร่วมมือกันหาสัตว์ต่างๆ มาไว้ที่สวนสัตว์บ้านพัชราภรณ์ โดยเฉพาะสัตว์ที่นิกรหมาเลี้ยงแปลกประหลาดเป็นที่สุด เปิดขันได้เหมือนไก่และลิงออกไข่ได้ ภาพการเมืองในตอนนี้อาจปรากฏภาพของการต่อต้านคอมมิวนิสต์ การทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการและนักการเมืองดังข้อความในหน้า 4 ความว่า “ฟังยี่เกต่อต้านคอมมิวนิสต์ แต่ถ้าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ก็มักใช้เวลาว่างนั่งนับธนบัตร หรือตรวจบัญชียอดเงินฝากธนาคารทั้งในและนอกประเทศ” และข้อความในหน้า 21 ความว่า “อันที่จริง เราถือกันไปเองเหยี่ยเป็นสัตว์โลกชนิดหนึ่ง จำพวกตะกวดหรือจระเข้ ถ้าเราไม่ถือเราเลี้ยงไว้ก็ไม่เห็นจะเป็นอะไร ผมมองไม่เห็นเลยว่า สัตว์ชนิดนี้มันเลวทรามต่ำช้าตรงไหน ไม่เคยทำอะไรให้ใครเดือดร้อนไม่เคยคอร์รัปชันหรือกระทำทุจริตใดๆ เป็นสัตว์เลื้อยคลานก็ทำมาหากินไปตามประสาสัตว์ แฮ่ หัวอกเหยี่ยไม่มีใครเห็น หากคนเกลียดกลัวมัน โดยไม่มีเหตุผล ส่วนมนุษย์ที่เลวยิ่งกว่าเหยี่ย แต่มีเงิน ใครๆ ก็ยกย่องเคารพนับถือ ทั้งๆ ที่มันใช้ตำแหน่งและหน้าที่คอร์รัปชัน เบ่งและข่มขู่ประชาชน ใช้อำนาจเป็นธรรม กอบโกยเงินเข้ากระเป๋าทุกวักวักที่ถูกที่ควร มนุษย์จำพวกนี้เราน่าจะเกลียดกลัวให้ยิ่งกว่าเหยี่ยเป็นไหนๆ”

83. **มนุษย์วิเศษ** ดิเรกคิดค้นยาฉีดชนิดหนึ่งขึ้นมา มีสรรพคุณทำให้ผู้ถูกฉีดมีกำลังมหาศาลและอยู่ยงคงกะพัน รวมทั้งประติษฐ์เสื้อไอโฟน ซึ่งผู้สวมใส่เสื้อตัวนี้จะสามารถทำการเหาะเหินเดินอากาศได้ และเขาได้ขอให้กิมหงวนเป็นผู้ทดลองประติษฐ์กรรมของเขา ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือการต่อต้านและปราบปรามลัทธิคอมมิวนิสต์ มีการส่งเสริมให้แสดงลิเกโดยเนื้อร้องและบทเจรจาต่างๆ นั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อต้านและสร้างภาพร้ายให้กับคอมมิวนิสต์ โดยจะเห็นได้จากคำพูดของดิเรกในหน้า 12 ความว่า

“ดีทีเดียว ขอให้แกช่วยกันหน่อยเถอะวะ เพื่อเห็นแก่ประเทศชาติของเรา กันมันใจว่าเราอาจจะถูกคอมมิวนิสต์รุกรานได้ทุกเมื่อ ถ้าพึ่งอาศัยพวกยี่เกอย่างเดียวยุบราบมันไม่ไหว มันต้องใช้กำลังทหารอันเข้มแข็งทั้ง 3 ทัพ” และข้อความในหน้า 83-84 มีการกล่าวถึงเหตุการณ์ในการปราบกบฏแมนฮัตตัน ความว่า

“แล้วกัน เจ้าคุณประธานไม่น่าพูดอย่างนี้เลย กองทัพอากาศเล็กได้หรือครับ เพราะสำคัญที่สุดดูแต่คราวกบฏชี่ กองทัพอากาศของเราได้แสดงความสามารถอย่างน่าชม เรือรบลำเบ้อเริ่มยังจมได้ง่ายๆ น่านับถือเหลือเกิน จิกหัวยิงกราดปืนกลอย่างนี้เด็ดขาดเลยพวกกบฏล้มตายเป็นไปไม่ร่วง **เก่งมากทีเดียว ประชาชนชมเชยสุดดีทั่วประเทศ**”

“จริงครับ” ท่านเจ้าคุณตลุมบอนฯ เห็นด้วยทหารอากาศของเราที่ระเบิดแม่นยำมาก ตูมๆ ๆ ๆ คลังน้ำมันไฟไหม้ เรือจม”

และข้อความที่ผู้เขียนได้เน้นเป็นพิเศษไว้หน้านั้นเกี่ยวกับการประชดประชัน เนื่องจากเหตุการณ์กบฏแมนฮัตตันได้สร้างความตื่นตระหนกและหวาดกลัวให้ประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งยังสร้างความเดือดร้อนและการต้องสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินทั้งของราชการ อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและของประชาชนทั่วไปอีกเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเรือหลวงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเรือธงหลักของกองทัพเรือ อันเป็นแสนยานุภาพทางทะเลล้ำค่าของไทย

84. **อวสานเจ้าคุณวิจิตร** สามเกลอในตอนนี้อเจ้าคุณวิจิตรฯ บิดาของนิกรได้ล้มป่วยและถึงแก่ชีวิตในที่สุด

85. **หมัดเพชรฆาต** กิมหงวนและนิกรขึ้นชกมวยในนัดพิเศษเพื่อหาเงินบำรุงกองทัพ ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ดังข้อความในหน้า 53 ความว่า “ไซโย รั้วของประเทศกำลังไหว คอมมิวนิสต์ก็กลับบ้านเราเข้ามาแล้ว จงช่วยกันสร้างรั้วบ้านของท่าน ด้วยการไปดูมวยครั้งสำคัญยิ่ง และในหน้า 59-60 ความว่า “อาเสี่ยครับ ที่อาเสี่ยว่า ท่านจะไปปลิวมวยผมเหมือนกับ

ใ บ ป ลี ว

ยี่เกนะถูกแล้ว ผมไม่ปฏิเสธเพราะผมตั้งใจเขียนเป็นไปปลิวแบบยี่เก เพื่อให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศชาติเราในปัจจุบัน อาเสี่ยคงจะทราบดีแล้วว่าขณะนี้นาฏดนตรีหรือยี่เกของเรากำลังมีความสำคัญยิ่งเพียงใดภัยจากคอมมิวนิสต์จะพ้นไปได้ ด้วยยี่เกนี้แหละครับ ง่า ผมจะร้องให้ฟัง”

แล้วนิกรก็ร้องออกแขกเสียงลั่นห้อง

“เหล่เรเฮฮา เอ๊วว่ายังเลเลเล พวกเราชาวไทยไม่เอาคอมมิวนิสต์ ถ้าหากเข้ามาประชิดแผ่นดินอวดไทย พวกเราจะสู้ จะกอบกู้ชาติไว้ ให้ชาติพ้นภัย เอ๊วว่า คนไทยสี่ไม่แดง”

คราวนี้อาเสี่ยเพิ่งอันยิ้มออกมาได้ พยักหน้าซำๆ

“จริง จริงครับ ยี่เกมีความสำคัญมาก ถึงกับมีการแสดงยี่เกปราบคอมมิวนิสต์ ซึ่งรางวัลถ้วยทองในวิทยุกระจายเสียง”

86. **พระลอดตามแมว** กิมหงวนและนิกรถูกหญิงสาวสองนางทำเสน่ห์ โดยใช้แมวลงคุณไสยมาช่วยยวนสองเกลอให้ตามไปจนถึงบ้านสองสาวพี่น้อง และให้รักหลงสองพี่น้องจนลืมนึกเมียที่บ้าน

87. **เดชผีดิบ** คณะพรรคสี่สหายต้องเผชิญกับผีดิบดูดเลือด ซึ่งอาศัยอยู่ในบ้านหลังหนึ่งในซอยเดียวกันกับบ้านพัชราภรณ์ นวลละอองและประไพถูกหลอกลวงจนต้องอยู่ในอันตรายเกือบถึงชีวิต

88. **เที่ยวรัฐธรรมนูญ 2495** งานฉลองรัฐธรรมนูญ ประจำปี 2495 สีสหายกับเจ้าคุณปัจฉินภา ก็ยังคงเที่ยวเตร่และดื่มสุราขนาดหนักเช่นทุกปีที่ผ่านมา ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่ก็คือ การให้ความสำคัญกับรัฐธรรมนูญลดน้อยลง แม้จะมีการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญอย่างยิ่งใหญ่เช่นเดิม แต่เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของการจัดงานก็เปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมนั้นจัดขึ้นเพื่อเชิดชูและให้ความสำคัญ

ต่อ

อ

รัฐธรรมนูญเป็นหลัก ทั้งยังเป็นการประกาศชัยชนะของฝ่ายเสรีนิยมเหนือฝ่ายนิยมเจ้า เป็นการจัดงานเพื่อเผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองระบอบใหม่แก่ประชาชน รวมทั้งยังเป็นการจัดงานรื่นเริงสนุกสนานเพื่อช่วงชิงประชาชนจากระบบการเมืองเก่าให้ประชาชนยอมรับและนิยมยกย่องในระบบใหม่แทน แต่จากเนื้อความในสามเกลอตอนนี้ จะเห็นได้ว่าการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญเป็นการจัดไปตามหน้าที่เช่นเดียวกับการจัดงานรื่นเริงประจำปีทั่วไป เป็นการจัดงานขึ้นเพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้ออกร้านแสดงสินค้าต่างๆ เพื่อหารายได้เข้าหน่วยงาน ประชาชนที่ไปเที่ยวงานต่างก็เที่ยวงานเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงเท่านั้น ไม่ได้ให้ความสนใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศ ไม่ได้ให้ความสนใจความสำคัญหรือความนิยมยกย่องเชิดชูต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ก็อาจเป็นผลมาจากการที่รัฐธรรมนูญเป็นเพียงกระดาษที่จะฉีกทิ้งทำลายเมื่อใดก็ได้ เป็นการไม่ให้ความสำคัญต่อรัฐธรรมนูญในฐานะหลักสำคัญในการปกครองประเทศอีกต่อไป

89. **มวยหมู** คินวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ สีสหายกับเจ้าคุณบัจฉนีกฯ และเจ้าแห้วออกไปเที่ยวเตร่เฮฮากันไปเกิดมวยหมูกับนักเลงโตกลุ่มหนึ่ง สามเกลอในตอนนี้นั้นสะท้อนภาพของการคอร์รัปชันดังข้อความในหน้า 80 ความว่า “พวกพ่อค้าใหญ่ๆ ก็เตรียมเด็กและของขวัญอันมีค่า สำหรับไปให้ท่านผู้มีอำนาจวาสนาสามารถช่วยให้ตนกอบโกยเงินเข้ากระเปาะเพียงแต่เซ็นชื่อแกรีกเดียว” ส่วนข้อความในหน้า 83 “แสดงถึงความไร้ประสิทธิภาพในการจัดการบริการสาธารณะแก่ประชาชน” ความว่า “พอพลบค่ำ แสงไฟฟ้าบ้านพัชราภรณ์ ก็สว่างไสวราวกับกลางวัน ถึงแม่ไฟฟ้าที่อื่นจะดับๆ เปิดๆ แต่บ้านพัชราภรณ์ มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาด 5 กิโลวัตต์ทำไฟใช้ตัวเอง เหมือนกับร้านค้าทองแถวเยาวราชที่แย้การไฟฟ้าให้ได้อาย” และข้อความในหน้า 88 สะท้อนภาพที่การเมืองไทยเกิดการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้ง ดังข้อความว่า “สิ้นสุดกันที่สำหรับปีแห่งความยุ่งยากเดือดร้อนที่พวกเราได้ผจญกับมันมา คินนี่หลังจาก 24.00 น. ก็จะขึ้นคักราชใหม่แล้ว ข้าพเจ้าขอให้ปีเป็นศักราชแห่งความสุขห่างไกลจากกลิ่นไอของดินปืนหรือเสียงล้อรถตีนตะขาบ” และสุดท้ายข้อความในหน้า 91 ความว่า “ว้า! เจ้าลั้วคราง “เก้ายอด ยี่สิบยอดมันสู้สามยอดมีมาย่าย สามยอดอีหนึ่งรถจี๊ปสี่แลงๆ ไปทางหนายๆ ใครๆ ก็ต้องกัวยี้ ไม่กัวยี่เยาะโลงปืนกงอำ ยิงเปี้ยงๆ ฆ่ากัวยินๆ” สะท้อนยุคอัศวินผยอง ซึ่งสร้างความหวาดหวั่นให้กับประชาชนทั่วไป และประเทศไทยเป็นรัฐตำรวจ ตำรวจมีอาวุธสงครามไว้ใช้ไม่ต่างจากทหาร

90. **เปรตวัดหงส์** คนเฝ้าสวนที่พระประแดงของเจ้าคุณประสิทธิ์ล้มป่วยลง เนื่องจากถูกผีหลอก คณะพรรคสี่สหายจึงออกไปพิสูจน์ความจริงและปราบผีกัน ข้อความในหน้า 21 ความว่า “หลายต่อหลายคนเข้าใจผิดคิดว่าคณะพรรคสี่สหายเป็นพนักงานฝ่ายปกครองมาตรวจท้องที่บางคนก็ท้อดรู้ดีก็ทักทักว่า เจ้าคุณบัจฉนีกฯ เป็นรัฐมนตรีคนหนึ่งของคณะรัฐบาลชุดรัฐประหารนี้” สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลในขณะนั้นมาจากคณะรัฐประหาร

91. **สามกษัตริย์** สีสหายเที่ยวเตร่หนักเกินไป สีนางโกรธแค้นมากถึงกับขอแยกทาง สีสหายจึงจำต้องรับปากว่าจะเลิกเที่ยวเตร่อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนไม่ออกไปไหนนอกจากไปทำงานเท่านั้น อยู่บ้านเฉยๆ

ไม่มีอะไรทำ สีสหายจึงต้องหาวิธีการแก้เบื้อต่างๆ นานา ภาพการเมืองในตอนนี้นำปรากฏอยู่ในข้อความในหน้า 12 สะท้อนให้เห็นถึงการปราบปรามต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยใช้ลิกเป็นสื่อในการเผยแพร่ความคิดให้กับประชาชน ความว่า “จะเล่นจะหัวอะไรกัน ให้มันเป็นเรื่องเป็นราวกันดีกว่าวะ เล่นยี่เกกันเถอะพวกเรา หัดเอาไว้เผื่อบางทีปีหน้าเรามีโอกาส เราจะได้ส่งคณะยี่เกของเราเข้าประกวดชิงถ้วยทองคำของ ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี.....”

เห่เฮ เฮเฮ.....เฮเห่เฮ เฮเฮเห่

จำปีจำปากระดิ่งงาอุตตะพิศ

คอมมิวนิสต์มีพิษเหลือใจ

ถ้ารู้เข้ามาเมื่อไร

เป็นต้องได้ไฟท์กับพวกยี่เก

92. **วันชวย** คุณหญิงวาดได้รับการทักจากหมอดูผู้หนึ่งว่าจะต้องประสบกับเคราะห์ร้ายแต่หลังจากนั้นจะมีโชคดี ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่ก็คือลิกปราบคอมมิวนิสต์กำลังเลื่อมความนิยม เนื่องจากรัฐบาลไม่พอใจลิกและหันไปให้การสนับสนุนแก่ลำตัดแทน ดังข้อความในหน้า 22 ความว่า “แก่งค้อ แต่ก่อนนี้ชอบร้องยี่เก พอทราบข่าวว่าทางราชการเขาเขม่นพวกยี่เกคิดจะสนับสนุนลำตัดนิกรแกก็ร้องลำตัดทุกคืน เพลงฉ่อยก็ได้ชะชะ ง่า ฟอกร ว่าเพลงฉ่อยให้คุณบ้ำฟิงหน้อยซีหลาน คุณบ้ำท่านจะได้จำเอาไปร้องถวายเสด็จ”

93. **พันธุ์ดู** คณะพรรคีสหายได้รับเชิญจากรัฐบาลให้เป็นคณะกรรมการองค์การที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การหนึ่ง และดิเรกได้คิดค้นยาฉืดชนิดหนึ่งขึ้นมาเพื่อแก้ไขความโหดเหี้ยมและจิตใจของอาชญากรให้กลายเป็นผู้มีแต่ความสุภาพเรียบร้อย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่สะท้อนสภาพความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมของประเทศ และภาพการฟื้นฟูวัฒนธรรมในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. ครั้งที่สอง เป็นการพลิกบทบาททางการเมืองเพื่อหาความสนับสนุนจากประชาชน เนื่องจากในขณะนั้นจอมพล ป. เกิดความขัดแย้งกับคณะรัฐประหาร 2490 ซึ่งเป็นศูนย์อำนาจของรัฐบาลจอมพล ป. ครั้งที่สอง ดังข้อความต่อไปนี้

“ผลสะท้อนของสงครามทำให้ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของชาวโลกเสื่อมทรามลงอย่างน่าอนาถ มนุษย์บูชากายเป็นพระเจ้า มนุษย์ดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงินมา ซึ่งเมื่อครั้งก่อนการเงินได้มาอย่างไรก็เกียรติไม่มีใครปรารถนา ครั้งบัดนี้ปัจจุบันนี้ขอให้ได้เงินมาเป็นใช้ได้ เพราะสังคมไม่ได้คำนึงถึงเกียรติ สังคมอ้าแขนรับแต่คนมีเงิน เมื่อมีเงินก็มีคนเคารพนับหน้าถือตา อดีตของคนคนนั้นจะเป็นอายุเกียรติยศแล้วหรือโจรก็ไม่มีความรังเกียจเขา สถิติของคดีอาญาเพิ่มขึ้น พลเมืองดีกลายเป็นพลเมืองเสียและพลเมืองที่เสียอยู่แล้วก็เลวลงไปอีก ศีลธรรมและวัฒนธรรมเสื่อมทรามลงไปทุกวัน ปล้น ฉ้อ ทุจริตอำนาจเบ่ง ถือ อำนาจเป็นธรรม ประทุษร้ายต่อร่างกาย เป็นข่าวประจำวันในหน้าหนังสือพิมพ์ สวัสดิภาพของประชาชนคนเดินถนนแทบจะไม่มีเสียเลย ตามโรงมหรสพสถานที่หย่อนใจทั้งหลายเต็มไปด้วยพวกยี่เก พวก

อาชญากรที่มีเงิน รัฐบาลมิได้นั่งนอนใจในเรื่องนี้ได้พยายามทุกประการที่จะฟื้นฟูศีลธรรมและวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่โดยยกฐานะสภาวัฒนธรรมขึ้นเป็นกระทรวง เพื่องานสำคัญเกี่ยวกับจิตใจประชาชนทางด้านนี้ นอกจากนี้ยังมีองค์การฟื้นฟูศีลธรรมและวัฒนธรรมของชาติไทยอีกแผนกหนึ่งมีอักษรย่อว่า “อ.พ.ศ.ว.ช.ท.” ซึ่งเป็นตัวอักษรย่อที่ค่อนข้างยาวสักหน่อย ทางเราได้เชิญข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ พ่อค้าคหบดีทั้งหลายที่เป็นบุคคลสำคัญเข้ารับตำแหน่งเป็นกรรมการขององค์การนี้ กรรมการทั้งหมดมี 50 ท่าน และเป็นคนไทยที่พูดภาษาไทยได้ชัดเจนล้วนๆ นโยบายขององค์การนี้มีหน้าที่อบรมจิตใจประชาชนพลเมืองให้มีศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ค้นหาหาเหตุผลแห่งความเสื่อมทรามในด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมด้วย องค์การนี้เป็นองค์การอิสระไม่ได้ขึ้นกับกระทรวงวัฒนธรรม ผลสะท้อนของสงครามทำให้ประชาชนเป็นส่วนใหญ่ทำลายศีลธรรมอันดีงาม และไม่สนใจต่อวัฒนธรรมประจำชาติ ทุกวันนี้ตามถนนหนทางย่อมเต็มไปด้วยพวกนักเลงอันธพาล ซึ่งคนเหล่านี้ ฟังพอใจในความชั่ว มีจิตใจกักขฬะหยาบช้า ประพฤติทุจริตผิดกฎหมาย ชอบลักขโมยนับตั้งแต่ลักเล็กขโมยน้อยจนกระทั่งลักใหญ่ขโมยใหญ่ ชอบจี้ ชอบปล้น ทั้ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นอาชญากรมาก่อนเลย ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากค่าของการครองชีพสูงขึ้นตามลำดับ”

94. **ประกวดคนหัวล้าน** คณะพรรคสี่สหายได้ร่วมมือกันจัดงานวันเกิดให้กับเจ้าคุณประสิทธิ์ฯ โดยในงานจะมีการประกวดคนหัวล้านด้วย

95. **วิมานใหม่** กิมหงวนและนวลละอองได้ซื้อที่ดินปลูกบ้านหลังใหม่ใหญ่โตทรูหรากว่าเดิมและมอบให้กับท่านเจ้าคุณประสิทธิ์และคุณหญิงวาด เพื่อตอบแทนพระคุณที่ท่านทั้งสองได้เอื้ออารีครอบครัวยุคแรกกับลูกหลานของท่านเองมานับสิบปี คณะพรรคสี่สหายทั้งหมดจึงย้ายไปอยู่บ้านใหม่ ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี่คือ การปราบปรามและต่อต้านการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยใช้การละเล่นพื้นบ้านคือลิเกและลำตัดเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่อุดมการณ์ของฝ่ายรัฐบาล เป็นการทำสงครามแย่งชิงประชาชนโดยผ่านการ Entertain ซึ่งสามเกลอในตอนนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงยุคลิเกปราบคอมมิวนิสต์เริ่มเสื่อมความนิยมลง เนื่องจากรัฐบาลไม่พอใจลิเกและหันไปให้การสนับสนุนแก่ลำตัดแทน ดังเนื้อความในหลายๆ หน้า ดังนี้ “ลุงเซยแต่งสากลทรูหราผัดหน้าขาววอก แกตั้งใจมาในงานขึ้นบ้านใหม่ของคณะพรรคสี่สหายและจะมาพักอยู่ที่นี้สักสี่วันแล้วก็จะกลับนครสวรรค์ ส่วนกลองรำมะนาที่เอามาด้วยนั้นเป็นสมบัติดั้งเดิมของลุงเซย แกซื้อไว้เพียง 4 บาทเท่านั้นเมื่อ 40 ปีที่แล้วมานี้ ลุงเซยได้ทราบว่าคุณนี้รัฐบาลจะสนับสนุนฟื้นฟูลำตัดเป็นการใหญ่ เพื่อให้หมกลำตัดปราบคอมมิวนิสต์แทนก็เกิดต่อไป จึงอุตส่าห์หอบกลองรำมะนาของแกมาด้วย เข้าใจว่าคงขายได้อย่างน้อยสองร้อยบาท เพราะกลองรำมะนาเดี่ยวนั้นหายาก เนื่องจากช่างทำกลองหาไม่ได้นั่นเอง.....”

“รัฐบาลท่านการุณ จะอุดหนุนพวกลำตัด พวกก็เกคงถูกคัดออกจากกรมโฆษณาฯ ท่านว่าร้องยี่ดียวแสดงบทบาทนอกเรื่อง ท่านก็เลยชุ่นเคื่องถึงกับบอกศาลา เปิดโอกาสให้พวกผมได้คารมกันเล่นคอมมิวนิสต์คงจะเผ่น เอ้อเอ๊ย ปราบให้เห็นทันตา เป๊กพ่อ”.....

“คอมมิวนิสต์เป็นยังไง ผมก็ไม่รู้จัก รู้แต่ว่าเป็นพรรคชกขงแดงทูลุหระ มีเครื่องหมายค้อนเคียว ไม่มีใครเกี่ยวข้องด้วย เป็นลัทธิเฮงชวยที่ระบาคเข้ามาอันที่จริงไม่หนักลัวคนไทยเราสู้ตัว คอมมิวนิสต์ไม่ตีเราต่างพากันเบือนหน้า เราคนไทยนับถือศาสนาพุทธ ใจบริสุทธิ์เบิกบาน เราอิมหน่าสำราญ เอ้อเอ๊ย ทั้งอาหารและข้าวปลาเบ็กพ้อ”.....

“ความร่เม็ยเป็นสุข ถักลายเป็นความทุกข์ร้อน คอมมิวนิสต์คงรีบจร แทรกแยงแยงเข้ามา ทากรัฐบาลแกไขปราบโจรผู้ร้ายและนักเบ่ง กวาดล้างพวกนักเลง ให้หมดสิ้นพารา ประชาชนทั้งหลาย หญิงชายชาวไทยไม่ต้องหวาดระแวงภัย คงสบายทุกหย่อมหญ่า คอมมิวนิสต์คอมมุนุหนอย ปลอ่ยให้มันเข้ามาเถิด คงถูกไทยไล่ตะเพิดเอ้อเออย เพราะเราไม่น่าพา เบ็กพ้อ”

ข้อความที่เน้นไว้ นอกจากแสดงถึงการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของประเทศ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง และได้เสนอแนะแนวทางให้รัฐบาลเร่งปราบอั้งพาลและอิทธิพลมืด แกไขปัญหาและเร่งพัฒนาประเทศ เพื่อต่อต้านการขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์

ส่วนข้อความในหน้า 12 และ 25 สะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสิทธิภาพของรัฐในการจัดการด้านการบริการสาธารณสุขภาคแก่ประชาชนความว่า

“นี่คือเครื่องทำไฟของเรา” เสี่ยหงวนพุดยี้มๆ “เราไม่จำเป็นจะต้องวิตกอะไรในเรื่องไฟฟ้าดับๆ เป็ดๆ หรือแสงริบหรี่เหมือนฝึกระลือ เพราะเรามีเครื่องทำไฟของเราเอง เป็นเครื่องแบบใหม่ที่ได้เงินเจียบกว่าเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทุกชนิด”

คุณหญิงวาดกล่าวถามขึ้น

“แล้วน้ำประปาสะพ้อหงวน”

อาเสี่ยเดินตรงไปที่อ่างล้างหน้าเปิดก๊อกประปาทันที น้ำไหลผ่านท่อออกมาค่อนข้างแรง

“น้ำกับไฟของเราต่อไว้เสร็จเรียบร้อยแล้วครับ แต่ถ้าน้ำไหลกะปริบกะปรอย มันก็เป็นเรื่องที่ดีเรกจะต้องเป็นผู้แกไข”

“ออไรน์ ออไรน์” นายแพทย์หนุ่มรับรอง “ไอสสามารถทำให้น้ำประปาไหลกะปริบกะปรอยไหลโกริกเลยไม่ยกเย็นอะไร”.....

คณะพรรคสี่สหายหัวเราะที้ๆ ไปตามกัน ทันใดนั้นเองไฟฟ้าทุกดวงก็ดับพริบ ทำให้บริเวณบ้านพัชรารณ มีดตือเหมือนกับอยู่ในถ้ำ

“เฮ้ย ดิเรก” เจ้าคุณบัจฉนีกๆ ร้องเรียกนายแพทย์หนุ่ม “ไปติดเครื่องทำไฟของเราที่ซี หนอย นึกว่าวันนี้ไฟไม่ดับ ดันดับจนได้”

เสียงของแขกตะโกนกันโหวกเหวกถามหาเจ้าภาพ หนุ่มๆ สาวๆ หัวเราะต่อกระซิกกันพอใจที่ไฟดับแขกผู้ใหญ่พากันเดินเข้ามาหาเจ้าภาพ

“เจ้าคุณคุณหญิงอยู่ไหน ลาละครับ ไฟมันดับหมดสนุกแล้ว”

ข้อความในหน้า 20 แสดงถึงเมืองไทยยุคอัศวินผยองมีการล้อเลียนระบบอัศวิน การเมืองยุคอำนาจมืด มีการข่มขู่ทำร้ายร่างกายหรือสังหารคู่แข่งและฝ่ายตรงข้ามดังข้อความต่อไปนี้

“ฯพณฯ ท่านขอร้องให้คุณลงเล่นล่าตัด ไม่ร้องถูกจับไปซ้อมผมไม่รู้ละ คุณลงมองดูซิ ล้วนแต่นายพลนายพันอัศวินอัศวินพลสทั้งนั้น”.....

“ว่าไงล่าตัด จะเล่นหรือไม่เล่น ถ้าไม่เล่นบอกมา”

อาเสียแกลิ่งทำตาโต

“เร็ว คุณลง รัฐมนตรีท่านดูแลแล้วประเดี๋ยวโดนจับไปซ้อมผมช่วยไม่ได้นะจะบอกให้ รัฐมนตรีคนนี้น่าคุณมาก”

ลุงเซยกลิ่นน้ำลายเอือก

“เอ็งอย่าขู่ข้าให้มากนักเลยวะ อ้ายหมาหงวน เहांนี้ข้าก็ขึ้นไปอยู่บนหัวขมอมหมดแล้ว ก็ไหนเขาลือกันว่าเดี๋ยวนี้ไม่มีการซ้อมแล้วไม่ใช่หรือ”

นิกรเสริมขึ้น

“เขาเพิ่งออกกฎใหม่เมื่อวานนี้เองแหละครับ อนุญาตให้ซ้อมได้อย่างแต่ก่อน ส่วนการยิงทิ้งทำไม่ได้สุดแล้วแต่กรณี”

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีการกล่าวถึงสภาพความเสื่อมโทรมของประเทศ ความว่า “ผมเห็นว่าวัฒนธรรม และศีลธรรมของเรา มันเป็นเรื่องน่าเศร้า มันเสื่อมลงทุกเวลา สวัสดิภาพประชาชนคนเดินถนนทั้งหลาย ออกจากบ้านมีหวังตายด้วยอาวุธมอเตอร์คาร์ อีกทั้งปล้นจี้ขี้ยา มักจะพร้าหรือมันช่างเบือแสนเบือมันช่างเหลือระอา ไปทางไหนให้หวาดเกรงพวกนักเลงอันธพาลคอยเกาะกระรานประหัดประหารกันซึ่งหน้าเต็มไปด้วยคนเก่ง ล้วนแต่เบ่งก้าม ใ้วาแผ่นดินสยาม เอ้อเอี้ย หลังสงครามก็หมดท่า เป๊กพ่อ”

96. **สุริยะกุมาร** ดิเรกได้รับการยกย่องเป็นพระสหายของมหाराชาอินเดียดพระองค์หนึ่งและคณะพรรคสี่สหายก็เคยเดินทางไปร่วมงานฉลองวันเกิดของท่านมหाराชามาแล้ว คราวนี้สุริยะกุมารโอรสของท่านมหाराชาได้เดินทางมาพักผ่อนที่ประเทศไทย คณะพรรคสี่สหายจึงให้การต้อนรับอย่างเต็มที่

97. **ขโมยศพ** เจ้าสัวกิมไซ่ลุงของกิมหงวนได้เสียชีวิตลง หลังจากจัดงานศพอย่างหรูหราสมเกียรติ กิมหงวนก็เก็บศพลุงของเขาไว้ในฮวงซุ้ยตามประเพณีจีน แต่แล้วศพของเจ้าสัวก็ถูกวางร้ายกลุ่มหนึ่งขโมยไปเพื่อเรียกค่าไถ่จากกิมหงวน ภาพการเมืองในตอนนั้นสะท้อนยุคผู้ยิ่งใหญ่เต็มบ้านเต็มเมืองใช้อำนาจและอิทธิพลมีดมาคุกคามประชาชนทั่วไป และแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ดังข้อความต่อไปนี้

“จะดีอะไรคะคุณหมอย่างเข้าหน้าฝนแล้ว พวกขาประจำหายหน้าไปหมด พวกนักเบ่งทิวี่ขึ้นมาถึงก็อวดอ้างอิทธิพล พุดแล้วดิฉันหมดศรัทธาที่จะหากินอย่างนี้ ช่างไม่เห็นใจกันบ้างเลย ตัวพรีก็ไม่ว่าจะพาเพื่อนฝูงมาพรีอีก”

พละว่า “การค้าอย่างนี้ต้องอดทนหน่อย เรื่องเบ่งสมัยนี้เป็นของธรรมดา มึงเบ่งกูเบ่งเบ่งเข้าหากัน แล้วก็อ้ายการเบ่งนี้แหละทำให้คนที่ไม่มียุทธิพลคือคนธรรมดาอย่างเราๆ ไม่ยอมให้ความร่วมมืออะไรกับ

พวกเบ่งผู้มีอิทธิพลเหล่านั้นเลยแม้แต่หน้าเราก็ไม่อยากจะมองเพราะกลัวจะมีเรื่อง นี่แหละสามัคคีธรรมของชาติไทยเราจึงไม่ดีเหมือนชาติอื่น ใครถูกกดขี่ข่มเหงรังแกคนนั้นก็เจ็บช้ำน้ำใจผูกใจเจ็บ อ้ายคนที่ข่มเหงเขาได้ก็ใช้อิทธิพลข่มขู่เรื่อยๆ ไป ฉะนั้นเป็นเรื่องที่รัฐบาลควรจะต้องรีบเร่งแก้ไขอย่ายอมให้มีการเบ่งเกิดขึ้นได้”

ถนอมเห็นพ้องด้วย

“นั่นนะซีคะ คนไทยด้วยกันไม่น่าจะใช้อิทธิพลข่มเหงรังแกกันเลย ผู้ที่มีอำนาจถ้าใช้พระคุณควบพระเดชใครๆ ก็ยกย่องเคารพนับถือ เดียวนี้ละ คนที่เขาเป็นผู้ดีจริงๆ ไม่ใคร่กล้าจะย่างกรายออกจากบ้านหรือค้ะ จะมาเที่ยวหาความเพลิดเพลินบ้างก็กลัวมีเรื่อง เมื่อคืนวันพุธที่แล้วท่านผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งมาเที่ยวที่นี้เกิดหมั่นไส้พวกอาสาเลี้ยกลุ่มหนึ่งเลยควักปืนออกมายิงขึ้นฟ้าสองสามนัด เล่นเอาอกสันขวัญเขว่นไปตามกัน”

98. **เสื่อสเปญ** คณะนักสู้วัวจากสเปญได้มาเปิดแสดงสู้วัวในประเทศไทยและประกาศหาผู้กล้าหาญชาวไทยมาร่วมสู้วัวด้วย ซึ่งกิมหงวนและนิกรของเราได้สมัครแข่งขันสู้วัวในครั้งนี้ สามเกลอในตอนนี้มีข้อความซึ่งเป็นการประชดประชันท่านผู้ยิ่งใหญ่และผู้มีอำนาจราชศักดิ์ในการเมืองไทยหลายๆ คน ที่คอร์รัปชั่นทุจริตรับสินบนจนร่ำรวย ขนเงินไปฝากธนาคารต่างประเทศ และซื้อบ้านซื้อที่ดิน เตรียมพร้อมที่จะหลบหนีการปฏิวัติรัฐประหารออกนอกประเทศ ดังข้อความในหน้า 57 ดังนี้ กิมหงวนสิ้นศรัทธา

“ไม่ได้ ข้าจะเอาไปใช้เมืองผีมีเงินอยู่ในกระเป๋าสีพันเท่านั้น จะเอาไปให้ยมบาลสักสามพัน ความผิดขนาดตกกระทะทองแดงจะได้เปลี่ยนเป็นโทษสถานเบา เขาโจษกันว่าเดี๋ยวนี้ยมบาลมีเงินฝากแบงก์เมืองนอกตั้งร้อยล้านแล้วซื้อที่ดินไว้ที่ต่างประเทศหลายแห่ง ถ้าพวกนรกปฏิวัติเมื่อไรเขาก็หนีไปอยู่เมืองนอกมีเงินนอนกินตลอดชีวิต”

99. **สามเกลอยวนยาแหล** ลี้สหายไปร่วมงานแต่งงานของมิตรสหายคนหนึ่งและถูกดูหมิ่นว่าร้ายงได้ไม่ดังงามถูกต้องตามระเบียบแบบแผน ลี้สหายจึงเริ่มหัดร้ายกันเป็นการใหญ่ ภาพการเมืองตอนนี้ก็คือการจัดการการบริการสาธารณูปโภคของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพดังข้อความต่อไปนี้

“เงินทองมากมายจะให้หนู

แม้ว่าน้ำประปามันกระปิบกระปอย

ไฟฟ้าดับบ่อยๆ พี่ไม่รับรู้

เพราะธุระไม่ใช่เรื่องไฟเรื่องน้ำ

ไอ้ว่าแม่งามข้างเอ็นดู”

100. **วัวดู** ลี้สหายกับเจ้าคุณปัจฉินึกฯ และเจ้าแห้วไปส่งสหายคนหนึ่งเดินทางไปต่างประเทศ ขากลับลี้สหายต้องเผชิญกับวัวตัวหนึ่งอาละวาดอยู่กลางถนน ภาพการเมืองในตอนนี้สะท้อนภาพอภิสิทธิ์ชนของการเมืองดังข้อความในหน้า 119 ดังนี้ “ถูกปรับเท่าไรละ”

“รับประทานไม่ถูกหรือครับ รับประทานผมโกหกโปลิศเขาว่าจะรีบไปรับท่านรัฐมนตรีที่ทำเรื่องคล่องเตย รับประทานตำรวจเขาก็เลยบอกผมว่าเร็ว ไปเร็ว เดียวท่านจะคอย เลยรอดตัวได้รับประทานรถ

คาติลแล็คแกงอย่างนี้ คนธรรมดาที่ไม่ใคร่มีใครที่ตำราวจเขาถึงเชื่อ แล้วรับประทานวันนั้นผมแต่งตัวเสียหล่อเลย”

101. **ศาลาเฉลิมมิตร** คณะพรรคสี่สหายได้ร่วมมือกันสร้างโรงภาพยนตร์ขนาดใหญ่หุ่หุ่ขึ้นมา

102. **สามเกลอสมาคมคนขอทาน** คณะพรรคสี่สหายได้ช่วยเหลือขอทานและวณิพกกลุ่มหนึ่งตั้งสมาคมขอทานขึ้นมา และคณะพรรคได้ร่วมเป็นกรรมการด้วย ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในสามเกลอตอนนั้นก็คือ ภาพการคอร์รัปชันและอภิสิทธิ์ของนักการเมืองตั้งข้อความในหน้า 100-101 ความว่า “บางคนไม่มีวิชาความรู้อะไรโง่เขลาช่วยให้เป็นใหญ่เป็นโต มีรถเก๋งขี่ มีตึกใหญ่ๆ อยู่ เงินทองไหลมาเทมา เรื่องโซคมมนุษย์เอาแน่ไม่ได้หรอกครับ ผมเองวันนี้เป็นขอทานแต่ปีหน้าผมอาจจะได้เป็นผู้แทนราษฎรก็ได้หากว่าพวกผมส่งผมเข้าสมัครผู้แทน ผมเชื่อว่าอย่างไรเสียขอทานนับหมื่นในกรุงเทพฯ ก็คงจะต้องลงคะแนนเสียงให้ผมและผมก็ได้เป็นผู้แทน มีบ้านหลวงอยู่อย่างไ้หุ่หุ่ร้าน ขี่เรือบินไปดูงานเมืองนอก มีเงินหมื่นเงินแสนเงินล้าน ลูกเมียสุขสบายไปตามกัน”

103. **ห้องห้องสมุทร** คุณหญิงวาดได้รับซื้อเครื่องเพชรจากสหายของท่านที่กำลังเดือดร้อนขณะเดินทางกลับเกิดอุบัติเหตุทำให้เรือล่มกลางน้ำ เครื่องเพชรของท่านจมลงสู่ก้นแม่น้ำดิเรกจึงต้องประดิษฐ์เรดาร์ค้นหาสมบัติเพื่อนำเพชรกลับคืนมาให้ท่าน

104. **จอมอภินิหาร** นิกรหายออกจากบ้านไป 7 วัน โดยไม่มีใครทราบว่าเขาไปไหน แต่เมื่อนิกรกลับมาเขากลายเป็นจอมโสยเวทย์และมีลูกศิษย์มากขึ้นกับเขามากมาย

105. **แร้งโลภก็ย** กิมหงวนและนิกรหายออกจากบ้านไปเป็นเวลา 3 วัน เนื่องจากเที่ยวเตร่จนเลยเถิดเกินไป ทำให้หวลละออดและประไพเข้าใจผิดว่าสองสหายแอบไปมีภรรยาบ่อย จึงไปหาหมอโสยศาสตร์เพื่อทำเสน่ห์จนเกือบตกหลุมพรางของหมอเสน่ห์คนนั้น ภาพการเมืองในตอนนีปรากฏอยู่ในคำพูดของนิกร ความว่า “ไม่ใช่เรื่องการเมืองน้า ถ้าการเมืองข้าไม่เอาธุระไม่ไช่” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่ตื่นตัวไม่สนใจทางการเมืองของประชาชน ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจาก บรรยากาศทางการเมืองไม่เอื้ออำนวย ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงต่อกัน ความวุ่นวายทางการเมือง และความเดือดร้อนที่ประชาชนได้รับจากเรื่องดังกล่าว

106. **นางกะเทย** เพื่อนเก่าของเจ้าคุณปัจจนึกฯ ท่านหนึ่งได้ฝากฝังเด็กของท่านให้มาหาเจ้าคุณปัจจนึกฯ เพื่อของานทำ ซึ่งเจ้าคุณปัจจนึกฯ ก็รับไว้เป็นคนรับใช้ในบ้านพัชราภรณ์ แต่ที่จริงแล้วชายหนุ่มคนนี้เป็นหญิงสาวต่างหาก

107. **ภาพยนตร์มหัสจรรย์** คณะพรรคสี่สหายได้ร่วมกันถ่ายทำภาพยนตร์อีกครั้งหนึ่งหลังจากประสบความล้มเหลวมาแล้วหลายครั้ง

108. **เพื่อนบ้านใหม่** ที่ดินข้างบ้านพัชราภรณ์มีผู้มาปลูกบ้านอยู่แล้ว และเพื่อนบ้านใหม่ก็เข้ากับคณะสี่สหายได้ดี ทั้งสองบ้านมีโบราณวัตถุที่เหมือนกันราวเป็นของชิ้นเดียวกัน คือ หงส์หยก ทั้งสองบ้านต้องเผชิญกับการข่มขู่ซื้อหงส์หยกจากควายร้ายกลุ่มหนึ่ง ภาพการเมืองในตอนนี่คือการคอร์รัปชัน ซึ่งมีผลให้สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงตั้งข้อความในหน้า 27 ความว่า “ยาขนานนี้ถ้าฉีดเข้าไปในตัวใครแล้วคนๆ นั้น

จะไม่ยอมกินสินบนหรือราชฎ์บังหลวง หรือใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริตอีกเลย เพราะคุณภาพของยาจะช่วยให้จิตใจของผู้นั้นบริสุทธิ์ รักความดีเกลียดความชั่ว ดร. ดิเรก เชื่อว่าถ้าข้าราชการยุติการคอร์รัปชันได้เด็ดขาดแล้วบรรดาเครื่องอุปโภคบริโภคจะมีราคาต่ำลงทันที เพราะพ่อค้าไม่ต้องเสียเงินเบี้ยไ้รายทางอย่างทุกวันนี้”

109. **บักกับบอ** กิมหงวนและนิกรไปดูแลเก็บค่าเช่าตึกแถวอันเป็นทรัพย์สินของนิกร สองสหายไปพูดจาดูหมิ่นแพทย์โบราณเข้าจึงถูกหลอกให้กินยาทำลายประสาทสองสหายจึงกลายเป็นคนไม่มีสติ คุณหญิงวาดและคณะพรรคจึงไปขอขมาแพทย์ท่านนั้น แพทย์ท่านนั้นจึงให้อภัยและรักษาสองสหายจนหายเป็นปกติ

110. **ป่าช้าผีดิบ** เจ้าแก้วไปสืบกัญชาในก๊วนกัญชาแห่งหนึ่ง และเกิดเรื่องวิวาทกับนักเลงที่นั่น คือนั่นเองเจ้านักเลงคนนั้นถูกยิงตาย เจ้าแก้วถูกตำรวจจับเพราะมีพยานหลายคนยืนยันว่าเจ้าแก้วเป็นคนยิง ดิเรกจึงใช้วิชาวิทยาศาสตร์เข้าช่วยเหลือเจ้าแก้ว

111. **เกษาน่าสมัย** เจ้าคุณปัจจนึกได้ตั้งร้านบาร์เบอร์ขึ้นมาและกิมหงวนถูกเข้าใจผิดว่าเป็นช่างตัดผม เขาจำต้องตัดผมให้ลูกค้าชาวภารตผู้หนึ่ง

112. **ประชาธิปไตย** คุณหญิงวาดได้ไปฟังการไฮด์ปาร์คที่สนามหลวงและเกิดความประทับใจมากจึงนำมาใช้ในบ้านพัชราภรณ์ โดยอนุญาตให้คนในบ้านกล่าวไฮด์ปาร์ควิพากษ์วิจารณ์ท่านกับเจ้าคุณประสิทธิ์ เจ้าคุณปัจจนึก และลูกหลานของท่านได้ ภาพรวมของตอนประชาธิปไตยนี้เป็นการเห็บแถมจอมพล ป. พิบูลสงครามที่เดินทางไปเยี่ยมเยียนนานาประเทศอย่างเป็นทางการและเห็นการไฮด์ปาร์ค การอภิปรายกันในเรื่องต่างๆ ของประชาชนใน Town hall ก็นำกลับมาใช้ในประเทศไทยบ้าง แต่พอถูกตำหนิติเตียนวิพากษ์วิจารณ์โดยประชาชนจำนวนมากก็ทนไม่ได้สั่งยกเลิก เป็นการแสดงอำนาจของตนเองต่อประชาชน พอใจจะให้ก็ให้ ไม่พอใจก็รีบคืน ทำตามความต้องการและความพอใจของตนเองเป็นหลัก นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความตื่นตัวและการเรียกร้องที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เมื่อรัฐบาลเปิดโอกาสให้มีการแสดงออกกันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ข้อความในหน้า 2 สะท้อนให้เห็นว่าคน

ภายใต้ระบอบเผด็จการก็มีการเรียกร้องเสรีภาพและความเสมอภาค อันมีนัยของการเชิดชูประชาธิปไตยและเรียกร้องให้รัฐบาลรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ดังข้อความว่า

“เออ นั่นแหละ นักไฮด์ปาร์คคนหนึ่งเขาพูดวาระบบศักดินาควรจะถูกยกเลิกอย่างเด็ดขาด มนุษย์ทั้งหลายควรมีเสรีภาพและมีความเสมอภาคเท่ากัน ข้าพเจ้าฟังดูแล้วก็รู้สึกเลื่อมใสอย่างยิ่ง ฉะนั้นนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ข้าพเจ้าจะให้สิทธิอิสระแก่ทุกคนในบ้าน ข้าพเจ้าจะไม่ถือว่าข้าพเจ้าเป็นนาย ข้าพเจ้าจะถืองานในหน้าที่ของท่านท่านนั้น ทุกคนไม่ต้องพินอบพิเทาข้าพเจ้า ไม่ต้องเกรงกลัวข้าพเจ้าอีก ข้าพเจ้ายินดีให้เปิดไฮด์ปาร์คในบ้านข้าพเจ้า ใครไม่ชอบใจข้าพเจ้า หรือเจ้าคุณประสิทธิ์หรือลูกหลานของข้าพเจ้าก็เชิญวิพากษ์วิจารณ์ได้เต็มที่”.....

“นั่นนะซีลูก แม่จะต้องรับฟังเสียงทั้งหลายเหมือนกับรัฐบาลรับฟังเสียงของประชาชน บ้านพัชรภรณ์ ก็เท่ากับประเทศเล็กๆ คุณพ่อของแกเป็นพระเจ้าแผ่นดิน และแม่เป็นพระราชินี”

ข้อความบางส่วนในหน้า 2 และ 3 สะท้อนให้กฎ กติกา มารยาทบางประการในการพูดไฮด์ปาร์คในสมัยนั้น ดังข้อความต่อไปนี้ “ห้ามเดินขบวน”

“ตามระเบียบให้พูดเพียง 18.00 น. เท่านั้น”

“อ้าว พูดให้สุภาพหน่อยซีป้าอิม พูดกุกพูดมึงสมควรละหรือ อย่าทำให้สถาบันไฮด์ปาร์คนี้ต้องเสื่อมเสียเกียรติหน่อยเลย”

ข้อความในหน้า 6 และ 7 มีนัยความหมายในการประชดประชันเหน็บแนมจอมพล ป. ในการใช้อำนาจของตนต่อประชาชนคือพอใจก็ให้ ไม่พอใจก็รีบคืน และสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็นต่อการเมืองในขณะนั้นของนายควง อภัยวงศ์ อดีตนายกรัฐมนตรี ดังข้อความต่อไปนี้

“ทุกคนฟังทางนี้ ข้าพเจ้าคุณหญิงवाद ประสิทธิ์นิติศาสตร์ ผู้ยิ่งใหญ่ในบ้าน พัชรภรณ์ ได้อนุญาตให้พวกท่านเปิดไฮด์ปาร์ค ก็เพื่อต้องการให้พวกท่านได้มีอิสระอันแท้จริงตามวิถีทางของประชาธิปไตยเท่าที่ไฮด์ปาร์คดำเนินมาเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้เฝ้าสังเกตดูอย่างใกล้ชิด ในที่สุดข้าพเจ้าก็เห็นว่า การอนุญาตให้มีไฮด์ปาร์คไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่ข้าพเจ้าแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามข้าพเจ้ากลับได้รับความเสียหาย ข้าพเจ้าถูกพวกท่านประณามอย่างรุนแรง ทำให้ข้าพเจ้าต้องเสื่อมเสียศักดิ์ศรีและหมดความยิ่งใหญ่ไปมาก ดังนั้น ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า นับตั้งแต่นี้เป็นต้นไปภายในบ้านของเราจะใช้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการเหมือนเช่นเดิม คืออำนาจสูงสุดเป็นของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว ใครจะทุกข์ยากเดือดร้อนอย่างไรข้าพเจ้าไม่รับรู้ ใครอยู่ได้ก็อยู่ไป ใครอยู่ไม่ได้ก็ย้ายไป เล่นด่าข้าบอ่อยๆ อย่างนี้ฟังไม่ได้ไฉนไฮด์ปาร์คตัวกะบวยเล็กลุ่มกันที แต่ไหนๆ ข้าสั่งให้เลิกแล้ว ใครมีอะไรจะพูดกับข้าว่ามา ถึงแม้จะล่วงเกินข้าบ้าง ข้าก็จะอภัยให้”

เงียบกริบ บรรดาคนใช้ชายหญิงได้แต่ทำตาปริบๆ ไปตามกัน ในที่สุดเจ้าแห้วก็เผลอตัวหัวเราะออกมาดังๆ

คุณหญิงवादทำตาเขียวแล้วเอ็ดตะโรลั่น

“หัวเราะอะไร อ้ายเปรต”

เจ้าแห้วหรือ “อ้ายเปรต” ของคุณหญิงทำหน้าที่เหยงเขชอบกล

“รับประทานกระผมชั้นครับ”

“ชั้นอะไร” คุณหญิงवाद

“รับประทานชั้นที่คุณหญิงสั่งเปิดไฮด์ปาร์คแต่แล้วไม่กี่วันก็สั่งปิดครับ”

“นั่นนะหรือเป็นเรื่องขบขันของแก”

“ครับรับประทานยิ่งคิดก็ยิ่งชื่นครับ รับประทานกระผมขอยืมคำพูดของคุณคงอดีตนายภมาพูด ลักหน่อย ประชาธิปไตยของคุณหญิงเหมือนกับว่าคุณหญิงซึ่งพวกเราไว้ในโอ่ง รับประทานคุณหญิงนั่งทับฝาโอ่งไว้”

คุณหญิงยิ้มออกมาได้

“อ้อ พุดเถอะ ข้าไม่โกรธเอ็งหรอก แล้วยังไง”

“รับประทานคุณหญิงกลัวพวกเราหายใจไม่ออกก็ลุกขึ้นจากฝาโอ่ง แล้วเปิดโอ่งออกให้พวกเรา ขึ้นมาหายใจ รับประทานแล้วคุณหญิงก็ปิดฝาโอ่งกระโดดขึ้นไปนั่งบนโอ่งตามเดิม รับประทานนี่แหละครับ สถาบันไฮด์ปาร์ค ประชาธิปไตยจอมปลอม”

คุณหญิงหัวเราะงอหาย

“เออ เอ็งจะทำไม ข้ามีอำนาจ ข้าจะทำอะไรก็ได้” พุดจบท่านก็เดินไปจากที่นั่น

113. **คัตรุณอกพิภพ** งานฝีมือจากโลกพระอังคารได้ลงจอดในเมืองสำคัญๆ ของประเทศต่างๆ พร้อมกันทั่วโลก รวมทั้งพระนครและอีกหลายจังหวัดของไทย ดิเรกได้ใช้อาวุธพิเศษอันเป็นประดิษฐกรรมของเขาสร้างความเสียหายให้แก่งานฝีมือ และได้ช่วยมนุษย์ชาวดาวอังคารที่ได้รับบาดเจ็บไว้คนหนึ่ง ภาพการเมืองที่ปรากฏอยู่ในตอนนี้คือภาพของกรมตำรวจในยุคอัศวินผยอง ซึ่งตำรวจมีแสนยานุภาพไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากองทัพ และภาพความชำนาญและการเตรียมพร้อมของกองทัพที่พร้อมจะเข้ายึดจุดยุทธศาสตร์สำคัญๆ ทว่าพระนคร อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการคุมเชิงกันระหว่างอภิปดีเผ่ากับจอมพลสถิตย์ดี และการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการปฏิวัติรัฐประหารซึ่งเกิดขึ้นบ่อยๆ ดังข้อความต่อไปนี้

“ณ บัดนี้ ทหารทุกหน่วยทุกเหล่าในพระนครและธนบุรี ตลอดจนกองทัพอากาศของเราได้อยู่ในสภาพเตรียมพร้อมแล้ว ทหารเหล่านี้ได้รับคำสั่งให้เคลื่อนกำลังออกจากที่ตั้งของตนอย่างรวดเร็วฉับพลัน และแยกย้ายกระจายกำลังกันไปทั่วพระนครและธนบุรี เข้ายึดจุดยุทธศาสตร์และสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น กรมไปรษณีย์โทรเลข สถานีรถไฟกรุงเทพ สะพานพระพุทธยอดฟ้า การไฟฟ้า การรถไฟ ตามสี่แยกต่างๆ มีรถถังของกองพลยานเกราะและของตำรวจยานยนต์ตั้งจังก้า พร้อมด้วยปืนกลหนักเครื่องยิงระเบิดของทหารราบ ทหารเหล่านี้ได้รับคำสั่งให้ต่อต้านราชศัตรู ซึ่งเดินทางมาจากโลกพระอังคาร ท่ามกลางความสับสนอลหม่านของเหล่าราษฎรและทหารตำรวจ ไฟฉายของกองพันไฟฉายและจากเรือรบต่างๆ ซึ่งจอดอยู่ในลำแม่น้ำเจ้าพระยาต่างฉายขึ้นสู่อากาศ”

114. **ตลุมยาเริ่ม** ลีสหยาและเจ้าแห้วได้ลักลอบเข้าไปในฮาเร็มของเจ้าชายแขกพระองค์หนึ่ง จนถูกเจ้าชายจับได้

115. **ตุ๊กตาวีเศษ** เจ้าคุณปัจจนึกฯ ได้ขอร้องให้ดิเรกสร้างภรรยาเทียมให้ท่าน เนื่องจากท่านกระดากที่จะมีภรรยาตอนแก่ ดิเรกจึงประดิษฐ์ตุ๊กตาวางชนิดพิเศษขนาดเท่าคนจริง สามารถเคลื่อนไหวและพูดได้ด้วยกลไกไฟฟ้าในตัวให้ท่าน สามเกลอได้ทราบเข้าจึงขอให้ดิเรกประดิษฐ์ให้เขาบ้าง ลีสหยากับเจ้าแห้ว และเจ้าคุณปัจจนึกฯ จึงพากันมีภรรยาเทียม

116. **อินทรีผยอง (นักเลงใหญ่)** สีสหายและเจ้าคุณปัจฉนีกฯ ได้ร่วมกันดำเนินกิจการในท์คลับ แต่กิจการของสีสหายก็ถูกรบกวนจากอำนาจเจ้าถิ่นผู้มีอิทธิพล สีสหายจึงต้องปราบอำนาจเพื่อกิจการของเขา ภาพการเมืองในสามเกลอตอนนี้สะท้อนให้เห็นภาพที่ตำรวจให้การอุปถัมภ์นักเลงอำนาจ ทำให้ผู้มีอิทธิพลและผู้กว้างขวางเต็มบ้านเต็มเมือง และมีนัยในการประชดประชันการทำงานของตำรวจที่บอกว่ามีการปราบปรามผู้กว้างขวาง แต่จริงๆ แล้วเป็นการปราบปรามแต่ปาก

117. **อิทธิฤทธิ์น้ำมันพราย (นางนาคพระโขนง)** นิกธได้ทดลองน้ำมันพรายโดยนำไปป้ายผู้หญิงสาวๆ ตามสี่แยกต่างๆ วันรุ่งขึ้นบ้านพัชราภรณ์ก็เกิดความโกลาหล เพราะมีหญิงสาวนักร้อยคนมารอขอความรักและขอแต่งงานกับนิกธนักร้อยคน ดิเรกหนึ่งในอิทธิฤทธิ์ของน้ำมันพรายจึงคิดจะหาน้ำมันพรายมาทดลองทางวิทยาศาสตร์

118. **พม่าราชวาน** สีสหายถูกแม่เลื้อยทั้งสี่ข้อมใหญ่ และสไตรค์ไม่ให้เข้าห้อง เนื่องจากเที่ยวเตร่มากเกินไป กิมหงวนจึงชักชวนเพื่อนเกลอของเขาหาเช่าบ้านเพื่อใช้เป็นสโมสรหย่อนใจ เป็นการประชดแม่เลื้อยทั้งสี่ บังเอิญบ้านที่กิมหงวนไปเช่านั้นอยู่ติดกับบ้านของนักธุรกิจชาวพม่าที่มีลูกสาวสวยมาก สีสหายจึงต้องลงสนามแข่งขันกันทางความรักอีกครั้งหนึ่ง ภาพการเมืองในตอนนี้อธิบายความบางข้อความสะท้อนให้เห็นว่าการปฏิวัติรัฐประหารน่าจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เมื่อประชาชนได้ยื่นเสียงปืนหรือเห็นความเคลื่อนไหวในพระนคร ผิดปกติก็จะมองว่าคล้ายกับเกิดการปฏิวัติรัฐประหาร ดังข้อความในหน้า 26 ความว่า “บางทีอยู่ๆ ก็มีเสียงปืนดังขึ้น เสียงไซโยให้ร้อง คล้ายกับมีการปฏิวัติหรือรัฐประหาร”

119. **หมาแสนรู้** นิกธไปฟังการไฮด์ปาร์คที่สนามหลวง และพบสุนัขแสนรู้ช่วยเจ้าของเล่นกลอยู่ เขาชอบใจจึงขอซื้อสุนัขตัวนั้น ภาพการเมืองในตอนนี้อธิบายให้เห็นว่าการเมืองในขณะนั้นเป็นช่วงที่จอมพล ป. พิบูลสงครามอนุญาตให้มีการไฮด์ปาร์คที่สนามหลวง